

AKTUALNO VPRAŠANJE

V Železniškem transportnem podjetju v Ljubljani so nam na naše vprašanje odgovorili, da je predvidena elektrifikacija gorenske proge v prihodnjem petletnem planu. Najprej nameravajo elektrificirati še odsek proge od Postojne do Zaloga, nato pa v letu 1960 progo Ljubljana—Jesenice, ki je ena najbolj obremenjenih. Elektrifikacija tega dela proge naj bi bila končana leta 1961. Prihodnji petletni plan predvideva za Gorensko tudi povečanje jeseniške železniške postaje.

O cestah so nam na Upravi za ceste

pri OLO v Kranju povedali, da nameravajo v prihodnjem letu graditi ceste Jamnik—Dražgoše ter dalje z Jamnika na Podbico, ceste Zgornja Besnica—Podnart, avtobusno ceste Cerklje—Zmirec in popraviti ceste Rateče—Tamar. Razen tega nameravajo pokriti s protiprašno prevleko ceste Prebačovo—Trboje, Tenetiše—Goriče, Cerklje—Luže—Velesovo, Podnart—Lipnica ter ceste do Čirč. Vendar je to šele predlog, ne vedo pa še, če bo ta predlog sprejet in potrjen.

Ze dlje časa pa je najbolj nujna ureditev izredno slabih republiških

cest Kranj—Skofja Loka, Kranj—Senčur in nekaterih drugih. Na Upravi za ceste LRS v Ljubljani so nam povedali, da njihov načrt v prihodnjem letu ne predvideva popravila teh cest, da pa se bo morda čez leto le našel kak kredit. Morda pa bi tudi nekatera zainteresirana podjetja prispevala del sredstev za popravilo teh cest? Razen obnove teh cest pa se bo treba čimprej lotiti tudi razširitve glavne ceste Ljubljana—Bled na odseku od Bistrice do Brezij.

Lj.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Na prijeten prazničen oddih v rimsko pokrajino

GLAS

GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENSKO

LETO X., ŠT. 100 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 28. DECEMBRA 1957

Pogled na nadaljnji razvoj Gorenske

Razgovor s predsednikom Okrajnega ljudskega odbora Kranj, tovarišem Miranom Košmeljem, ob sestavljanju okrajnega perspektivnega plana

OB NOVEM LETU 1958 BI RADI RAZGRNILI PRED NAŠIMI BRALCI V GROBIH OBRISIH TUDI PERSPEKTIVO NADALJNEGA RAZVOJA NAŠEGA OKRAJA. ZATO BRALCEM POSREDUJEMO NAŠ RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM OLO KRANJ TOV. MIRANOM KOŠMELJEM O PROBLEMIH, KI NAJ BI JIH OBRAVNAVAL OKRAJNI PERSPEKTIVNI PLAN

»Gorenska javnost je bila deloma že informirana o nekaterih začetnih razpravah v pripravah na sestavo perspektivnega plana našega okraja. Mnogim našim bralcem pa bi, tovariš predsednik, ustreglo s pojasnilom, kako daleč je že napredovalo delo pri sestavljanju tega perspektivnega plana, oziroma kdaj bo predlog tega plana lahko že predložen odbornikom?»

»Priprave za sestavo perspektivnega plana našega okraja so pri nas v teku že od letošnjega maja. Glavni podatki so pretežno že zbrani in smo se v začetku decembra že lotili tektualne obdelave plana posameznih panog gospodarstva glede analize dosedanjega razvoja, problematike obstoječega stanja

in možnosti za njihov nadaljnji razvoj v razdobju do l. 1961.

Razumljivo je, da bo končna sestava okrajnega perspektivnega plana morala zagotoviti še nujne vskladitve z zveznim perspektivnim planom, ki je bil pred kratkim že sprejet, in tudi z republiškim perspektivnim planom, ki bo sprejet v drugi polovici januarja. Ker pa se hkrati lotevamo priprav za sestavo letnega družbenega plana za leto 1958, čigar sprejetje bomo morali zlasti pospešiti, čim bo, pravtako v drugi polovici januarja, sprejet tudi republiški družbeni plan za leto 1958, se bo lahko zgodilo to, da bomo zaradi časovne stiske sprejemali najprej letni plan in šele nato perspektivnega.

Tako je po dosednji oceni moč računati s tem, da bo letni plan predložen Okrajnemu ljudskemu odboru v februarju, perspektivni pa vsekakor v marcu.

»Na katera poglavitna vprašanja našega okraja bo moral, po vašem mnenju, ta perspektivni plan, še zlasti odgovoriti v svojih načelnih smernicah za njihovo urejanje v prihodnjih petih letih?»

»Kot že rečeno, bomo morali naš perspektivni plan nujno vskladiti z zveznim in republiškim. Pri tem pa bomo morali nekatere naloge še zlasti imeti pred očmi.

• Z rekonstrukcijo in na njej temelječi obnovi in delno razširitvijo proizvodnih kapacitet skoraj v vseh industrijskih strokah, ki so pri nas zastopane, naj bi odpravili konstantno večanje stopnje zastarelosti in odpravili obstoječa ozka grla zaradi izdatnega povečanja proizvodnje. Posebno pozornost bomo morali posvetiti tudi povečanju kapacitet domačih gradbenih podjetij in boljši organizaciji gradbene operative. Enako velja tudi za potniški in tovarni cestni promet.

• Naslednja stvar je preorientacija kmetijstva v pogledu nadaljnje intenzifikacije kmetijske proizvodnje s posebnim poudarkom na vlogi, ki jo morajo odigrati na tem področju združne organizacije. Posebno skrb bomo posvetili tudi nadaljnji okrepitvi državnih kmetijskih posestev, ki morajo postati nosilci najnaprednejše kmetijske proizvodnje.

• Turistično dejavnost bo treba raz-

viti do najvišje možne stopnje, izkoriščajoč prirodne pogoje.

• Na področju trgovine bo nujno zagotoviti potrebam ustreznejšo organizacijo trgovine, boljšo organizacijo tržišča s kmetijskimi artikli, povečanje skladiščnih in prodajnih zmogljivosti ter sodobnejšo tehniko poslovanja.

• Povečati je treba obseg obrtniških kapacitet in jih vskladiti z ostalimi gospodarskimi panogami ter potrebami prebivalstva po obrtnih storitvah.

• Izboljšati moramo pogoje za razvoj družbenega standarda, predvsem na področju šolstva, zdravstva in komunale dejavnosti.

(Nadaljevanje na 3. str.)

tega praznika je bil odigran tudi telovadni dvoboj med mladino Železarnice Jesenice in »Iskre« iz Kranja. Okoli 700 mladih ljudi bo ob tem prazniku tudi sprejetih v mladinsko organizacijo, na osemletkah pa bodo ponekod ustanovili mladinske organizacije. Osrednja proslava mladine vse države je bila v Bihacu, kjer so se zbrali zastopniki mladine iz vse države.

Dedek Mraz v letalu nad Bledom

Na praznik JLA so bili pionirji z Bleda deležni posebnega veselja. Soloobveznim otrokom je poveljstvo garnizije Bohinjska Bela priredilo sprejem s pogostitvijo. Lani so obiskali tamkajšnje vojašnico pionirji z Bleda in Bohinjske Bele, letos pa so bili na vrsti otroci iz Gorij. Največ presenečenja in radosti so otrokom vzbudila letala, ki so krožila nad Bledom. Iz njih je »dedek Mraz« s padali spuščal na zemljo darila v posebnih platnenih vrečkah. To je bilo tekanja in skakanja, predno so prišli darovi v roke najboljših tekačev in najspretnjših plavalcev! Marsikdo je ihtivo stiskal zobe, ko mu je sprotnejši kolega tik pred nosom odnesel dragocen dar. Drugi pa so spet velikodušno delili dobrote, skrbno zavite v belih vrečkah.

Zurhan naročaj sreče ter uspehov v novem letu 1958 želi vsem poslovnim prijateljem, n. ročnikom, bralcem, sodelavcem in vsem delovnim ljudem na Gorenjskem

Casopisno podjetje
„Gorenjski tisk“
Kranj

Jemenska delegacija v Kranju

Jemenska delegacija, ki se mudi na obisku v Jugoslaviji in ki jo vodi prestolonaslednik princ Seif el Islam Mohamed el Badr, je v četrtek obiskala tudi Slovenijo. Ta dan, okrog 10. ure, je delegacija, ki jo je spremljal član Zveznega izvršnega sveta, Nikola Minčev, obiskala tudi tovarno »Iskra« v Kranju. Po kratkem razgovoru s predstavniki tovarne, so si gostje ogledali tudi obrate. Princ el Badr je bil zlasti presenečen spričo mladega kadra, ki je zaposlen v tovarni. Ni se mogel načuditi, kako je mogla tovarna brez tuje pomoči in v tako kratkem času doseči tolikšne uspehe. Ob slovesu se je princ el Badr vpisal v spominsko knjigo, hkrati pa je izročil prebivalcem mesta Kranja tople pozdrave svojega naroda in svoje pozdrave.

Levo zgoraj — Direktor tovarne Silvo Hrast pozdravlja pred tovarno visokega gosta. Desno zgoraj — Član prinčevega spremstva med ogledom tovarne. Spodaj — Princ el Badr v montažnem oddelku električnih števecv.

naš razgovor

V dedkovem košu je letos veliko kolektivnih daril

Kranj, 27. decembra. V Parku Svobode je nočjo vse živo. Pisane lučke osvetljujejo pravilčno vasico, ki jo bo ta večer obiskal dedek Mraz. Med ličnimi hišicami se zbirajo nestrpni mladi gledalci in čakajo na prihod svojega prijatelja dedka. Tu smo uspeli, da smo mu prestregli pot, še preden so ga obkolili radovedni otroci. Prihajal je v spremstvu škrtov, zajčkov, medvedkov in snežink. Brž je opazil novinarsko beležnico in dejal:

»Saj sem vedel, novinarji me povsod prvi pričakajo.«

»Oprostite, dedek, toda saj veš, da bi tudi vsi tisti otroci, ki jih nočjo ni tukaj, radi zvedeli kaj več o tvojem prihodu.«

»Je že prav tako. Napišite, da bom kranjske pionirje obiskal še na šolah ter da me bodo lah-

ko srečali na vsaki predstavi »Rdeče kaptice«. Po sejmišču letos ne bom hodil. Preveč imam drugih obiskov.«

»Kako pa boš obdaril kranjske otroke?»

»Za pionirske odrede ih cilbane v vrtcih pripravljam kolektivna darila — žoge, orodje za delavnice, igrače itd. — doma pa bom še vsakega posebej razveselil s kako malenkostjo. Vsem otrokom želim, da bi Novo leto kar najlepše praznovali in da tudi v prihodnje ne bi pozabili okrasiti novoletne jelke v svojem domu. Pionirji naj seveda ne pozabijo na učenje. Zelim jim tudi uspešno delo v krožkih in odredih,« je dejal dedek Mraz in odhittel na balkon Sindikalnega doma, od koder je pozdravil zbrane otroke v pravilni vasi.

Kako bodo praznovali novoletno jelko

V KRANJU...

Na sprejem dedka Mraza se kranjski pionirji in cicibanji že dalj časa pridno pripravljajo. Priveditve bodo v Srednjakalnem domu in v prostorih osemletke »Francela Prešerna«. Nastopali bodo mladi harmonikarji, baletna skupina, cicibanji iz vrčice in drugi. V Prešernovem gledališču si bodo najmlajši lahko ogledali pravilčno igro »Rdeča kapica«. Na vseh priveditvah bo navzoč tudi dedek Mraz, ki bo izročil pionirskim navzored kolektivna darila. Pionirji Svobode bodo spremenili v pravilčno vas, kjer bo 27. decembra zvečer odprt novoletni sejem. Otroci bodo na stojnicah lahko kupovali bonbone in druge sladke dobrnote po znižanih cenah.

... NA JESENICAH

Mestno gledališče je pripravilo za najmlajše igro »Skoč, cmok, bistrook«. Prve tri dni v januarju bodo vsi kinematografi v občini predvajali cicibanom in pionirjem otroške filme. Vstopnine mladim obiskovalcem ne bo treba plačati. Občinski odbor SZDL bo za Novo leto razdelil nekaj denarja pionirskemu krožkom v okviru Ljudske tehnike. Dedek Mraz bo obiskal otroke na Korosci Beli in na Jesenicah v ponedeljek popoldne. Pionirjem pripravila lepa kolektivna darila.

... V RADOVLJICI

Otroke v radovljiški občini bo za praznik dedka Mraza razveselilo Mestno lutkovno gledališče iz Ljubljane. Gostovalo bo v Kropi, Lescah in Radovljici. V soboto, 28. decembra bodo otroci praznovali Novoletno jelko po vseh šolah in v otroških vrtov. Dedek Mraz bo pozdravil radovljiške cicibane v dvorani »Partizana« v nedeljo dopoldne, pionirje pa popoldne.

... NA BLEDU

Tudi blejsko lutkovno gledališče igralska skupina Mestnega mladinskega gledališča iz Ljubljane, in sicer na dan pred Novim letom. Domače kino podjetje bo predvajalo mladim kratke filme. Občinski odbor SZDL bo za Novoletno jelko podaril pionirjem blejske občine 200.000 dinarjev, nekaj pa bodo prispevala tudi podjetja. Manjše otroke bodo pogostili, večji pa bodo dobili praktična darila.

... V ŠKOFJI LOKI

pr pripravljajo za Novoletno jelko vrsto prireditev posamezne šole, podjetja, taborniki in gasilci. Lutkovna sekcija Svobode bo več dni uprizorjala otroške igrice. Tudi v Retčah, Godešcu in drugih okoliških vaseh bo dedek Mraz obiskal in nagradil otroke.

... V KAMNIKU

Za prihod dedka Mraza so Kamničani pripravili mladini mnogo prigradnega veselja. Mestno lutkovno gledališče iz Ljubljane bo gostovalo v Kamniku in po šolah v Tuhiški dolini. Kamniški dijaki so pod vodstvom prof. Grziničeve pripravili igrice »Moja in živali«, ki jo bodo uprizorjali ob obiskih dedka Mraza na šolah in v delovnih kolektivih. Pionirji osnovne šole v Mekinjah bodo zaigrali »Rdečo kapico«.

Tudi v ostalih krajih Gorenjske, ki jih tu ne omenjamo, pripravljajo za Novoletno jelko veselo praznovanje. Pionirji povsod že nestrpn pričakujejo, da jih bo obiskal in obdaroval radodarni dedek Mraz.

IZDAJA CASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / DIREKTOR SLAVKO BEZNIK / UREJA UREDNIŠKI ODBOR - ODGOVORNI UREDNIK MIRO ZAKRAJSEK / TELEFON UREDNIŠTVA ST. 475 / ST. 475, 397 - TELEFON UPRAVE ST. 475 / TEKOCI RAČUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 61-KB-1-2-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 60 DIN, MESEČNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

S sodelovanjem in sožitjem v novo leto

Državniški obiski so v današnjem mednarodnem življenju vsakdanja zadeva, toda bivanje jemenskega prestolonaslednika princa Mohameda el Badra pri nas je še posebej razveseljivo in prijetno. Zakaj? Odgovor na to vprašanje je dal gost sam, ko je prispel v Beograd. Takole je dejal: »Prepričan sem, da bo roditelj naš obisk dobre in koristne sadove ter omogočil široko sodelovanje na vseh tistiških in v vseh vprašanih, ki zanimajo naš deželni, zlasti na političnem, gospodarskem in kulturnem.«

Da bi lažje presodili pomen tega državnškega obiska, si oglejmo Jemen malo bližje. Kot država je znana že v najstarejši zgodovini in zgodovinarji sodijo, da je bilo to kraljestvo znamenite kraljice Sabe. Pravijo celo, da so našli ostanke njenega glavnega mesta, vendar prebivalci Jemena ne dovolijo nobenemu tujcu obiska v teh krajih. Jemen je kot sodobna država nastala šele po prvi svetovni vojni s muslimanskim poglavarjem - Takomomenom imamom - na čelu. Tega je priznala Velika Britanija leta 1934 za kralja, a tudi od tedaj med obema državama ni bilo govora od dobrih odnosov. To je bilo razumljivo, kajti Velika Britanija si je - kakor povsod na Bliznjem vzhodu - hotela zagotoviti tudi kos Arabskega polotoka, ki ga zavzema Jemen. Zanj je bil važen iz dveh razlogov: bil je sosed Adenskega protektorata, ki si ga je utrdila kot strateško postojanko na prečetu iz Indijskega oceana v Rdeče morje, drugič pa je hotela pridobiti nad njim varuštvo, če že ni mogla gospodarstva zaradi gospodarskih koristi. Dežela je na pogled ravna in zaostala, toda v obmorskem delu in v notranosti ob pogorju Serat lepo uspevajo pšenica, ječmen, razno južno sadje, poleg tega pa bogati nasadi znamenite ka-

ve Moka prinašajo precej dohodkov. Tudi volna in krzna so po kakovosti in količinah dokaj mamljivo blago za tuje trgovce. Kmetijski pridelki vkljub nerazvitemu gospodarstvu zadoščajo za prehrano štiri in pol milijonskega prebivalstva. Z varuštvo je Anglija v začetku ponujala svoje gospodarske in civilizacijske usluge, toda ponosno arabsko ljudstvo se je pred tujimi vplivi tako ogradilo, da je veljal Jemen do nedavnega za najbolj nedostopno državo tega področja. Dolgoletna osamitev in pomanjkanje vsakršnih vezi z zunanjim svetom je tudi eden izmed vzrokov, da je Jemen najbolj zaostali del Bliznjega vzhoda, toda zadnja leta se je dežela skušala izkoptati iz osamljenosti. Nenehni mejni spori z Veliko Britanijo so bili prvi politični vzrok, da se je Jemen začel naslanjati na tiste države v sosesčini, ki jim je bila neodvisnost prvi cilj. Tako je vstopil tudi v Arabsko ligo in se začel povezovati z Egiptom, s Sirijo in Saudsko Arabijo. Tako smer pa ni bila vseh tujim silam - poleg Angležev so se tudi Američani začeli zanimati za deželo predvsem zaradi domnevnih petrolejskih in rudnih bogastev - in to je privedlo pred nekaj leti do nemirov in uporov. Jemenskega kralja se je kmalu posrečilo deželo pomiriti s tem, da je odvrgnil tuje vplive. Utrdil je oblast in ob tej priložnosti prestolonaslednik Mohamedu - našemu gostu - izročil važne državniške funkcije. Od tedaj se je Jemen začel živahneje povezovati z zunanjim svetom, predvsem s tistimi deželami, ki so se na mednarodnem področju zavzemale za izvenblokovsko politiko. Zaradi te smeri jemenske zunanje politike so se večkrat znašli jugoslovanski in jemenski predstavniki v združenih narodih na isti strani in prav to je tudi eden izmed vzrokov, da sta

obe deželi kot zagovornici sožitja sklenili bolj razviti sodelovanje in prijateljstvo.

Sodelovanje v smislu sožitja med dvema državama je samo drobna epizoda v razgibanem mednarodnem življenju, a bi bilo prav, da bi se dije pomudili ob njej. Taka prizadevanja so namreč v kričnem nasprotju z oroževalno mrzlico in raketno historijo, ki smo jo doživljali, odkar se je pojavil na nebu prvi sovjetski satelit. Sicer je nedavna konferenca članic Atlantskega pakta pokazala, kako tudi v tej izraziti blokovski vojaški organizaciji začelnjo dobivati svoje pravo mesto zahteve po pomirjavi in po razgovorih med Vzhodom in Zahodom, tozej po čisto drugačnih besedah in dejanjih, kakor smo jih bili doslej vajeni v paktu, ki je značilno orodje hladne vojne. Toda te zahteve so bile za zdaj še prešlabe, da bi nahitro zavrele kolo mednarodnega dogajanja v drugo smer. V takih trenutkih, ko so posledice razditve sveta na bile tako zelo očitne kot zaviralne sile mednarodnega razvoja, so prizadevanja Jugoslavije po prijateljstvu in sodelovanju po enakopravnih načelih samo vzpodbudno znamenje za še več takih primerov. Sem uvrstimo lahko tudi konferenco azijskih in afriških držav, ki se te dni razvija v Kairu. Te dežele, ki so si v glavnem še nedavno pridobile neodvisnost in bi se želele čim prej izkoptati iz zaostalosti, kjer jih je držala kolonialistična politika, se vse od kraja zavzemajo za podobna načela v mednarodnem življenju, kakršna so vodila Jugoslavijo in Jemen k zblizanju. Tako ravno na pragu Novega leta lahko ugotovimo, da neprenehoma naraščajo fronta sil, ki jim je pri srcu mir, sožitje in prijateljstvo med narodi.

JELO TURK

naša kronika

VEČ SODELOVANJA Z OBČINSKIMI ORGANI

V sredo je bila v Kranju prva seja novo izvoljenega sveta za notranje zadeve pri OLO Kranj. Pravilniki so predvsem o bodočem delu in nalogah sveta. Svet naj bi v bodoče skušal ustvariti čim tesnejše sodelovanje z ostalimi svetovi pri občini in občinah in skrbel za čim tesnejšo povezavo tudi z ostalimi političnimi organizacijami. Le tako bo svet lahko opravljal svojo družbeno-politično nalogo. Na prvi seji so prebrali tudi poslovnik sveta in sklenili, da bo svet pripravil Socialistični zvezi in občinskem svetom, da bi bila revizija volilnih imenikov čim prej in čim boljše opravljena. Na prihodnji seji sveta za notranje zadeve pri OLO Kranj bodo razpravljali o proračunu in delu TNZ v letu 1957.

O LOKACIJI PRAVNE APTOTOBUSNE POKAJSKE AVTOBUSNE POKAJSKE AVTOBUSNO RAZPRAVLJALI

V četrtek, 28. decembra, je bila v Kranju četrtja seja občinskega zbora in zbora proizvajalcev ObLO Kranj. Oba zbor sta najprej skupno razpravljala o lokaciji in izdelavi programov za avtobusno postajo in športni center v Kranju. Glede avtobusne postaje so bili odborščiki različnega mnenja in so skiepnanje odložili do prihodnje seje. Predlagali so, naj bi načrte za avtobusno postajo in športni center v Kranju, ki sta namen največ 2,5 milijona dinarjev. Zbora sta na ločenih sejah načelno odobrila iz proračuna za leto 1958 30 milijonov dinarjev za nadaljevanje gradnje Zdravstvenega doma v Kranju. Za dograditev šole na Trsteniku bo občina najela 5.500.000 dinarjev dolgoročnega posojila iz sklada za kreditiranje stanovanjskih hiš. Oba zbor sta sprejela tudi odlok o začasnem finansiranju proračuna ObLO za prvo tromesečje 1958. Potrdila sta tudi predlog Sveta za stanovanjske zadeve o razpisu volitev v hišne svete, ki bodo od 15. do 30. januarja.

KRANJSKI DIJAKI IZDALI SVOJ LIST

Dijaki na I. gimnaziji v Kranju so te dni izdali prvo številko svojega lista »Plamenica«. V uvodni besedi pripominja uredniški odbor, da je misel o izdajanju tega lista stara že štiri leta. List bo pisal o življenju in delu gimnazijske in tudi druge kranjske mladine.

NAROČNIKE IN BRALCE OBVEŠČAMO

da bo prihajala številka »Glas Gorenjske« izšla v ponedeljek, dne 6. januarja, na šestih straneh. Uredništvo in uprava

BO V DUPLJAH ODSLEJ ŠLO BREZ STARIH NAPAKJ

Pred nedavnim je bil v Dupljah občini zbor SZDL, ki ga je obiskalo le majhno število ljudi. Udeleženci so živahno razpravljali o napakah posameznikov in organizacij v tem kraju. Kulturno-prosvetno delo se še ni dovolj razvilo, bolj delovno kot KUD pa je telesovzgojno društvo »Partizana«. V tem društvu je vključena po večini mladina. Društvo bo pripravilo obdaritev otrok za novoletno jelko. V Dupljah je aktivna tudi mladinska organizacija iz čevljarskega podjetja »Alka«. Na občnem zboru so nekateri kritizirali nedelavnost dosedanjih odborov SZDL, češ da bi letni morali poskrbeti za boljše stike med organizacijami SZDL in društvu. Dupljanci pričakujejo, da bo novo izvoljeni odbor bolj delal in da se stare napake ne bodo več ponavljale. J. P.

PRAPROTNA POLICA BO LEPSA

Te dni so začeli prebivalci vasi Praprotna policna na pobudo vaškega odbora SZDL, urejati vas. Popravili so nekatere ceste in uredili kanalizacijo. Vaščani so sklenili, da bodo uredili tudi okolico hiš, čim bolj bo vas za obiskovalce čim bolj privlačna in čim boljše urejena. S tem hočejo prispevati tudi oni delež razvoju turizma na Gorenjskem. Do Novega leta bodo prebivalci Praprotna police svoje vas že lepo uredili.

DR. LUNAČKOVA PREDAVALA NA JESENICAH

V okviru šole za starše je na Jesenicah pretekli teden predavala dr. Lunačkova iz Ljubljane o telesni zmogljivosti otrok. Poslušalci so bili z njenim predavanjem zelo zadovoljni.

kratko, vendar zanimivo

KAKO BODO V NOVOLETNIH PRAZNIKIH ODPRTI TRGOVINE
Na Trgovinskih zbornici za okraj Kranj smo zvedeli, da bodo vse trgovine na Gorenjskem do 31. decembra zvečer redno odprte, na praznik Novega leta bo povsod zaprto, naslednji dan, 2. januarja pa bodo poslovali le dežurne trafike, mlekarne, pekarne, mesnice ter trgovine z zelenjavo in sadjem.

KJE BOMO SILVESTROVALI?
V Kranju pripravljajo silvestrovanje v vseh prostorih hotela »Evropa«, v Restoraciji »Iskra«, v domu JLA, in na Smarjetni gori. Prostor v Kavarni zervira in tudi v Iskri je skoraj vse zasedeno. Jeseničani bodo dočakali Novo leto v hotelu Korotan, na Pošti

v Fizkulturnem domu in »Pri Jelenu«, prebivalci Javornika pa v domu TVD Partizan.

NOVI PROSTORI ZA OTROŠKI VRTEC NA PLANINI V KRANJU

Otroški vrtec »Tatjana Odrove« na Planini v Kranju se bo preselil v novo poslopje konec januarja. V njem bo prostora za 70 otrok. Zdej je vpisanih 62. To so samo otroci zaposlenih mater od 3. do 7. leta starosti. Starši, posebno tisti, katerih otroci bodo prihodnje leto šli v šolo, vsak dan sprašujejo, če v vrtcu lahko še koga sprejemo. Uprava vrtca se je zaradi tolikšnega zanimanja odločila za uvedbo popoldanske izmene. Na ta način bodo lahko spravili pod streho 100 otrok. Otroci nezaposlenih mater bodo obiskovali vrtec popoldne, pred-

vsem zato, da bodo deležni nekaj več predšolske izobrazbe, kot jim jo lahko nudijo starši. -ey

Pred spominskimi prireditvami ob 15-letnici dražgoške borbe

Bilo je v januarjskih dneh

Leta minevajo, spomini bledijo, nad bunkerji raste grmovje, okoli spomenikov NOB se igrajo otroci.

Bodo mraz pozabljeni črni dnevi okupacije in zatiranja, a hkrati svetli dnevi junškega herojstva našega ljudstva in zmage nad nasiljem? Bodo mar pozabljeni tisti, ki so trpeli, krvaveli in umirali za svobodo, za mirno življenje in delo?

Ne! Tudi na mladi rod se prenašajo spomini, ljubezen do svobode, preziranje nasilja in suženjstva.

Vsaka dežela, vsak kraj in vsaka vasica ima še svoje posebne spomine na tiste velike dni, ki jih slavi vsako leto. Naša slovenska metropola je uveljavila spominski »Tek ob žilci okupirane Ljubljane«. A pri nas na Gorenjskem? Mnogo, mnogo je bilo borb, žrtev, nešteto je spominov. Toda izmed vseh zgodovinskih dogodkov se odlikuje prva večja herojska borba v Dražgošah. Mala skupina partizanov je skupno z domačini in z njihovim sodelovanjem vzdržala močan naval do zob oboroženih Nemcev. Tri dni, od 8. do 11. januarja 1942 so kolone okupatorjev zaman naskakovale Dražgoše in pustile na trdem, zmrzlem snegu kakih 800 mrtevih in ranjenih.

V spomin na tiste dni bodo v januarju velike svečanosti in spominske prireditve. Kakih 40 patrolj raznih organizacij in društev ter pripadnikov JLA z vse Gorenjske bo razknilo svoje smučarske sposobnosti na terenih Jelovice, na stazah in prehodih takratnih dražgoških junakov. Razen smučarske prireditve bodo uprizorili tudi improviziran napad na Dražgoše, sledile pa bodo spominske svečanosti in govori.

Tako naj bi dobila tudi Gorenjska svojo tradicionalno vsakoletno proslavo v spomin na zgodovinske dražgoške dni.

BIČKOVA SKALA - SPOMENIK
Skoraj vsak dražgoški kolovoz, strm obronki pod vasjo, stari oreh in poveznjene kozolci so svojstven spomenik na tiste mrazle januarске dni pred 15 leti. Mnogo takih spomenov pa je že izgubilo: cela vas, požgana in uničena, je danes vsa nova, lepša in večja. Eden izmed spomenikov je Bičkova skala - visoko skalnato rebro, ki se dviga iz gozda v strmih pobočju kot prirodni obisk.

Pod skalo, na gladki senožeti so vpili ranjeni Nemci in njihovi pobesneli častniki. Nemška mitralješka gnezda so neprestano regljala iz Sv. Križa, od Novakov in drugod ter usipala je-kleno ločbo proti skali. Pehota zelenih naskakovalcev je škila iz raznih strani. Juriš naših borcev na pobočju in pesem mitraljeza s skale je vedno premagala napadalce. Toda, tretji dan! Z vseh strani so spet silili Nemci. Šli so pod ogenj, od povsod so lajali njihovi mitralježi, ki so jih depoljnevali topovski streli. Obroč je bil vedno močnejši, besnejši in ožji, peščica branilcev vedno bolj izmučena, z zadnjimi naboji. Po čistini navzgor so se v megli prithotapili Nemci: trije, sedem, sto - cela vrsta ter zavzeli položaje na Sedlu. Obrambna črta dražgoških borcev je bila prebita. Šele takrat je utihnili tudi iz Bičkove skale. Postalo je brezpomembno. Brata Bička z vsem vodom in tudi druga četa, ki je branila Dražgoše, so se umaknili proti dražgoški gori in Jelovici. Toda Bičkova skala, s katere je tri dni užigala smrt po Nemcih, ni bila prepeljana. Smrt na njej ni bil krvav, le stopil se je pod Bičkovimi telesi in žarečimi mitralježi. Zato je Bičkova skala eden najlepših spominov dražgoških borcev.

V Bičkovem stanovanju v Škofji Loki je šestletni sinček in mlajša hčerka, ki pričakuje, da ji bo dedek Mraz prinesel punčko. Sinček pa pravi, da dedek Mraza sploh ni, šteje dinarje v svojem hrastiniku in popravlja leseni samokres. To je nov, Bičkov rod, ki še nosi orožje, čuprav leseno. Bo li moral tudi on kdaj slediti očetu: z dvema mitralježi tri dni v snegu in mrazu proti stoterim nasilnežem? Upajmo, da ne!

Toda rafari nemških mitraljezov so se še vedno usipala okoli skale, okoli Bičkovega mitraljeza. Sneg je postal ves črn: okajen, osmojen in premetan. Henrik je bil že izčrpan, izmučen, onemogel. Za mitraljez je izbral njegov brat, komandir Bruno. Imel je dva mitraljeza. Ko se je ena cev segrela, jo je potisnil v sneg, da se je ohladila in zgrabil drugo. Grmelo je in pokalo.

Pogled na nadaljnji razvoj Gorenjske

(Nadaljevanje s 1. strani)
 Poudariti moram, da naslanjamo vse analize in perspektivni razvoj glavnih panog gospodarstva v okviru na obstoječe programe razvoja posameznih podjetij, ki so v obliki investicijskih programov za predvidene rekonstrukcije že potrjeni od revizijskih komisij ali pa so še v pripravi, oz. roma izdelavi.

Zaradi konkretizacije ukrepov pri perspektivnem razvijanju gospodarstva na področju kmetijstva, obrti, trgovine, turizma in gostinstva, torej pri panogah, ki v interesu življenjskega standarda terjajo maksimalno prizadevanje komun in njihovih skupnosti, pa so priprave za sestavo okrajnega perspektivnega plana v tem pogledu še posebno temeljite. Odkločeno je, da še pred končno sestavo plana o problemih teh panog na podlagi v to svrhu posebej pripravljenega gradiva spregovori Okrajni ljudski odbor na nekaj zaporednih sejah. Te razprave naj določijo smernice in gospodarsko-politična načela za razvijanje omenjenih panog, brez terminske omejitve, na njihovi podlagi pa bodo v perspektivnem planu — posebno pa še v tekočih letnih planih — zaleti ustrezni ukrepi, ki bodo omogočili gospodarski napredek po možnih razvojnih stopnjah.

Tudi v našem, dasiravno v splošnem industrijsko razvitem okraju so značilne razlike v gospodarski razvojni stopnji posameznih predelov. V nekaterih krajih so iz objektiivnih, ali pa tudi subjektivnih vzrokov nekoliko »zamuđili čas« za svoj razvoj. Kaj bi glede tega moral razjasniti in določiti okrajni perspektivni plan?

»Najbrže tu ne gre samo za »zamuđo časa«. Zdi se mi, da s takimi vprašanji večini malo pretiravamo oziroma ne upoštevamo vseh obstoječih možnosti in pogojev. Res je, da obstojajo razlike v razvitemu posameznih komun v našem okraju, toda te niso tako občutne kot drugod v naši državi in zato jih bo mogoče odpravljati hitreje.

V zvezi s tem bi pripomnil, da se pri nas rado uveljavlja mnenje, da je samo izgraditev novih industrijskih podjetij tista pot, ki bo komuno uvr-

stila med gospodarsko razvite predele. Pri tem navedno ne upoštevamo pogojev in možnosti za take investicije in, kar je najvažnejše, pozabljamo na razvijanje drugih gospodarskih panog. Zdi se mi, da, denimo, še vedno ne znamo pravilno oceniti vrednosti in koristi visoko razvitega turizma; le-ta bi nam morda ne prinašal nič manj čistega dohodka na prebivalca, kot nam ga ostane od industrije. Za tak turizem pa je potrebna predvsem nova kvaliteta dela: prehod od kratkih poletnih sezon na celoletno sezono, od marsikje še umazanih potov, nečistih lokalov, brezbržnega odnosa do gostov, slabe ponudbe, nestalnih cen in cele vrste slabosti, k taki skrbi za gosta, kakršno srečujemo v vseh tistih državah, ki se zavedajo gospodarskega pomena te panoge za posameznika in skupnost. Če kje, potem imamo povsod na Gorenjskem naravnost čudovite pogoje, da to dejavnost razvijemo in razširimo. Zavedati pa se je treba, da uspeh tega dela zavisi od slehernega prebivalca našega okraja, vsake hiše, vasi in komune. Podobno bi mogoče reči tudi za druge gospodarske panoge, kot so kmetijstvo, obrt in trgovina.

Kranjski okraj, vzeto kot celota, spada med najbolj razvite okraje v Jugoslaviji, ker ima močno razvito industrijo. Zato zvezni in republički perspektivni plan ne predvidevata novih industrijskih kapacitet za naše področje in dajejo poudarek rekonstrukciji že obstoječih podjetij. Prav zato pa bomo morali lokalna investicijska sredstva usmerjati predvsem tja in tako, da bomo razvijali celoten okraj in hkrati s tem tudi zmanjševali še obstoječe razlike med bolj in manj razvitemi predeli.

Po mojem mnenju bo okrajni perspektivni plan moral upoštevati zgoraj navedene okoliščine.

»Naše bralce bo nedvomno še zlasti zanimalo to, kaj bo povedal okrajni perspektivni plan o družbenem in individualnem standardu? Na kaj bi se morali ljudski odbori ter organi delavskega in družbenega upravljanja, ki bodo glavni uredničtelji perspektiv-

nega plana in ki jim bodo v prihodnje v ta namen ostajala tudi večja sredstva, pri tem predvsem usmeriti?«

»Vprašanje je zelo obsežno, v okrajnem merilu pa še ne povsem obdelano. Vsekakor se bomo v naših predvidevanjih morali vključiti v naloge, ki jih na tem področju predvideva zlasti zvezni perspektivni plan, čigar osnovne postavke so bralcem že znane v glavnem iz dnevnega časopisa. Ob tej priliki bi, v interesu uredničevanja naloga na tem področju, rad opozoril na dve nalogi, ki sta v celotnem okraju zelo važni:

Z novo delitvijo dohodka gospodarskih organizacij bodo delovni kolektivi mnogo samostojnejši glede nalaganja in uporabe ustvarjenih sredstev. To pa po mojem mnenju postavlja organe delav. samoupravljanja pred novo zelo odgovorno nalogo: pravilna in najbolj stimulativna delitev dohodka znotraj podjetja in vsakega člana kolektiva ter najgospodarnejše nalaganje in uporabo sredstev raznih skla-

dov v vsakem podjetju za njegovo prosperiteto.

○ Komune pa se bodo morale v interesu hitrejšega povečevanja družbenega standarda — zlasti na področju stanovanjske izgradnje, naložb v šolstvo, zdravstvo itd. v bodoče usmeriti na mnogo večje sporazumevanje in sodelovanje z delovnimi kolektivi, da bi dosegli skupne naložbe in enotne akcije. Le tako akumulirana sredstva bodo omogočila komunam učinkovito reševanje problemov, ki jih ne bi zmogla niti sredstva samih občin niti posameznih podjetij.

»Vaše morebitne še druge pripombe ali želje v Novem letu, tov. predsednik?«

»Z srca želim bralcem »Glasa Gorenjske« in vsem delovnim ljudem na Gorenjskem, da bi prijetno preživeli bližnje praznične dni, v novem letu 1958 pa dosegli čimveč toplega zadovoljstva v osebnem življenju in uspehov pri uresničevanju naših skupnih nalog.«

Glas GORENJSKE

V NOvem LETU NOVE PRODAJALNE

Zadnje mesece v Kranju dokaj presrečno nekateri zastarele trgovske lokale. Na Prešernovi cesti bo kmalu po Novem letu urejena moderna prodajalna s sadjem in zelenjavo, na Korški cesti pa so bo v kratkem preselila v proučene prostore špacerijska in delikatesna trgovina »Potrošnik«. Nov prodajni lokal bo po Novem letu odprla tudi Gorenjska oblačilnica na Cankarjevi cesti. Mestna klavnica podira zdaj staro hišo na Majstrovem trgu, da bo na istem kraju zgradila moderno prodajalno mesa. Tudi prodajni lokal špacerijske trgovine »Hrana« na Majstrovem trgu bodo v naslednjem letu preuredili. Za vse to najemajo kranjske trgovine kredit iz občinskega investicijskega sklada.

»Delikatesa« pripravila Kranjčanom kleno kavarno, restavracijo in slašičarno na Jezerski cesti. Pričakujejo, da bodo ti prostori odprti v aprilu. Tudi sedanji lokal »Delikatesa« bodo po Novem letu modernizirali. V načrtu imajo najprej povečanje trgovine.

V TRŽIČU STO NOVIH STANOVANJ

Kljub hudi stanovanjski stiski, ki je v Tržiču, nekateri optimistično računajo, da bo le-ta, vsaj v glavnem, odpravljena že v bližnji bodočnosti. Že v prihodnjem 1958. letu bodo namreč iz občinskih skladov dali za gradnjo stanovanj kakih 140 milijonov dinarjev. Del tega denarja bodo prevzemala podjetja kot posojilo za gradnjo stanovanj za svoje delavce. Računajo, da bodo s temi sredstvi lahko spravili pod streho več kot sto družin.

K. M.

SMER SE JASNI

Nekaj vprašanj iz razprav o načelih in smernicah za razvoj gorenjske trgovine

V zadnjem času je bilo v Okrajnem ljudskem odboru že več razprav, ki naj omogočijo, da bi temeljitejše razjasnili načela in smernice, na po čem katerih bi se lahko lotili ekonomsko politično ustreznejše, enotnejše in hkrati odločnejše politike v razvijanju gorenjske trgovine v prihodnjih letih. O teh načelih in smernicah, ki jih bodo konkretizirali perspektivni in letni družbeni plani okraja in občin, so predjšni teden razpravljali tudi na sestanku predsednikov ljudskih odborov in zastopnikov Trgovinske zbornice, to sredo pa še na seji Sveta za blagovni promet OLO, na kateri so bili tudi predsedniki nekaterih občinskih svetov. Na podoben način pripravljajo v OLO tudi načela in smernice za razvoj turizma, kmetijstva in obrti. Tem problemom bo, kot kaže, posvečena nekaj zaporednih januarjskih zasedanj Okrajnega ljudskega odbora.

Iz vseh teh razprav povzemamo za bralce samo nekatere pomembnejše probleme gorenjske trgovine.

V zadnjih letih smo tej trgovini, podobno kot v vsej državi, še le začeli ponovno posvečati nekaj več pozornosti. Res šele malo začeli. V našem okraju smo v zadnjih 3 letih investirali v trgovino okrog 300 milijonov dinarjev, vendar je to, če upoštevamo stanje in potrebe, malo. Sezanja trgovina še vedno predstavlja tip trgovine iz polpreteklo dobe, ki po svoji razširjenosti, opremljenosti in kulturnosti potrebe ne ustreza naši sedanji gospodarski razvojni stopnji, potrebam sodobnega gospodinjstva in podobno. Toda investicije še niso vse. Morda je še važnejše to, da si tudi še nismo dovolj razjasnili vseh načel, po katerih naj bi sistematično še in enotneje — na celotnem okrajnem območju — usmerjali razvoj trgovine.

RAZLIČNA MNENJA O PAVŠALIRANJU

Vzemimo kot primer različno tolmačeno vprašanje: ali naj trgovina akumulira ali ne? To vprašanje se pojavlja v zvezi s pavšaliranjem. Prevladujejo težnje, naj bi v širšem obsegu kot do sedaj pavšalirali trgovske enote, ki bi se sicer spričo objektiivnih pogojev s težavo držala »nad volo« (n. pr. v živilski stroki). Pavšalirali naj bi v vseh občinah po enakih kriterijih, pri čemer naj bi pazili na to, da bi pavšal stimuliral boljše poslovanje in razvoj trgovine v interesu potrošnika. Pri tem pa je seveda treba razlikovati med posameznimi trgovskimi panogami. Nekateri sodijo, da trgovina delavskega akumulira in da zato pavšaliranje ni na metu, ker gre v tem primeru za dotiranje, ki ni stimulativno.

SE TOGE ORGANIZACIJSKE OBLIKE

S področja organizacije trgovine, ki je še dokaj toga, kaže urediti zlasti nekatere probleme. V mestih bo treba dopolniti sedanje trgovsko omrežje z blagovnicami raznih tipov (za industrijsko blago, za živila), morda še bolj nujno pa z večjim številom prodajnih mest (stojnic,

kiočkov) za prodajo živil, sadja, turističnih spominčkov itd. V debatah okrog tega je pogosto slaba drobna točka značilen primer: v neposredni bližini največjih kranjskih tovarn (»Iskres« itd.) delavec ne more kupiti nobenih živil ali cigaret, marveč mora pome daleč v mesto. Raznih stojnic (seveda primerno urejenih, čeprav preprostih) se še vedno kar nekam sramujemo.

DVE SKRAJNOSTI: MOČNO CENTRALIZIRANA IN PREVEČ RAZDROBLJENA TRGOVINA

Reorganizacija trgovine, ki smo se jo lotili pred leti, je, v splošnem vzeto, rodila ugodne rezultate v pogledu živahnosti konkurence, kulturnejše postrzebe, usposabljanja kadra in podobno. V raznih občinah pa so trgovino različno reorganizirali. Pokazale so se tudi skrajnosti. V Skofj. Loki je vsaka poslovalnica povsem samo-

stavlja kalkulacije, tako da konkurenca ni pritičena k tlom. Pri urejanju organizacije trgovine je treba v prvi vrsti upoštevati, kaj je primernejše za potrošnika. Tako naj bi bila v večjih središčih trgovska podjetja, razen njih pa še samostojne poslovalnice in tudi majhna prodajna mesta (kiočki, stojnice), da bi trgovino čim bolj približali potrošniku.

Pri razvijanju tehnike trgovanja zadevamo ob mnoge objektivne ovire, pa tudi ob konservativnost in lagodnost. Na tem področju moramo hitreje naprej. V mestih je treba uvajati samo-ostrežno prodajo, tip izložbene trgovine, čimveč predpakiranega blaga (tvoja naloga, indistrija). Premalo je — v industrijskih središčih in turističnih krajih non-stop trgovin. V večjih mestih potrebujemo živilske blagovnice. V turističnih krajih obratovalni čas v nekaterih poslovalnicah ni primeren. Čas pa je tudi že, da bi začeli dobivati potrošnika na dom mleko, kruh in druga živila.

O LOČITVI TRGOVINE OD ZADRUG

Vprašanje, ki povzroča precej razprav, so trgovine kmetijskih zadrug. Preteklo je postala trgovina osnovna dejavnost zadrug, ki jih trga od glavne naloge, pospeševanja kmetijstva. Zato postaja ločitev prodajaln od zadrug nujna stvar. Tega pa se je treba lotiti brez zaletavosti in skrajnosti, z občutkom za to, kaj je v posameznih primerih smotno. V manjših vaseh bi bilo prav gotovo nesmiselno in tudi škodljivo, če bi po vsej sili skušali ustanovljati novo štacunico, ki ne bi mogla biti živovarilna. Tam, denimo, v večjih krajih, kjer je prodajalna kmetijske zadruge zraven splošnega trgovskega podjetja in oskrbuje večidel nekmetičko prebivalstvo, pa kaže tako prodajalno vključiti v omrežje družbenega sektorja. V teh primerih pa seveda čaka občine nelažna naloga, da zagotovijo finančna sredstva, potrebna za normalno obratovanje teh trgovin ter da uredijo postopno odplačevanje (kolikor ne bo prišlo do sklenitev najemnih pogodb) osnovnih sredstev, ki so zdaj last kmetijskih zadrug.

Ko smo že pri tem, omenimo tudi naslednjo težavo, ki močno žudi trgovino. Večina trgovskih lokalov je namreč privatna last, v privatnih poslopih, kar otežkoča modernizacijo obratov. Usmeriti se bo treba na postopen odkup lokalov.

Upravni odbor
Kluba gospodarstvenikov
 pri Trgovinski zbornici Kranj

Želi vsem sodelavcem, članom in delovnim kolektivom v novem letu 1958 mnogo sreče in delovnih uspehov.

Prečpi o namembnosti posameznih lokalov, ki jih bodo v interesu potrošnikov sprejeli ljudski odbori, pa bodo onemogočili izvajanje trgovin posameznih strok iz posameznih mestnih predelov, kjer so teke trgovine potrebne. Seveda pa bo treba te težave odpravljati hkrati z gradnjo novih objektov.

KAKO OKREPITI VPLIV POTROŠNIKOV NA DELO TRGOVINE?

Vprašanje, ki se prepleta s problemi trgovine, je družbeno upravljanje na tem področju, vpliv potrošnikov na delo trgovine. Dasiravno so potrošniški sveti v marsičem odigrali pozitivno vlogo, se njihova dejavnost ne razvija. Marsikje so potrošniški sveti le še na papirju. Praksa kaže, da v sedanjih pogodbah ne more polnokrvno zaživet nobena institucija, ki nima ustrezne materialne osnove. Ali naj bo le-ta v tem, da bi bili potrošniki soudeleženi pri delitvi dobička? Nekateri zatrjujejo, da bi celoten dobiček v ma'oprodajni mreži (na primer v živilski stroki, kjer predvsem obstojajo tudi potrošniški sveti) zadoščal komaj za kritje stroškov, ki bi jih terjala evidenca o nakupih posameznih potrošnikov. Pač pa je v teh razpravah slišati predloge, naj bi vzpostavili množičnejši stik potrošnikov s trgovino. V ta namen naj bi potrošniški sveti sklicevali (morda enkrat, dvakrat letno) zbere vseh potrošnikov na svojem območju, ki bi obravnavali probleme trgovine, kritizirali pomanjkljivosti in predlagali izpopolnitve. Na ta način bi potrošniki lahko v marsičem vplivali na delo trgovine, hkrati pa se seznanjali z njenimi problemi.

M. Z.

Trgovina se še ni dovolj približala potrošniku. Tudi pred največjimi kranjskimi tovarnami ni prodajnih mest, tako da morajo delavci po vsako drobnarijo v mesto.

stojna. Takšna decentralizacija pa ima to slabo plat, da ovira nageljši razvoj razdrobljenih podjetij, ki je vsako zase ne more lotiti večjih investicij. Druga skrajnost pa je značilna za Tržič, kjer obstojata le dve podjetji, tako da je tamkajšnja trgovina v bistvu še vedno centralizirana. Nekateri sodijo, da še najbolj ustreza organizacija trgovine v Zireh, kjer imajo sicer eno trgovsko podjetje, toda vsaka njegova poslovalnica samostojno lahko nabavlja blago in se-

gorenjski obveščevalci

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Poljska pot 8, telefon 218, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom malih oglasov ne objavljamo pred vplačilom. Cena malih oglasov je: Preklit 20 din, izgubljeno 10 din, ostalo 12 din od besede. Naročniki imajo 20% popusta.
Telefonska številka naročniškega in oglasnega oddelka je: Kranj 190.

Izgubil sem aktovko od pekarje v Orehku do železniške proge v Drulovki. Poštenega najditelja naprošam naj jo vrne v gostilno Breg.

Izgubila sem volnen pulover od Kranja do Zalnice. Poštenega najditelja naprošam naj ga proti nagradi vrne v oglasni oddelak.

Ugodno prodam nekoliko rabljeno kompletno spalnico ali posamezne dele, 3 fotelje, železno posteljo z mrežo in laročilo za kavč. — Dr. Hribnik Ivan, Kalvarijska 19, Kranj.

Prodajam kobilu, ameriško, brejo in 2 leti starega žrebeta, zapravljenec z gumi kolesi ter 3 srednje navadne vozove. — Adam Anton, Malo Naklo.

Pianino nemške znamke v zelo dobrem stanju ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam korenje za krmo. — Maček Andrej, Praprotna polca št. 14.

Smučti in sanke kupite najugodnejše pri izdelovalcu Dolencu — Stražišče 94.

Ugodno prodam klavir za 40.000 dinarjev. Oglejte iz prijaznosti pri Zen, Huje 55.

Prodajam malo rabljene deske. — Rozman Jernej, Stražišče 109 — Kranj.

Prodajam motorno kolo s prikolicco in rezervnimi deli. Naslov v oglasnem oddelku pod 100.000 din.

Prodajam 10 komadov železniških tračnic, dolgih po 4,5 m. — Cengnar, Zalnica 24.

Prodajam moped HMV. Naslov v oglasnem oddelku.

Prodajam lepo 5 let staro kobilu. — Primskovo 141.

Prodajam dobro ohranjeno kosilnico. — Verdir Peter, Zg. Dupleje št. 38.

Prodajam 3 tonsko harmoniko. — Stražišče 152.

Delovni kolektiv in oskrbovanci Doma onemoglih Preddvora želijo svojemu upravniku Kobil Jožetu vso srečo in mnogo uspehov pri nadaljnji obnovi doma v letu 1958.

Uslužbenec pošte Rateče — Planica se naročniški oddelku zahvaljuje za novoletne čestitke in jim ravno tako želi vso srečo in mnogo uspehov v prihodnjem letu — posebno pri pridobivanju novih naročnikov za naš poletnik.

Zamenjam telico, ki bo teletila januarja za plemenskega vola. — Jošt, Strahinj 65.

Vzamem kravo v rejo. — Smladnik 65.

Kupim magnet za Saks motor. Dominik, Tržič.

Izgubila se je palička »Kokaršpanjela«, črne barve, z dolgimi ušesi in pristrženim repom, stara 6 mesecev. Vrniti proti nagradi v oglasni oddelak.

Preključem blok številka 36182. Izdan v Komisiji trgovini Kranj dne 18. 12. 1957. — Fras Zofija.

Preključem mesečno avtobusno vozovnico Kranj-Golnik. — Matijevec Janez.

Prodajam njivo v Gorenjeh in stavbene parcele v Preddvoru. Naslov v oglasnem oddelku »Glasu Gorenjske«.

Izgubil sem denarico z dokumenti v Hotemazah. Najdejte-lja naprošam naj jo proti nagradi vrne v oglasni oddelak.

Zahvala

Uprava Doma onemoglih Preddvor se zahvaljuje vsem darovalcem denarnih sredstev pri obnovi doma onemoglih v Preddvoru. Prav tako vsem, ki so s programi razvedrili naše starčke, jih obdarovali in jim omogočili z denarnimi sredstvi izlet na Jadransko morje v Koper in Piran.

Uprava skupno s oskrbovanci želi srečno in uspehov polno novo leto 1958.

OBJAVE

POPRAVLJANJE IN UREJANJE VOLILNIH IMENIKOV

Občinski ljudski odbor Kranj, oddelak za splošne zadeve izdaja na podlagi 4. točke Navodila o reviziji in prepisovanju splošnih volilnih imenikov (Uradni list FLRJ št. 51/57) tale

RAZGLAS

Obveščamo vse prebivalce občine Kranj, da se bodo do 10. februarja 1958 popravljali volilni imeniki.

Za vpis v volilni imenik naj se prijavijo:

1. Vsi, ki so v letu 1957 dopolnili 18 let, ali bodo izpolnili 18 let do dneva volitev v zvezno skupščino.

2. Vsi, ki so se stalno doselili v Kranj ali drug kraj občine Kranj, pa niso vpisani v splošni volilni imenik.

Za vpis se lahko prijavijo tudi oni, ki samo začasno živijo v Kranju ali v drugem kraju občine Kranj, če je verjetno, da bodo ostali v občini do konca marca 1958.

Tisti, ki so se v območju Kranja ali občine Kranj preselili naj preselitelvi prijavijo, če tega še niso storili.

Vabimo vse državljanke, da sodelujejo pri popravilu volilnih imenikov in da prijavijo napake v posameznih vpisih v volilne imenike, o katerih jim je znano, da so bile storjene pri zadnjih volitvah v občinski ljudski odbor.

Pripravljeno o vpisih sprejemajo za območje Kranj, matični urad Kranj, za kraje izven Kranja pa pristojni krajevni uradi.

St. 02/1-8200/1-57
Kranj, dne 20. 12. 1957.

Občinski ljudski odbor Kranj

ZIVINSKI SEJEM

Obč. LO — Uprava komunalnih naprav Domžale obvešča, da se vrši dne 4. januarja 1958 sejem na novem sejmišču pri Bistriškem mostu v Domžalah.

JAVNA RAZPRODAJA

Obrnno podjetje Selca bo imelo v nedeljo, dne 29. decembra 1957 javno razprodajo naslednjih osnovnih sredstev:

3 čevljarški šivalni stroji, 3 krojaški šivalni stroji, krojaški pulni, omarje, mize, stoli in ostali drobni inventar.

Razprodaja bo ob 8. uri zjutraj v prostorih Obrtnega podjetja v Selcih.

—
Gostilna Dolenc, Jasenovc, Zeleniški preneha 1. januarja do nadaljnega obratovati. Cenjene goste pozdravljamo in se za bodočo priporočamo.

—
»Avtoservis Jesenice sprejme: ADMINISTRATIVNO MOČ večšo vseh pisarniških del z nekoliko prakse in znanjem stroještva in VAJENCA za avtomehanično stroko. Zglasili se v upravi podjetja.

KINO

»STORŽIČ« KRANJ

— 28. decembra ob 14. uri barvni film »POT V ZGODOVINO« (vstopnina 20 din), ob 16., 18. in 20. uri ameriški barvni cinemascope film »KOMANČI«. Dne 29. decembra ob 9. uri barvni film »POD RDEČIM MORJEM« (vstopnina 20 din), ob 10.30 amer. barv. film »CHARLEYJEVA TETKA«, ob 14. uri amer. barvni film »KLEOPATRA«, ob 16., 18. in 20. uri amer. barvni cinemascope film »KOMANČI«. Dne 30. decembra ob 14. uri Revija risanih barvnih filmov (vstopnina 20 dinarjev), ob 16., 18. in 20. uri amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«. Dne 31. decembra ob 14. uri amer. barv. risanka »PEPELKA« (vstopnina 20 dinarjev), ob 16. in 18. uri ameriški film »TARZAN V PUŠČAVI«, ob 21. uri premiera dveh amer. barv. cinemascope filmov: »DOLINA NASILJA« in »TRIEJE NOVČICI V VODNJKU«, dne 1. januarja ob 14., 16., 18. in 20. uri amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«, dne 2. januarja ob 10. uri barv. film »ZGODBA O GOZDNEM VELIKANU«, ob 14. uri amer. barv. film »RDEČE NEBO NAD MONTANO«, ob 16., 18. in 20. uri amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«, dne 3. januarja ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. cinemascope film »DOLINA NASILJA«, dne 4. januarja ob 16., 18. in 20. uri amer. barv. cinemascope film »DOLINA NASILJA«.

»SVOBODA« STRAŽIŠČE — 28. decembra ob 10., 12. in 16. uri barv. film »POT V ZGODOVINO« (vstopnina 20 din), ob 18. in 20. uri amer. barv. film »KLEOPATRA«. Dne 29. decembra ob 11. uri barv. film »POD RDEČIM MORJEM« (vstopnina 20 din), ob 17. in 19. uri ameriški barv. film »KLEOPATRA«. Dne 30. decembra ob 16. uri revija risanih barvnih filmov. Dne 31. decembra ob 17. uri »PEPELKA« (vstopnina 20 din), Dne 1. januarja ob 15., 17. in 19. uri amer. barv. film »PAS ZA PIŠTOLO«. Dne 2. januarja ob 15., 17. in 19. uri barv. film »ZGODBA O GOZDNEM VELIKANU«.

NAKLO — 28. decembra ob 19. uri barv. film »POT V ZGODOVINO«. Dne 29. decembra ob 16. uri barv. film »POD RDEČIM MORJEM«, ob 19. uri amer. barv. film »CHARLEYJEVA TETKA«. Dne 1. januarja ob 16. in 19. uri barvni film »ZGODBA O GOZDNEM VELIKANU«. Dne 2. januarja ob 16. in 19. uri barvni film »PAS ZA PIŠTOLO«.

»TRIGLAV« PRIMSKOVO — 28. decembra ob 18. in 20. uri amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«. Dne 29. decembra ob 17. in 19. uri amer. film »TARZAN V PUŠČAVI«. 30. decembra ob 18. uri »REVIJA RISANIH BARVNIH FILMOV« (predstava za pionirje), ob 15., 17. in 19. uri. Dne 1. in 2. januarja ob 15., 17. in 19. uri ameriški barvni cinemascope film »DOLINA NASILJA«.

Bled — od 28. do 30. decembra amer. barv. kavbojski film

»OVERLAND PACIFIC«. V soboto ob 17. in 20. uri. V nedeljo ob 14., 16., 18. in 20. uri. V ponedeljek ob 20. uri. V nedeljo ob 10. uri sovj. film »LENIN V OKTOBRU«. 31. decembra, v torek amer. barv. ni film — glasbeni »DVA TEDNA LJUBEZNI«, ob 20. uri.

RADOVLJICA — od 27. do 29. decembra amer. barv. film »ČAJ ZA DVA«. V soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri. Od 31. decembra do 2. januarja amer. barv. kavbojski film »DIVJA LETA«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 15.30, 17.30 in 20. uri. V četrtek ob 20. uri. Od 3. do 5. januarja amer. barv. revijski film »ZGODBA O DJOJLSONU«. V petek in soboto ob 20. uri. V nedeljo ob 15.30, 17.30 in 20. uri.

LJUBNO — od 28. do 29. decembra amer. barv. film »BAGDATSKI TATIČ«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 18. uri.

»SORA« SKOFJA LOKA — od 27. do 29. decembra franc. barv. film »SENTJERNEJSKA NOČ«.

»KRVAVC« CERKLJE — 28. in 29. decembra češki barv. film »JAN HUS«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri. 1. in 2. januarja jugosl. film »OSUMLJEN«. V sredo ob 16. in 19. uri. V četrtek ob 19. uri. 4. in 5. januarja amer. film »GREH ENE NOČI«. V soboto ob 19.30 uri. V nedeljo ob 16. in 19. uri.

GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota 28. 12. 1957 ob 16. uri — Zaključena za »Skro« Kranj D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Pravičajna spevoigra v treh dejanjih. Nedelja 29. decembra ob 15. uri — izven in za podeželje D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Pravičajna spevoigra v treh dejanjih. Nedelja 29. decembra ob 18. uri — zaključena predstava za pionirski odred Struzevo D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Ponedeljek 30. decembra ob 16. uri — zaključena predstava za pionirski odred »Ivo Slavec«. D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Torek 31. decembra ob 16. uri — zaključena predstava za pionirski odred »Lado Erjavca«. D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Četrtek 2. januarja 1958 — ob 16. uri — izven in za podeželje D. Gorinšek: »RDEČA KAPICA«. Pravičajna spevoigra v treh dejanjih.

MESTNO GLEDALIŠČE JESENICE

V soboto 28. decembra ob 15. uri M. Širola »SKOK, CMOK in BISTROK«. — Za gimnazijo Jesenice in osnovno šolo Reteče. V nedeljo 29. decembra ob 19. uri B. Nušič »ZALUJOČI OSTALI«. Komedija v treh dejanjih — gostovanje v BEGUNJAH. V četrtek 2. januarja ob 14.30 uri Axelrod »SEDEM LET SKOMIN«. Za okolico zveze z vlaki ugodne. V soboto 4. januarja ob 19.30 uri Axelrod »SEDEM LET SKOMIN«. V nedeljo 5. januarja ob 14.30 uri Axelrod »SEDEM LET SKOMIN«. Za okolico zveze z vlaki ugodne.

RADIO LJUBLJANA

RADIO LJUBLJANA
Poročila poslušajte vsak delavnik ob 5.05, 6.00, 8.00, 10.10, 13.00, 15.00, 17.00, 22.00 in 22.55. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri, ob nedeljah pa ob 6.05, 7.00, 13.00, 15.00, 22.00 in 22.55. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

NEDELJA, 29. DECEMBRA
8.00 Športna reportaža.
8.45 Mladinska radijska igra — Dušan Radovič: Ladja »Mačevanje«. —
9.30 Kar radi poslušate.
10.00 Še pomnite tovariši ... Hermand Škofič: Ob 16. obletnici I. zasedanja USAOJ.
10.30 Pokaži, kaj znaš (javna oddaja v dvorani Mestnega gledališča v Ljubljani).
12.00 Pogovor s poslušalci.
16.00 Zvone Kržišnik: Zimska domača obrt (reportaža).
17.30 Radijska igra — Zora Drenbach: Krog brez izhodišča.
21.00 Komorni koncert.
PONEDELJEK, 30. DECEMBRA
9.00 Radijski potopis — Zorin: V deželi kraljice Sabe — VII.
11.05 Radijska šola za srednje stopnjo: Urna lastovka.
12.30 Kmetijski nasveti — Adolf Šaupert: Obrezovanje mladega sadnega drevja.

§§§ S SODIŠČA

ZADNJE DEJANJE TRAGEDIJE V VIRMAŠAH JANEZ GROHAR OBSOJEN ZA UMOR ALOJZA SVOLJŠAKA NA 15 LET STROGEGA ZAPORA

Z zadnjim dihom smo posušali te dni po tajni obravnavi pri okrožnem sodišču v Ljubljani predsednika petčlanskega senata Sava Siferja ko je razglasil sodbo enaindvajsetletnemu Janezu Groharju, kovinostrugarju iz Vincarjev, ki je ponoči dne 14. septembra t. l. v Virmašah pri Skofji Loki zabolal s kuhinjskim nožem v vrat petintridesetletnega uslužbenca »Skro« Alojza Svvoljšaka in mu s tem vzjel življenje. Sodba je ugotovila, da je storil Grohar to na zahrbtni način, ker je zabolal Svvoljšaka spečega in iz nizkotnih nagibov, ker je hotel s tem odstraniti moža Franče Svvoljšak, s katero se je obdolženec zapletel v ljubzensko razmerje (ki ga je hotel z njo edini nadaljevati).

Iz tega, kar je bilo za javnost pojasnjeno, smo lahko povzeli, da je bilo krvavo dejanje storjeno v zelo mučni, psihološko zapleteni in dramatični atmosferi. Grohar je izgubil očeta v petem, mater pa v devetem letu starosti. Zato je nujno trpel njegova vzgoja. Psihiater je ugotovil, da je obdolženec sicer duševno zdrav, da pa je čustveno šibak in da je njegova etična raven nizka. Kaj posebno slabega pa zaslišani domačini o njem sicer niso vedeli povedati. Tudi v šolah je še kar uspeval.

Usodno je pa bilo zanj zbližanje s pok. Svvoljšakom. Ko ga je ta pred kakim poldrugim letom sprejel k sebi na stanovanje, se je kmalu pokazalo, da je storil to bolj iz nenaturnih, kakor pa prijateljskih nagnenij. Grohar se je sčasoma navezal na Svvoljšakovo ženo, ki mu je do jeseni tega leta simpatije tudi vračala. Nasprotno pa so se odnosi med njo in pok. mozem tako zaostriili, da se je pred meseci odločila za povratek k staršem. Ti in nekateri drugi sododniki pa tega stanja niso radi trpeli. Vplivali so toliko časa nanjo, da se je začela Groharju spet odmikati. To je pa obdolženca, ki ga je Svvoljšakova, kakor se je zagovarjal, vezala tako močno, da se ji ni mogel opovedati, hudo vznemirilo. Ko je videl, da se hoče Svvoljšakova z mozem spet spraviti, je kak teden dni pred dejanjem sklenil, da se bo znebil tekmeča za vsako ceno in če treba tudi z nasiljem. Pripravil je nož in ga prenašal s seboj v aktovki. Usodnega večera pa je potem, ko je Svvoljšak, ki je prenočeval v isti sobi, zaspal, namero tudi izvršil. Po ugotovitvah sodno medicinskega inštituta vboz z nožem v vrat Svvoljšaka ni bil absolutno smrten. Pravočasen operativen poseg kirurga bi nesrečnemu še rešil življenje. Grohar je priznal, da ga je Svvoljšak še prosil, da gre po zdravnika, pa tega obdolženec ni hotel storiti. Ko je skušal Svvoljšaka vstati in si pomagati iz sobe sam, mu tega obdolženec ni pustil. Nasprotno ga je, ko mu je verjetno spet kaj zagrozil, pripravil še do tega, da je zapisal na list papirja zadnjo željo, naj bo žena Francka Groharjeva, ki naj skrbi tudi za sina Mohorja, premuježenje pa naj bi delila žena in otrok vsak do polovice. Da bi fingiral Svvoljšakov samomor, je obdolženec po sobi še vse razmetal in nekaj predmetov okvaril (hotel je

s tem ustvariti videz, da se je Svvoljšaku omračil um) in ko je šele proti jutru odšel, je potisnil ključ od vežnih vrat, ki jih je od zunaj zaklenil, v notranjost skozi odprtino zgoraj, prej je pa svoje žrtve še oblekel in ji dal v roke razpelo. Ker je bilo ugotovljeno, da je Svvoljšak izkrmavel šele po kakšnih 6 urah, je torej obdolženec gledal umiranje žrtve ves ta čas. Pokazal je s tem in vsem svojim ravnanjem pač tudi hudo mero sadizma.

Umor je bil odkrit šele 16. septembra ob ca 13. uri. Obdolženec je odšel naslednje jutro po dejanju k Svvoljšakovi, ki ji je povedal, da je sedaj storil vse potrebno, da bosta »prosta«. Svvoljšakova sprva temu pripovedovanju ni hotela verjeti, potem se je pa le odločila in odšla na možovo stanovanje. Odpreti so ji ga morali organi LM, ki so našli Svvoljšaka že mrtvega.

Za zločin, ki je zaradi zavržnosti in razburljivih, nečednih okoliščin pretresel vso okolico, je prisodilo sodišče Groharju 15 let strogega zapore. Pri odmeri je upoštevalo obdolženčevo mladost, pomanjkljivo vzgojo, bistveno priznanje in usodnost intimnih razmerij med prizadetimi. Obravnava je pa tudi razčistila to, da žena pokojnega z obdolženčevim dejanjem ni bila v nobeni zvezi. II.

VOŠČILO GORENJSKIH FANTOV IZ JLA OB NOVM LETU

Gorenjski fantje, ki služijo vojaški rok, želijo mnogo sreče, zadovoljstva in uspehov v letu 1958. Vsem delovnim Gorenjcem, zlasti pa svojim znancem in sorodnikom. Ivan Jenko, Gorenja vas - Reteče, Alojz Markovič, Letence - Golnik, Avguštin Benedik, Zalnica, Janex Gartner, Železniki, Pavel Razinger, Jesenice, vsi vojna pošta 9548 — Mostar. Franc Hladnik, Jaka Bahun, Tone Gorenc, Janko Oblak, Vlado Zupan, Alojz Jesenovec, Peter Okorn, Peter Kogovšek, Marko Urbanc in Milan Vidic, vsi vojna pošta 6948/I Titov Velse. Janex Maleš, doma iz Komende, vj. p. 8795/1 Bele Crkva - Banat. Franc Oblak in Jože Repnik, voj. p. 5422, Nikšič - Črna gora. Gorenjski fantje vojne pošte 8396 Donji Milanovac. Ludvik Bevč, Janko Okorn, Franc Vrhnec, Mirko Benedik — Selška dolina, Joža Bodlaj, Ivan Novak, Viktor Franko — Jesenice, Pavel Bešter — Žirovnica, Stanko Biček - Mošnjice, Zdravko Zupan, Miha Rozman — Bled, Tone Marčun, Stevo Petkovič, Jože Pokoren, Boris Justin, Andrej Črnivec — Kranj in Janko Mullič — Nomenj, vsi vojna pošta 7217 — Kolašin — Črna gora. Franc Pogačnik — Kovor, Franc Sajovic — Srednja vas, Sentur, Ferdinand Merela — Moravče, Janex Pleša — Struzevo, Alojz Repe — Bled, Alojz Homar, Novi trg, Kamnik in Antona Hribovšek — Kamnik, vsi vojna pošta 6148/11 Zagreb.

VELETRGOVINA »LOKA«, SKOFJA LOKA
sprejme v službo
SOFERJA, SKLADIŠČNIKA IN 2 SKLADIŠČNA DELAVCA
Prošnje je vložiti na upravo podjetja.

Delovni kolektiv
trgovskega podjetja

„Vino“ Bled

želi vsem delovnim ljudem
srečno in uspehov polno novo leto

1958

JOZE ULCAR,

PREDSEDNIK UPRAVNEGA ODBORA
ZELEZARNE JESENICE

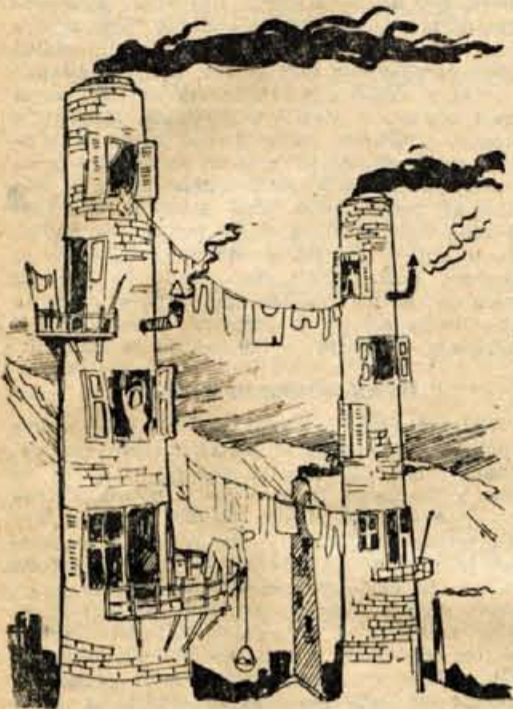
„Kaj bi želel? Predvsem bomo stremeli za tem, da bomo skupaj z občino vložili vsa razpoložljiva sredstva za zidanje stanovanj. Pa če bi dobili v ta namen milijardo dinarjev, sem za to, da jih damo za stanovanja. Toliko verjetno seveda ne bo. Toda to vprašanje bomo morali temeljito reševati. Na Jesenicah je stanovanjsko vprašanje

Kaj želiš DRUGIM IN SEBI V 1958 letu

vedno bolj, in da bi bilo čimveč brzojavk z lepimi voščili in novicami.

Pozimi, če pade sneg in se pokvarijo telefonske žice, je tukaj zelo težko, ker ni moč ustreči ljudem. Brzojavke pa sedaj zelo hitro dostavljamo, odkar imamo moped.

Moje želje pa so velike,« je dejala in se zamislila. Morda je obudila spomine na težke dni, ki jih je prestala ona in njen mož v času vojne in na posledice, ki jih še danes občutita. »Samo zdravjal Zdravja in stanovanja si želim v novem letu,« je dejala potem in spet se je njen glas zli v neprestano pesem teleprinterjev in telefonov.

tako pereče, da ni drugega izhoda več; ali več zidati, ali pa nam bodo delavci ušli, zlasti kvalificirani. Če bomo to rešili, bomo veliko napravili.

Hmi Kaj bi sebi želel,« je malo pomislil. »O tem nič ne piši,« je odgovoril. Potem pa je pristavil, »Rad bi dobil na Jesenicah stanovanje. Saj veš, kako je. Z Bleda se voziti vsak dan na Jesenice, posebno pa pozimi, ni majhen napor. In... se je spet potopil v misli, ni jih pa izrazil.

ŠTEFKA KUNCIC.

ČLANICA DELAVSKEGA SVETA TOVARNE
PLETENIN IN NOGAVIC V RADOVLJICI

„Ampak jaz sam! Ne vem... Res sem član delavskega sveta, toda... Bila sem že prej v upravnem odboru. Ampak, saj veste, direktorja ni, nikogar...“

Sele, ko ni našla nikjer niti pomočnika direktorja, ko smo se sporazumeli, da ne gre za plačano reklamo, šele potem se je odločila.

„Kupcem naših nogavic, jopic in drugih pletenin bi res želela vse najboljše v novem letu, da bi bili

MILAN GERATIC.

ČLAN UPRAVNEGA ODBORA TURISTIČNEGA
DRUŠTVA V RADOVLJICI

„Pri nas je turizem šele v povojih. Toda vsako leto pride k nam več ljudi. Zlasti poleti. Če ne bi dajali privatniki toliko sob na razpolago, bi bili v veliki zagati. Lani smo bili na dvajset zadovoljni, ko smo imeli 13.000 nočnin. Toda letos — še enkrat več — nad 26.000 nočnin. Zelo zadovoljni smo s tem in si še stajemo v moralno zadoščene in plačilo za naš trud. Največ gostov je bilo letos iz Vojvodine, Slavonije, Beograda in drugih nižinskih krajev, ki so jim naši gorski kraji zelo všeč. Tudi v prihodnjem letu upamo na veliko število obiskov. Na to se tudi že pripravljamo.

Toda letos smo nudili gostom premalo razvedrila. Vemo to. Drugo leto bomo skušali pripraviti več predstav, koncertov, plesov in zlasti izletov v okolico. Tako upam in res želim našim gostom, da bi bili v novem, osemindesetem letu še bolj zadovoljni pri nas, da bi se počutili res domače v tem kotu Gorenjske.

Jaz pa — da dokončam dvoletno gostinsko šolo. To bo v maju. Hkrati želim, da bi v novi sezoni spet prišlo k nam čimveč gostov. Če bo to izpolnjeno, potem pa bo na vrsti moja tretja želja: da bi po končani sezoni šel za nekaj mesecev na prakso v inozemstvo in se čimbolj izpopolnil v gostinski stroki.

LEONARD ČENCIC,

ČLAN DELAVSKEGA SVETA OPEKARNE
BOBOVK

„Čimveč brezdomcev naj bi prišlo pod streho z našo opeko v novem, 1958. letu. Kaj naj drugega želim ljudem. Vem, da mnogi ljudje želijo stanovanje. Od nas vozijo še vroče zidake kar iz peči. Hiše rastejo povsod kot gobe okoli Kranja, Radovljice, Skofje Loke in drugod po Gorenjskem. Mi skušamo zadovoljiti čimveč odjemalcev, ustreči ljudem. Zadnja leta smo skoro podvojili proizvodnjo. Ze dvaindesetega, ko smo izdelali 5.600.000 komadov opeke, se nam je zdelo veliko. Potem pa še zmeraj več in več. Vsako leto smo rekli: naprej ne bo šlo. Pa vseeno smo še vedno uspeli. Tako bomo letos, računam že kar jasno kažejo, do konca decembra izdelali kar 8.200.000 komadov opeke, kar je rekord. Vse kote in načine smo poskusili, izboljšali in delamo, res delamo. Zdej pa kaže, da res ne bo šlo naprej, če ne bomo mehanizirali dela, dobili nove peči, kot se že nekaj govori.

Moja osebna želja pa je prav taka: da bi šel pod svojo streho. Hišo si zidam. Seveda sem vzel posojilo v banki. Drugače ne bi zmož, saj veste. Imam štiri otroke in ženo. Ko bomo pod svojo

streho, bo uresničena ena mojih največjih želja v življenju. Upam, da bo to že v osemindesetem letu.

VINKO PAČNIK,

ČLAN OKRAJNEGA SVETA ZA KMETIJSTVO IN
GOZDARSTVO, UPRAVNIK KMETIJSKEGA
POSESTVA V POLJČAH

„Želje so zelo velike in lepe: da bi naše gospodinjke vedno našle na trgu dosti lepega, svežega in ne dragega sadja, zelenjave, mesa in drugih živil. Toda možnosti so drugačne. Ljudje veliko pričakujejo od našega posestva. Mi se za-

vedamo svoje naloge, toda v prihodnjem, osemindesetem letu še ne bomo mogli pokazati kaj

več. Lotevamo pa se izboljševanja, urejevanja in gradnje. Na trgu pa se še ne bomo mogli pokazati z blagom v večjem obsegu. Osušili pa bomo kakih 200 hektarjev močvirnatih zemljišč. Upam, da bo potem izginila tudi megla, ki zdaj nadleguje Poljče, Podvin, Predtrg, Zapuže, Zgošo, Hlebece, Begunje, vse do Radovljice. Ko bo to zemljišče in tudi celotno posestvo urejeno, upam, da bomo lahko zalagali trg na Jesenicah s krompirjem, mlekom, zelenjavo, jajci in z drugimi živili. V Podvinu bomo uredili tudi »gorenjski vinograd« s črnim ribezom. Tudi jabolki in hruške bomo pridelovali veliko. Hkrati bomo skušali oskrbovati gorenjske kmete z dobrimi plemenskimi pujski.

Moja osebna želja pa je, da bi na posestvu zgradili in uredili vse tako, da bo treba čim manj ročnega dela, da bo čimbolj mehanizirano, da bi bili pridelki čim cenejši in dostopni gospodinjstvom.

HELENA SMOLEJ,

ČLANICA UPRAVNEGA ODBORA TRGOVINSKEGA
PODJETJA »POSTREŽBA« V KRANJU, POSLOVOD-
KINJA PRODAJALNE NA HUHJAH

„Vsem, prav vsem našim strankam na Huhjah bi rada osebno voščila Novo leto. Prijazni, dobri ljudje so to. Toda vedno imam toliko dela, da včasih ne morem s kom spregovoriti niti besede. Želela, res bi želela, da bi vsi bili tudi po Novem letu zadovoljni z našim blagom, da bi jih mi lahko čimprej in lepo postregli, kar želijo. Če

bomo dobili še en prostor, da ne bomo tako stisnjeni, bomo lahko ljudem boljše postregli. Imeli bomo večjo zalogo in izbiro.

Naše podjetje ima 11 prodajalnih živilske stroke v Kranju in okolici. Mislim, da je največje kranjsko trgovsko podjetje na drobno. V našem upravnem odboru smo večkrat govorili o mnogih težavah in problemih trgovine. Dostikrat smo govorili tudi o kulturnejši postrežbi, o pravilnem odnosu do ljudi in takih rečeh. Toda včasih se zgodi, da v naglici in v skrbeh mimogrede pozabimo na to.

Sama sebi pa si želim zdravja. To je glavno. Če bo zdravje, bo tudi vse drugo, kar si želim.

FRANC REBEC,

ČLAN DELAVSKEGA SVETA PODJETJA »TRANS-
TURIST« V SKOJJI LOKI

„Da bi se čim udobneje vozili, da bi ne bilo treba nikomur stati v avtobusu in da bi več uživali na morju, da bi si delavci privoščili več udobnih potovanj v lepe kraje naše domovine. To bi v glavnem želel drugim našim potnikom v novem, osemindesetem letu. Mi bomo skušali te želje tudi uresničiti. Ze danes imamo 20 avtobusov. Kupili pa bomo še nove. V prihodnjem letu bomo vzpostavili stalno zvezo tudi z Bleda do morja. Naši avtobusi bodo vozili direktno v Koper, Opatijo ali

Crikvenico. Želim, da bi bili potniki čimbolj zadovoljni na potovanjih.

Jaz osebno? Želim si stanovanja. Z družino smo že zmeraj pri ženinih starših. Rad bi imel svoj kotiček. Ta želja, upam, se mi bo nekoč tudi izpolnila, morda že v osemindesetem letu. Seveda je to odvisno od uspehov našega podjetja. O stanovanjih za naše šoferje, mehanike in uslužbence bomo govorili prihodnjic na delavskem svetu.

zadovoljni z našimi izdelki. Mi skušamo, da bi bili izdelki res dobri in lepi. Tudi v našem delavskem svetu smo že govorili o tem. Zato smo sklenili, da bo kvaliteta dela tudi glavni pogoj za nagrade.

Jaz sama pa imam cel kup želja v novem letu. Rekla bi pa samo eno: želim, da bi naše podjetje, občina in vsi drugi dali čimveč za gradnjo stanovanj. Tako kot si jaz želim stanovanja, čuti to željo in potrebo mnogo naših in drugih delavcev. Videti jih v lepših stanovanjih in boljših razmerah, je tudi moja osebna želja,« je rekla Štefka, ki pozna in razume težave kolektiva.

MINKA SMOLEJ,

PREDSEDNICA UPRAVNEGA ODBORA
OKRAJNE POŠTE V KRANJU

Čeprav pozna mnoge probleme in tudi tajne raznih podjetij, ker sprejema in oddaja brzojave in dela pri teleprinterjih na glavni pošti v Kranju, vendar le maločisto pozna Minko. Samo včasih, če zavrti 08, pove onstran žice Minka s hitrim in odločnim glasom vsakovrstne informacije.

Kot že enajst let, je bila tudi ondan za teleprinterjem, po katerem so plesali njeji prsti.

„Drugača res ne morem želeli strankam kot to, da bi mi imeli čimveč dobrih telefonskih zvez, da bi bilo čimveč pošt vezano na avtomatske centrale in da bi naši ljudje čimprej dobili brzojavke v roke, ki jih jaz sprejemam. Želim tudi, da bi v novem letu sprejemala za naše ljudi čim manj žalostnih brzojavk o boleznih, nesrečah in podobno, kar me

Pod Storzličem

NASTAJA NOVA VAS

Tri ure hoda. Tako so včasih merili prebivalci Trstenika razdaljo do svojega centra — Kranja. Tako je bilo, odkar pomnilno ljudje.

»Skoraj vsak dan je kak človek prišel po dolini navzgor.« pravi 92-letni Blejc v Tenetišah pri Trsteniku. »Včasih, pozimi, ko je zapadel sneg, pa ni bila pregažena dolina po celih 14 dni.«

Ura v kotu, štiri stoletja stare hiše pri Brstnekovih pa je tekla. Prav tako je tekla čas v vsem Trsteniku, v Kranju in celi Gorenjski. Novi časi, nove težave, novi pogledi, nove zahteve in želje. Na kranjskih sejmiščih so trsteniški kmetje začeli srečavati vedno več obrtnikov, potem pa delavcev prvih tovarn. Vzplamtevale in ugašale so vojne, toda Trstenik se ni spremenil. Industrija ni zšla tjakaj. Le pred volitvami so prihajali poslanci, dolgovozni govorniki in uradniki. »Radi bi imeli elektriko, cesto, dobro vodo kot drugod.« so jim prosili domačini. Vse so dobili obljubljeni. Ostalo pa je vse po starem.

Na zunaj je tako ostalo tudi po zadnji vojni. Ko je v Kranju že neonska razsvetljava začela izpodrivati elektriko, tri ure stran, v Trsteniku, še niso videli žarnice.

Svež veter, ki je nosil v sebi želje po novem, pa je pripihal iz središč tudi pod Storzlič. Obledela je tiste, ki so že prej s puško podprli revolucijo, pa hkrati tudi druge. Začeli so čutili, da je novi čas tak, da lahko sami začno gnesti in oblikovati to svoje življenje.

»Takrat se je tudi pri nas začelo prekucevati,« pravi 85-letna Španova mama. Obiskali smo jo ondan, ko je čitala časopis v toplo zakurjeni izbi. »Zdaj je svet ves spremenjen. Tudi čitat laže sedaj, ko je luč tako svetla. Voda pa je pravo zdravilo. Tako dobra je! Samo ti avtomobili, motorji in avtobusi včasih motijo. Nekoč ni bilo nič tega, bil je tak mir...«

»Vse prečitam, od prve do zadnje strani.« je dejala 85-letna Španova mama z »Glasom« v rokah. »Kdo je včasih poznal časopis!« Da, danes je svet ves drugačen.

Res je bil mir, toda za tak mir bi se vsakdo, ki je okusil boljšega, kar zahvalil. Zvečer so si ljudje prižigali petrolejke, uporabljali nesnažno vodo, otroci so se tiskali v temnih učilnicah.

Redki delavci, ki so bili zaposleni v Kranju, pa so se vozili s kolesi v Kranj, kjer je bil čisto drug, bolj vabljiv svet...

Zamikal je tudi Trsteničane. Zaželeli so si ga čedalje močneje, dokler niso mogli več prebiti brez njega. Hoteli so novi čas tudi zase.

ZAČNIMO SAMI

Te besede so bile izrečene na enem izmed prvih živahnih sestankov pred šestimi leti. Cigaretni dim je zamaglil obe petrolejki na steni in šolske klopi so se zdele še bolj črne, skrivnostne in majhne, ko so v njih sedeli resni brkati kmetje ter puhali dim, govorili, kimali in ugibali.

Šlo je za elektriko. Do zadnjih hiš v planinah in samotnih krajih Gorenjske so jo že napeljali. »Mi smo zadnji, zadnji med zadnjimi,« so ugotovljali.

»Pomagajmo naj nam! Zakaj pa plačujemo davke. Odborniki se za naš kraj nič ne zanimajo!« Tako so bili posamezni glasovi po vaseh in tudi nekaj šepetajočih glasov na tem sestanku.

Razgovor se je zavlekel: »Nič ne bomo imeli, če sami ne poprimemo,« so začeli nekateri, sprva bolj sramežljivo in tiho, potem pa na glas pred vsemi. Desetine rok se je dvignilo, med mrmranjem so bile tudi psovke in očitki. Nekateri so vedeli povedati o tako imenovanih »volilnih elektrifikacijah, cestah in vodovodih pred vojno, drugi so naštevali resnične in neresnične milijone, ki so jih prejeli druge vasi za to in ono.

Mišljenja so bila različna, besede so se križale kot krogle v nočnem topovskem dvoboju. Ozračje je bilo kot naelektirizirano, čeprav ob samih petrolejkah.

Ko so se razšli v hladno, trdo noč, so se že razgovarjali in po vaseh je bilo naslednje

Nova šola bo še dolgo prelep spomin na skupno delo vaše skupnosti

dni velike govora o tem. Spet so sklicali sestanek. To pot je že bila večina za udar. Udar s krampi in sekirami, udar s skupno, enotno silo, za elektrifikacijo.

Tako se je začelo. Določili so prispevek vsakega posameznika v denarju, v brezplačnem delu in... Samo nekaj jih je še bilo, ki so oklevali, celo nasprotovali. Toda to ni več močilo večine. Nad 3 milijone dinarjev so zbrali. Voli in konji so vlačili in vozili dolge drogeve iz gozda, melodija krampov je zamolklo odmevala v globokih jamah. Ko so v Kranju videli to odločnost, so jim pomagali, priložili kot pomoč za nabavo žice, za transformatorje in drugo. Največ pa so prispevali domačini sami.

Zato je bilo slavlje pred štirimi leti, ko so slovesno priključili tok v Trsteniku in okoliške vasi, toliko večje. To je bil prvi njihov uspeh skupnega dela, lastnih naporov. Dan prej so iz hiš zadšale potice, tisti večer so odmevale pesmi in harmonike od strmega pobočja Storzliča.

Tako so uredili tudi zadržni dom, preuredili mnoge skupne pašnike v planinah, sezidali nove hleve, prekopalji vaše poti... Nič jih ni ustavilo.

KAM Z OTROKI?

Plamen je obliznil ostreže in od trsteniške šole je ostalo le zidovje. To se je zgodilo med vojno. Prva leta so za šolo uredili bivše župnišče in druge sobe. »Za silo, za zdaj,« so vedno rekli. Z leti pa je bila šola vedno bolj potrebna, vedno bolj nujna. Kam z otroki, s šolarji? Tako so ugibali, ali ne dolgo! Sredi skupnih drugih del so se odločili: zberimo še za šolo.

»Nismo se še oddahnili od elektrike,« so ugovarjali posamezniki. Toda večina je bila enotna. Na polju pod vasjo so nagradili velike

kupe lesa, peska, kamenja: vse kar so lahko sami pripravili. Po tisočkah se je počasi, počasi povzpela tudi denarni prispevek na milijon dinarjev. Šola pa je stala 32 milijonov. Zato jim je pomagal okraj. To jesen, 27. oktobra so se otrokom odprla vrata v novo, moderno šolo pod vasjo. Tudi to je bil praznik Trsteničanov, praznik, ki so se ga veselili otroci, starši, učitelji, vsa okolica. V vasi je zrastle prva sodobna stavba, ki poleg nizke Španove hiše in vseh drugih domačij morda edina navzven vsakemu pršlecu prikazuje drobec velikega dela in napredka pod starimi, zakajenimi vaškimi strehami.

ZADNJE DEJANJE?

Sredi zaleta so se odločili za največje delo, za uresničenje starih sanj Trsteničanov — za vodovod. Stoletja so pretekali. O vodovodu je bilo toliko govora, poti v Kranj, v Ljubljano, nekdanj, pred pol stoletja, celo na Dunaj. Vse pa je takrat ostalo pri tem. »Preveč so raztresene vaše vasiče okoli Trstenika, predrago to pride,« so jim odgovarjali.

To pot niso več šli daleč. Samo do Kranja, na občino. Glavno pa so napravili sami.

Sredi poletja predlanskim, ko so bili vodnjaki kapnice v Povljah, Zabljah in Čadovljah že skoraj prazni, ko je Stražnica skozi Trstenik in Pangeršice hudo zadušila po nesnagi, ko se je Tenetišanom skrajno zagnusila voda z Golnika, so se odločili: vodovod! Ta beseda je šla od hiše do hiše, od vasi do vasi.

Ko bodo izkopani še ti jarki in položene cevi, bo voda spet stekla naprej do Pangeršice, Tenetiš in v druga naselja. Toda tu kopljejo še vsi: tisti iz Trstenika in Povelj, čeprav že imajo vodo. V slogi je moč!

Bilo je nekaj burnih sestankov in zborov volivcev. Jože Zagorc, glavni pobudnik in organizator vodovoda, je imel konkretne predloge. Nič ne bil proti, samo glede razdelitve prispevka s prostovoljnimi delom so se spopadli.

Treba je bilo 20 milijonov dinarjev! Tako so kazali računali. Ni bila to šala za ta mala naselja

s 741 prebivalci. Ljudje so se ustavljali, zamiljeni pred objavljenimi denarnimi obveznostmi: 5000 din na hišo, 3000 din na ha obdelovalne zemlje in 300 din na ha gozda. Nekaterim kmetom je šlo do sto tisočakov. Hkrati, seveda delo. Izkopati po sto in več dolžinskih metrov globokega vodovodnega jarka. Toda to je bil sklep zborov volivcev, ki je postal obvezen zakon za vse in ki ga je krajevni odbor tudi uveljavljal.

Vaška skupnost si je začela sama urejati življenje. Porodil se je ustvarjalni odnos posameznika do te skupnosti in do komunne. Samoupravljanje, rojeno v tovarnah, se je v svoji obliki začelo uveljavljati tudi v vasi pod Storzličem.

Letos, 4. avgusta je že pritekala voda po ceveh izpod Storzliča v Povlje in Trstenik. Mravljišče kopačeve gladnega vodovodnega jarka se premika po spodnjem polju skozi Pangeršice proti Tenetišam. Niti noči jih niso ustavile. Če ni bilo lune, so gorele sveče. Med njimi je bila tudi 82-letna Urša Knific, z veliko lopato. Vse življenje je slišala govoriti o vodovodu. Zdravila je otrokom grižo zaradi slabe vode in potihem upala na rešitev. Zdaj na stara leta, ki pa so jo ohranila še zdravo in postavno, sama koplje z nečakljivo, 30 metrov v dolžino sta že izkopali.

DVANAJSTKRAT BLIŽJE!

Na stenj planinske kočice, oz'roma edine vaše gostilne v Trsteniku je pritrjen vozni red avtobusov. Pet jih odpelje dnevno v Kranj in prav toliko nazaj. V četrte ure je potnik v Kranju. Dvanajstkrat hitreje. Včasih je ta pot trajala tri ure. To razdaljo so, seveda, v poznejšem času zmanjšali kolesarji na slabo uro. Toda vaščani še niso bili zadovoljni. »Hočemo avtobusno zvezo,« so začeli zaposleni delavci in za njimi tudi kmetje, vsa okolica. »Preslabe ceste!« so jim odgovorili in tako so šla leta. Tako je bilo, dokler n'eso nekega dne sami prišli za krampe, razširili cesto in jo uredili za avtobusni promet. Danes imajo lepo cesto in dobre zveze s Kranjem.

Vaščani so razširili cesto, po kateri zdaj redno vozijo avtobusi, ki so Trstenik približali Kranju

Sedaj, ko so še sredi dela za vodovod, imajo že drugo željo: telefon. Domačini ne mislijo čakati dedka Mraza, marveč so pripravljani tudi tu prispevati sami. Njihova skupna pot je že utrjena, prekaljena, preizkušena.

V KINU JE BIL SAMO ENKRAT

To je povedal eden izmed kopačev, bister kmet srednjih let. Tudi 15-letna Cvetka Ken, ki je kovala vodovodni jarek skupno z očetom, je rekla: »Samo enkrat smo šli s šolo na Golnik v kino. Enkrat pa so prikazovali film v Trsteniku.« To je bilo za njo vse. »Rada bi,« pravi, včasih kam šla na prireditev, da bi videla kako igro, če ne bi bilo tako daleč v Kranj ali na Golnik.«

O tem so kasneje govorili tudi drugi domačini. Premalo je kulturnega, družabnega življenja. Kmetje pogrešajo tudi predavanja o kmetijstvu ali karkoli.

Človek hoče naprej, na bolje. Vsaka zadosčena potreba rodi nove želje. Morda bo za vodovodom in telefonom na vrsti tudi kaj tega, kar želi mladina: družbe, godbe, knjige, kino, prireditve in zabave? A približno to žele tudi ostali prebivalci Trstenika in okolice.

K. Makuc

»Je mar Radio Ljubljana podajal svoje redne oddaje? Navadno konča že ob 23. uri.

Ste mar pozabili? Nocoj je Silvestrovo...

Brž z menoj, da ne zamudimo pravega trenutka!

Dvorana — kjerkoli že. Mnociha ljudi silvestruje — poslavlja se od starega leta.

Desetkrat je udarilo... Deset udarcev na gong se je zlilo z glasovi množice, ki je bila vsekoli na moč glasna, a zdaj, v pričakovanju nečesa velikega, le šepče, poslušaj in šteje.

»Enajst... dvanajst! Polnoč!»

»Srečno, ljudje! Srečno Novo leto!»

Zdajci krik iz stoterih grl. Neprodurna tema se je zgrnila nad množico. Kaj neki se dogaja? Škoda, ničesar ne vidimo. Napnimo ušesa! Morda pa ujamejo kakšno besedico. Glasovi so se zhlili v en glas, poln želja, objub, smeha in... da, seveda tudi poljubov ne manjka.

Ste slišali, kako je nekdo zastokal in tam še eden? Hudo je, zares hudo, če ti v temi kdo stopi na kurje oko... Najrajši bi ga počil za uho.

Zdajci iz stoterih grl vzklik obžalovanja. Dvorana je spet zažarela v jarki svetlobi.

Orkester je ubral divji ritem, množica se je zavrtela. — Od nekod se kot drobne zvezdice utrinjajo konfeti... špirale švigajo kot kače skozi zrak, padajo ljudem na ramena, drse proti tlor, in se ovijajo okrog nog plesočih parov. Povsod smeh. Še v zvenu čaš, s katerimi trkajo na zdravje, je čuti smeh...

Srečno ljudje!

Zapustimo dvorano! Kje so ostali ljudje? Vsi ne silvestrujejo tako.

Res! Nekateri se umaknejo v tišino gora, drugi pohite na interne zabave, mnogi prireajo domača silvestrovanja. Pač, stvar okusa in... denarja!

O, smola — skoraj bi pozabili tiste, ki sploh ne silvestrujejo! Silvestrovali bi, pa ne utegnemo. Delo jim ne dovoljuje. Da, tudi takšni so.

Poglejmo jih! Tu so organi javne varnosti, gasilci, zdravstveni delavci, reševalci, poštni uslužbenci, železničarji in še vrsta drugih, ki morajo, kadarkoli pride vrsta nanje, pa tudi na Silvestrovo, opravljati dežurno službo.

Kako neki bodo ti ljudje letos preživel Silvestrovo? Res, zanimivo bi bilo pogledati tudi k njim. Kako bodo letos preželi to noč, je stvar ugibanja, lahko pa jih vprašamo, kako je bilo lani osorej, ko so opravljali dežurno službo.

Če ste nared, lahko kar začnemo. Velja?

Dobro! Vprašajmo miličnika Branka Morela

OB UDARCU BO URA NATANKO

iz Stražišča pri Kranju, kako je bilo lani z njegovim silvestrovim dežurstvom na postaji ljudske milice v Kranju.

»Ne smete misliti, da je služba ob takšnih trenutkih tako tragična. Niti najmanj. Če se prav spominjam, je bila noč mirna. Bral sem časopise in poslušal radio. Od časa do časa so prihajali in odhajali službojoči kolegi miličniki. Vsak je vedel povedati kaj zanimivega. Sam ne vem, kdaj je minila noč. Tudi letos bom »silvestroval« kot dežurni, in to že tretje leto po vrsti. Menda sem se teh »silvestrovanj« že kar navadil.«

»Kaj bi pa počeli, če bi bili na starega leta dan prosti?»

»Verjetno bi preživel Silvestrovo v krogu svoje družine.«

Kaj pa meni o svojem »silvestrovanju« pripadnik prostovoljne gasilske čete iz Kranja,

tov. Franc Remić?

»Jaz vam pa lahko povem kar za tri ali štiri leta nazaj. Že nekaj let sem bil namreč na ta dan dežurni — prostovoljno namreč. Ker se ni zgodilo nič takega, kamor bi lahko posegli gasilci, sem ob radiu in ženini družbi preživel večji del noči. No, pa tudi nekateri kolegi-gasilci so mi krajsali čas.«

»Kam pa kanite letos na Silvestrovo, če vas seveda ne bo doletela spet dežurna služba?»

»Ne — letos bom prost. Nikamor ne pojdem. Utegne pa se zgoditi, da bom delal družino

prijatelju — dežurnemu gasilcu — tistemu, ki mi je lani drugoval na Silvestrovo. Upam, da bo tudi to pot mirna noč. Sicer smo pa imeli letos precej bogato »zetev«. Bilo je 30 požarnih in en reševalni izhod.«

Ste videli, kako nam gre — kot po maslu. No, zdaj pa zavrtimo telefon številka 218. Zveza je tu.

»Halo — tu Zdravstveni dom.«

»Ugotovite, prosim, zdravnika in sestro, ki sta opravljala lani na Silvestrovo dežurno službo.«

»Trenutek, prosim! Pogledati moram v dežurno knjigo.«

Tako! Odgovor je tu! To sta bila, dr. Julij Mayr in medicinska sestra Ljubicca Tomič.

Če smo že pri telefonu, pa do kraja opravimo razgovor po žici. Zavrtimo številko 329.

- Šla sem z lovci, da bi napisala kako so ustrelili gamsa
- Šla sem zato, da v moji reportaži ne bi bilo nobene „lovske“
- Kako pa je bilo, bom sedajle povedala

Mračilo se je že, ko smo z lovci stopali proti lovski koči na Doslovski planini. Govorili nismo veliko. Videti je bilo, da vsakdo premišljuje svoje. Kdaj pa kdaj sem že hotela zmotiti tišino, ker me je zanimalo, kaj mislijo lovci, ko gredo na lov. Rada bi vedela, če so prepričani, da bodo jutri imeli srečo. Vendar nisem vprašala, delno zato ne, ker jih nisem hotela motiti, največ pa zaradi tega, ker so mi ob odhodu na lov dejali:

»Danes ne bo sreče. Prav gotovo je ne bo, ker je ženska z nami.«

Tako sem vso pot premišljevala besede te »prijetne dobrodošlice«. Ni mi šlo v račun, zakaj ravno zaradi mene ne bi imeli sreče. Da sama nisem rojena pod srečno zvezdo, je že res — toda kako je sreča drugih s tem v zvezi, si nisem znala razlagati. Naj bo kakorkoli. Domov nisem hotela, pa prav nalašč nel in končno tudi zato ne, ker sem bila na tihem le prepričana, da bo vsaj ena krogla zadela. Če pa ne bo, sem hotela vedeti, če bom res jaz vzrok te »nesreče«. Pričakovala sem, da bom v tem ali onem primeru morala poslušati marsikatero »lovske«. Upam, da mi lovci ne bodo zamerili, če

zgodbice, ki so zelo malo ali celo nič verjetne, tako imenujem. Saj so si sami ustvarili tako karakteristično.

Moje pričakovanje se je uresničilo takoj ko smo prišli v lovsko kočjo. Pripovedovanja ni bilo ne konca ne kraja. »Moja puška nese toliko in toliko... Daljnogled je eden izmed najbolj preciznih. Letos sem ustrelil enega najlepših srnjakov...« Ne vem kaj vse so še govorili in tudi koliko časa so še modrovali o svojih lovskih doživljajih, ne vem.

Prihodnji dan smo vstali že zgodaj zjutraj. Zunaj je bila gosta megla in rezek, neprjeten mráz. Nič kaj prijetno ni bilo stopiti iz tople kočje v mrzlo temno jutro. Toda povelje je povelje in jaz kot lovski pripravnik, kot so me imenovali, sem se morala vsemu pokoravati. Resnici na ljubo sem molče ubogala največ zaradi prejšnje dobrodošlice. Zunaj je bil kratek posvet.

»Mi gremo v to smer, vidva sto metrov pod nama, tam na tistem ovinku se snidemo. Gamsi bodo šli v to smer, mi moramo zato s te strani proti njimi...« »Kaj, če bodo šli z one strani?«

Pogovor in ugibanja niso bila tako kratka. Sledila je lekcija še za pripravnika — zame.

»Hoditi moraš tako, da se ne bo nič slišalo. Govoriti ne smeš. Skratka — zavedaj se, da mi včasih tudi dihati ne upamo. Na mig z roko se moraš nestrlišno skriti...« In še in še. Naloge niso bile malenkostne. Povedali so mi še, da bodo lovili ves dan. Torej ves dan ne bom smela govoriti. Končno bom enkrat vendarle pri opravljanju svoje službene dolžnosti lahko ves dan molčala. To ne bo težko, te besede zame prav gotovo niso bile preveč zahtevne.

Torej — na poti!

Naše lovišče je bil Stol. Stol vse od podnožja do vrha, po širini pa od meje ene družine do meje druge družine.

Prvi metri poti so bili za nami. Lovci so obstali in opazila sem, da jim gre nekaj v nos.

»Gamsi so bili tu. Ni dolgo tega,« je šepnil Jože tovarišem. Zatem so nekaj časa vonjali in priklavali. Jaz sprva nisem ničesar vonjala, kasneje pa se mi je zdelo, da je nekaj zadisalo. Morda zaradi sugestije. Kako je dišalo, ne vem. Hotela sem vprašati tovariše, kako vonjajo, pa sem se zadnji hip spomnila, da moram za vsako cenó molčati. Sicer pa tako ne vem, če bi mi lahko povedali...

Čez nekaj časa smo se ločili. Stol je bil prebleljen z ivjem čez in čez. Megle so se neprestano podile in zakrivale jasen razgled. Zeblo nas je kar dobro. Nos in prsti so mi bili tokrat popolnoma odveč. Med potjo sem se dobro zabavala s tem, ko sem morala za vsak korak dobro premisliti, preden sem stopila. Niti pokrajine nisem utegnila opazovati.

Miloš, ki je stopal prvi, je dal znak z levo roko. Hitro smo se morali skriti za skalo. Okoli 200 metrov nad nami sta ležala dva gamsa. Lovca sta ju opazovala z daljnogledom.

»Koza je. Samo en rog ima.«

»Jo boš streljal?«

»Zdi se mi, da je še premlada.«

»Ni. Le dobro jo poglej.«

Toliko časa sta se zgovarjala in jo opazovala, da sta oba gamsa zbežala.

»Nič ne de, saj se ni izplačalo.«

Sprva me je jezilo to njuno obotavljanje. Kasneje pa sem si mislila — dobro, samo da prva dva gamsa, ki smo ju videli, nista zbežala zaradi mene. Jože in Miloš sta vrgla puški preko rame in tiho smo nadaljevali pot. Ni bilo dolgo, ko sta moja tovariša začela narahlo teči. Skrili smo se za z ivjem pobeljeno skalo. Ko se je megla razvlekla, smo videli dva tropa gamsov — takole okoli 20 do 30 jih je bilo. Nenadoma nam je gosta megla zopet zastrla pogled.

»Čakati bomo morali, da se bo megla spet razvlekla. Gamsi so tudi še predaleč. Nižje gredo in

kmalu se nam bodo približali,« sta se razgovarjala tovariša. Tako smo čakali in čakali. Oblaki megle so se podili okoli nas. Veter je bil tako močan, da bi mi prav gotovo odnesel klobuk, če bi ga imela. Jože je pripravljval puško. Gamsi so prežvekovali zmrznjeno travo. Dlaka na njihovih hrbtih je bila vsa bela od primrznelega ivja. Niso in niso se hoteli približati. Ko smo čakali, sem se spomnila tiste zgodbice, ko je šel sin z očetom na lov. Čakala sta jerebe. Dve uri je že minilo, ko jerebov še vedno ni bilo. Sin je bil sit vsega. Čez dve uri, ko je vendarle zagledal jereba, pa je veselo vzkliznil:

»Glej ga, tamle je!«

Vse čakanje je bilo seveda zastoj.

Tisti hip, ko se mi je zaradi mraza zanohtalo, sem že začela premišljevati, kaj če bi se jaz naredila tako. Gamsi bi se razbežali, mi pa bi nada-

ljevali pot. Toda tovariša sta me v tem premišljevanju zmotila.

»Tisti gams tamle je zares lep. Najbolje, če streljaš.«

Jože se je pripravil. Potem sta ogledovala in ogledovala toliko časa, da so se gamsi začeli oddaljevati, ne pa približevati.

Oh, ti lovci!

Toliko gamsov, toliko čakanja in vse skupaj zaman.

»Tako me je zeblo v roke, da nisem mogel streljati,« je kasneje pripovedoval Jože. Naj bo kakorkoli — tudi teh 20 gamsov ni zbežalo zaradi mene. Seveda — resnici na ljubo — me je na tihem zelo jezilo, ker je bilo toliko gamsov in prav nobeden ni obležal.

Dobro — pa naprej. Poti je še veliko pred nami. Zmrznjenih skal ne bo zmanjkalo. Gamsov pa — morda tudi ne, kdo ve...? Veter je vlekel s tako silo, da nas je kdaj pa kdaj malce zaneslo. Tiho in previdno smo stopali. Počivati zaradi mraza nismo mogli. Zavili smo se v vse cunje, ki smo jih nosili s seboj. Čez čas sem rahlo povlekla Miloša za rokav. Z roko sem mu pokazala na gamsa, ki je ležal na skali kakih 400 metrov pod nami. Tovariša sta ga opazovala z daljnogledom. Lep je, sta ugotovila. Jože se je tiho spzljal po skalah navzdol. Bil je še kakih 200 metrov nad gamsom. Legel je na skalo in nameril puško. Morda sem tedaj res počasneje dihala. Z Milošem sva molče strmelja navzdol.

»Streljal bo,« mi je odsekano in malce nervozno dejal. Zdelo se mi je, da sem v tistem trenutku imela eno samo samcato željo — da bi Jože ustrelil gamsa. Tiste sekunde, ko je Jože leže meril na gamsa, so bile neskončno dolge. Skoro bi stavila, da ga bo zdaj zadel. Ze sem hotela zamašiti ušesa, da ne bi preveč počilo. Premišljevala sem, kako bom čestitala in sem se v mislih že vračala z veselimi lovci in ustreljenim gamsom v dolino.

Rezek pok me je zmotil. Gamsa ni bilo več na skali. Jože je počasi vstal in se napotil proti nama.

»Ni ga več. Saj se ni izplačalo, ni bil prav nič lep.«

Torej se spet ni izplačalo. Le kdaj se bo? In zakaj je potem sploh streljal?

Sicer pa sta mi pojasnila — lov je zato, da lovci opazujejo in streljajo samo tiste živali, ki bi lahko škodile. Lovci ne smejo vedno streljati, ne smejo streljati v katerokoli žival.

»Saj, saj, že razumem, toda...«

Oh, ti lovci!

Ni mi šlo v račun in nisem razumela, kaj še iščeta, saj smo vendar videli gamsov več kot dovolj. Toda izgovore sta imela vedno pripravljene — en gams je bil premlad, drugi ni imel lepših rogov, tretjega je bilo škoda, četrtega se ni izplačalo zaradi petega — ki je bil po njenem mnenju najlepši, pa sem splašila jaz, čeprav ne vem kdaj.

Popoldne sta sama nadaljevala pot. Sklenila sem, da ju bom počakala v dolini. Morda bosta imela brez mene zares več sreče. Toda žal ni bilo tako. Zvečer ko sta se vrnila, sta pripovedovala, da nista videla od tedaj, ko smo se ločili, nobenega gamsa več.

Torej — se prijetna dobrodošlica le ni uresničila.

Med lovci moraš biti pač na vse pripravljen. Skoro sem bila že prepričana, da nalašč nista hotela streljati, zato da ne bi bilo treba nositi. Zatrjevala sta sicer, da bi nosila celo dva gamsa — toda kaj vem, če tudi to ni bila »lovska«.

Ko smo se vrnili v dolino, sem premišljevala, kako naj napišem to reportažo. Naj tudi jaz napišem reportažo »po lovske« oziroma s koncem, ki naj bi bil lovski. Zelo rada bi sicer napisala, da je strel tistega gamsa zadela, da sta ga s smrekovo vejico v gobcu prinesla v dolino, da je bilo potem veselja na pretek...

Toda kaj hočem, morda drugič. Za sedaj pa, dokler sem samo še nekakšen lovski pripravnik, ne morem drugače...

Stanovanje dr. Mayrja. Odšel je zdoma. Nič ne de. Bomo pa Ljubico povprašali. Zdalej jo bomo dobili v Prešernovem gledališču. Mimogrede povedano — članica kranjske Svobode je in lep del prostega časa preživi v društvenih prostorih. — Nismo se zmotili. Tu je.

»No, Ljubica, povejte nam, kako sta lani silvestrovala z dr. Mayrjem?«

Ste videli, kako ji je zaprla sapo?

»Silvestrovala? Kako neki? Saj sva bila oba v službi.«

Le kaj nam bo povedala?

»Prav gotovo bom šla nekam, vsekakor tja, kjer bo ples.«

»Dovolite indiskretno vprašanje. S kom pa?«

Ste videli, kako ji je obraz zalila rdečica.

Res, indiskretno vprašanje, kadar gre za — ljubezen!

Zdaj pa obiščimo še PTT mehanika na pošti v Kranju. To je Bogu Kastrelc.

»Kaj pa vi menite o lanskem silvestrovanju?«

»Če me spomin na vara, je bilo tisto silvestrovanje bolj klavarno. Noč je bila sicer mirna,

neki bosta ta dva povedala o lanskem Silvestru?«

»No fanta, pa povejta kaj o vajinem lanskem silvestrovanju!«

Saprament, nerodnost pa takaj! Ste videli, kako jo je šofer Francelj, brže ko je ugledal novinarsko beležnico v moji roki, odkuril skozi vrata. Hudo se namreč boji, da ga ne bi »vlačili« po časopisih. Prava reč, nam bo pa spremiljevalec Vili kaj povedal.

»V poznih večernih urah sva opravila tri prevoze — tri zlome nog. No, kasneje sva imela mir vse do druge ure zjutraj. Poslušala sva radio in se pač zabavala po svoje, v okviru možnosti. Okrog druge ure je zvonil telefon. Porod. Ko sva se z avtomobilom prebila skozi snežni metož do cilja, sva videla, za kaj gre. Porod dvojčkov. Prvi otrok je bil rojen doma, drugi pa v avtomobilu na poti v porodnišnico. Nič kaj prijetno opravilo — porod v takšnih prilikah. No, pa se je srečno izteklo. Le to sem kasneje izvedel, da sta oba otročička-nedonošenčka, še isti dan umrla.«

»No, Vili, kje boš pa letos silvestroval?«

»O tem nisem še razmišljal. Nekam jo bom že potegnil, doma ne bom. S svojo boljšo polovico bom šel.«

Zdaj pa še šoferja Francelja poiščimo. Boste videli, kako se bo upiral. Še trohice ne bo mo spravili iz njega.

»No Francelj, zdaj pa še ti povej, kako boš preživel starega leta noč. Boš kam šel?«

»Tako sem jezen, da ne bom nikamor šel. — Ti, slišiš, če me le omeniš v časopisu, ti vse »šajbe« pobijem.«

Ste videli, kako na kratko smo opravili ta intervju? Če bo pa sramežljivi Francelj svojo grožnjo uresničil, se pravi, če mi bo pobil »šajbe«, vam bom pa kdaj kasneje povedal.

Zdaj pa hvala, da ste me tako zvesto spremljali pri intervjujih z ljudmi, ki ne silvestrujejo.

NA GONG...

ŠTIRIINDVAJSET

»Do polnoči je telefon molčal, zato je bil pa radio zgovornejši.« (No, to si lahko mislimo. Ljubica je mlada deklica in plesno glasbo ljubi čez vse.) — »Nekaj se je pa le zgodilo. Ko je radio oznanil polnoč, sem na vrat na nos pohitela k svojemu predstojniku, da bi mu želela srečno Novo leto. Pa je imel menda on isto namero. Med vrati sva namreč krepko treščila skupaj. Saj, tisto srečanje je bilo vse kaj drugega, kot če bi si segla samo v roke. — Pa še nekaj je bilo. Takoj za tem je začel zvoniti telefon. Trdno sem bila uverjena, da gre za bolnika, ki potrebuje zdravnikovo pomoč. Pa ni bilo nič takega. Oglasil se je le dežurni reševalec in želel srečno Novo leto. Potlej je pa kar naprej zvonilo. Od vsepovsod so se namreč oglašali dežurni in voščili srečo. To je namreč stara navada. Tisto noč — se mi zdi, so klicali zdravnika le k nemu bolniku.«

»Ka pa nameravate letos za Silvestra?«

kar zadeva moje dežurno službo. No, zato je bilo pa zunaj bolj veselo. Kaj sem tistikrat počel, ne bi vedel povedati. Spominjam pa se, da sem nekajkrat zavrtel telefon in navezval razgovor z drugimi PTT mehaniki, ki so, tako kot jaz, tisto noč dežurali. Kaj smo hoteli? Obujali smo pač spomine na prejšnja silvestrovanja in si tako krajšali čas.«

»Imate kakšne posebne načrte za letošnje silvestrovanje?«

»Gotovo da. Sicer še nisem dosti razmišljal, vendar pa bom skušal na letošnjem silvestrovanju nadoknaditi tisto, kar sem lani zamudil.«

Zdaj pa stopimo še na kranjsko reševalno postajo in poiščimo šoferja Franca Čimžarja in spremljevalca Vilija Rozmana. Rečem vam, imenitna fanta sta, že vrsto let ju poznam. Kaj

NOVO
Sodobno
gospodinjstvo 9-10

Pred dnevi je izšla dvojna številka »Sodobnega gospodinjstva«. Vsebinsko revije je zelo bogata in vsebinsko v različna področja gospodinjstva. Prof. Franjo Perič objavlja zelo zanimive misli o zaščiti potrošnikov. V tem času je dobrodošel tudi prispevek o različnih vrstah pečic za ogrevanje stanovanj. Ing. arh. Branka Tancig je s svojim prispevkom posegla v še dokaj zanemarjeno področje kmečkih kuhinj in marsikatera kmečka družina bo lahko našla v njenem članku nasvete za ureditev kuhinje. »Sodobno gospodinjstvo« je začelo objavljati fotografije sodobnih kosov pohištva, načrte zanje pa boste lahko naročili pri uredništvu.

V reviji so tudi jedilniki in prispevki z zdravstvenega in kozmetičnega področja.

Najmlajši pripravljajo presenečenja - Letos jim ne bo dolgčas

»Mama, kdaj bo prišel dedek Mrz?« je Alenka nestrpnost spravevala že sredi decembra.

»Počakaj, zdaj je vendar še pre zgodaj.«

»Kje neki? V šoli se vsak dan toliko pogovarjamo o njem.«

»Ne bodi no prismsuknjena in uči se! Ti si že skoraj prevelika za takšne stvari. Sicer pa, ko že ravno omenjaš dedka Mrz, mislim, da bi mi lahko zaupala tudi svoje želje.«

»Prav, ti jih bom pa kar danes povedala. Veš, ko smo na Silvestrov večer ostali otroci sami doma, nam je bilo zelo dolgčas, zato bi letos rada, da vidva z očkom nikamor ne bi šla. Tudi Milan in Branko bosta tega zelo vesela.«

»Samo to željo imaš?«

»Ne, ampak ta je največja. Rada bi tudi denarnico, prav tako kot jo ima Smrekarjeva Nada.«

»Kakšno željo pa imata brata?«

»Milan si želi barvice, da bo lahko risal, za Branka pa še ne vem, ga bom kar vprašala: Branko, pridi v kuhinjo in povej, kaj naj ti mamica kupi za praznik dedka Mrza!«

»Avtomobil ali pa letalo,« zakliče najmlajši in se igra naprej. »Pa boš potem raje ubogal?«

»Seveda bom!«

»No, prav, nekaj boste že dobili,« je dejala mati in nadaljevala z likanjem. Misli so ji tedaj nehoče ušle v čase njenega detinstva. Deset ali enajst let je bila stara — tako kot zdaj Alenka — ko je doživela veliko razočaranje. Mama ji je pomagala sestavljati pismo Miklavžu. Med željami ni omenila punčke, ker se je bala, da jo bodo starši zasmehovali, češ, kako je še otročja. Naslednji dan je skrivaj napisala Miklavžu drugo pismo, v katerem je lepo prosila za veliko punčko v modri čipkasti obleki in se odrekla vsem željam prejšnjega dne. Tudi to pisemce je vtaknila zvečer med okno pod lonček za rože. Drugo jutro je bil mali listič še vedno na starem mestu in tako je ostal

nedotaknjen tri dni. Miklavž je bil mimo, prinesel ji je nekaj zvezkov in sladkih dobrot, punčke pa ni bilo med darili. Razočaranje je deklica težko prebolela, oče in mati pa sta si razlagala njeno ravnodušnost kot nevhvaležnost. Takšno razočaranje je ona zdaj svojim otrokom prihranila. Alenka željo glede silvestrovanja je popoldne omenila tudi možu.

»Otrok ima prav,« ji je pritril. »Kaj, ko bi za ta večer povabili še Smrekarjeve? Otroci se bodo v družbi svojih vrstnikov najbolje zabavali, pa tudi mi se bomo laže po svoje pomenkovali.«

»To bo menda res najlepše. Se danes se bom dogovorila, kako bi to pripravili.«

December gre h koncu. Le še nekaj dni manjka do Novega leta, ki ga v obeh družinah nestrpnost pričakujejo. Sošolki Alenka in Nada pripravljata kar celo privedev za Silvestrov večer. Zaplesali bosta ples snežink v belih papirnatih krilih, Milan in Samo pa se bosta do tedaj brez napak naučila pesem škratov iz Snežuljčice. Ob tem živ-zavu se tudi starši veselijo skupnega večera z najmlajšimi. Otroci že dolgo niso s tolikšno vnemo krasili novoletne jelke in pripravljali majhnih presenečenj drug drugemu. Vsak izmed njih je kupil in pionirskemu novoletnemu sejmu nekaj bonbonov, čokolade in balončkov, kar bo kot darilo dedka Mrza poklonil prijateljem. —ey

MODA

- Dve
- obleki
- za
- mlada
- dekleta,
- ki rada
- obiskujejo
- plesne
- prireditve

RECEPTI

NOVOLETNO KOSILO

Goveja juha z jetrnim rižem
Stefani pečena
Ocvrti zdrobovi svaljki — solata
Orehova potica — jabolčna pena
Goveja juha z jetrnim rižem: juha: kosti od pečenke, jušna zelenjava.

Jetrni riž: 20 dkg svinjskih ali telečjih jeter, 2 dkg masti, 4 dkg čebule, stroč česna, poper, sol, 15 dkg v vodi namočena belega kruha, 1 jajce — po potrebi drobtine.

Na stroju dobro premelji jetra, dodaj namočen in pretlačen kruh, prepraženo čebulo, sesekljan česen, poper, sol in jajce. Vse dobro premešaj in skozi cedilo zakuhaj v vrelo juho.

Stefani pečena: 1 kg svinjskega mesa, 1/4 kg govedine, sol, 25 dkg kruha, 5 dkg masti, 15 dkg čebule, 3 stroke česna, poper, sesekljan zelen peteršilj, ščepec majarona, 1 jajce, sol, 1 svinjska mrenica. Če je nimate, damo v testo 2 jajci več, da se bolje drži skupaj.

Meso dvakrat zmelj, enaklo kruh, ki ga namoči v vodi, sprži čebulo, ob koncu še česen in dodaj mesu. Prideni še poper, majaron, celo jajce, zelen peteršilj in vse dobro premešaj. Zloži na mrenico, oblikuj pravokotnik in daj v sredo trdo kuhano jajca, kisle kumarice in slanino. To zvij z mrežico, polj z mastjo in speci.

Ocvrti zdrobovi svaljki: 1 liter mleka, 20 dkg zdroba, sol, — 4 žemlje — zelen peteršilj, malo mleka, 2 jajci.

V vrelo slano mleko zakuhaj zdrob in kuhanega ohladi. Zemlje zreži na male kečke, jih popraži na zelenem peteršilju, polj z malo mleka in ohladi. Zdrob in pražene namočene žemlje zmešaj, napravi s pomočjo moke svaljke in jih paniraj v raztepenem jajcu in belih drobtinah. Ocvrj jih pred kosilom.

Jabolčna pena: 1/4 kg jabolk, sneg 2 beljakov, 15 dkg sladkorja, sok pol limone in lupinica. Speci jabolka, jih pretlači, prideni trd sneg, ki si mu utepa kuhan sladkor. Dodaj še limonino lupinico in sok ter rahlo premešaj.

PECIVO ZA NOVOLETNO JELKO

Brizgani čokoladni krapki: 3 beljaki, 200 gr sladkorja, 3 žlice vode, 150 gr ribane čokolade.

Sladkor in vodo skuhaj. Beljake stepi v trd sneg, dodaj ohlajen kuhan sladkor in raztopljeno ali naribano čokolado.

Medeno pecivo: 20 dkg moke, 8 dkg sladkorja, 4 dkg medu, cimet, došči klinčki, limonina lupinica, 1/2 pecilnega praška, 1 jajce, mleko po potrebi. Moko in sladkor presejemo na desko, pridenemo vse dišave, pečilni prašek, nato med in jajce. Pognetemo v testo in ga denemo na hladno počiveti. Nato ga razvaljamo za nožev rob debelo, zrežemo poljubne oblike in spečemo.

1+3=4 dobro (1)
odlično (5) zadovoljstvo (1)

Alenka
odlično (5) zadovoljstvo (4)

MLADA RAST

Bojanovo Novo leto

Na hodniku je zabrnél šolski zvonec. Profesor je vstal in odšel iz razreda. V razredu je bilo hipoma kakor v čebeljaku, kajti do prihoda Dedka Mrza je bilo le še teden dni.

Otroci so odhiteli v jedilnico in živ-zav se je vsaj za nekaj časa polegel. Tam v kotu so posedli Mirko, Milan in Bojan. Počasi so srežali mleko in se tiho pogovarjali. Pravzaprav sta se pogovarjala le Mirko in Milan, Bojan ju je le poslušal.

Milan in Mirko sta imela še svoje starše. Bojan pa ni poznal ne očeta, ne matere. Zivel je pri babici, ki je skrbelo zanj, kolikor je pač mogla. In res ni bil Bojan nikdar strgan, čeprav se ni dalo ugotoviti, kakšne barve je bil njegov suknjč, toliko je bilo prišitih zaplet nanj, in tudi hlače so rasle z njim vred. Dokler ni zapadel sneg, je hodil v gozd po suhljed, da jo je nanosil dovolj za zimo. Kjerkoli je le mogel, je pomagal babici. Pa tudi v šoli se je trudil, da je dobival vedno dobre ocene. Pomagal je součencem in zato so ga imeli prav vsi radi.

Z velikimi očmi je zdaj zrl prijatelja, ki sta se pogovarjala, kaj sta videla včeraj v izložbenih oknih trgovin v mestu.

»Pa kako lep vlak je drvel po tračnicah! Si ga videl, Milan?« je dejal Mirko.

»Sem, sem! Saj mi je očka obljubil, da mi bo kupil za Novo leto takšen vlak.« mu je odvrnil Milan.

»Pa ga bo treba navijati?«

»Kje pa! Saj je na elektriko. Pristisne na gumb in bzzzz... že zdrvi po tračnicah!«

»To bo imenitno! Meni pa misli kupiti mamica zbirko knjig in pa perjanico. Saj poznaš ono igro?«

»Seveda jo! Saj je tudi meni obljubil mama, da bom dobil perjanico ali pa pribor za namizni tenis.«

»To se bomo še igrali, ali ne? Očka je dejal, da bom dobil to zato, ker sem bil ves čas priden in ker mi gre dobro v šoli.«

»Tudi jaz ga nisem razočaral, saj ne bom imel nobene slabe ocene!«

Bojan je nekaj časa poslušal. Njegove velike oči so plavale v solzah in

tako težko je požiral kruh. Počasi je srežal mleko in premišljeval, kako sta prijatelja srečna. A ob zadnjih besedah ga je stisnilo v srcu. Pustil je mleko, sunkomoma vstal in stekel iz jedilnice.

Mirko in Milan sta se spogledala.

»Le kaj mi je,« je zmajal z glavo Mirko.

»Mogoče mu je slabo,« je dejal Milan. »Pojdiva pogledat!«

Vstala sta in odšla v razred. Razred je bil prazen, le zadaj za pečjo je sedel na zaboju za drva Bojan. Z dlani si je zakrival oči in hlupal v pridušenem joku. Prijatelja sta pristopila in nista vedela kaj reči. Gledala sta vsega nemočnega in bednega.

»Kaj ti je?« je tedaj Mirko le trudoma izdahnul.

Bojan ni odkril obraza. Iz prsi se mu je izvil težak vzdih.

»Ali si bolan?« je boječ vprašal Milan. »Kako naj ti pomagava?«

Tedaj je Bojan le hlupaljoče dejal s presekanim glasom ne da bi odmaknil dlani od obraza: »Vidva... imata očeta... in... in mamico!«

Mirko in Milan sta se spogledala in njune oči so zaletele v drobnih solzah.

Dragi cicibančki in pionirji!

Da bi vam bilo srečno!

Kaj pa pomeni ta lističkrat in milijonkrat izrečena beseda. Morda velik kos čokolade, tisoč dinarjev, potovanje k morju, lepe nove čevlje, morda odlični red v šoli, popoldne obisk kina — kaj? Vse to, kar smo našli, je lepo in dobro, prava sreča pa še to ni. Sreča se ne da podariti, tudi kupiti ne, srečo si moramo, hočemo ali nečemo, sami kvasiti. In da bi postali v novem letu vi vsi kovački svoje sreče, to vam želimo vsi mi. Da bi ostali zdravi in vedri, zraven pa pridni pri učenju, pogumni pri vsakem delu, povsod zavedni slovenoi, tovariški dobri med seboj. In če bo tako z vami, boste prav zares srečni in naša novoletna čestitka bo postala vesela resnica.

Da bi vam bilo srečno! Da bi vsi pravilno rešili nagradno križanko in da bi bili vsi nagrajeni z lepo knjigo. To bo pa težko, kaj otroci. Saj veste, da bodo izrečani samo trije, in da bodo samo trije srečneži prejeli lepe knjige. Vseeno le poskusite še vi, morda vas pa bo tokrat oplazila ta nesrečna sreča. Kakor vedno, rešitev križanke pošljite na uredništvo G.G. mlada rast.

V zadnjih dneh sem prejel precej dopisov, tudi nekaj pesmic, pa ugank in celo nekaj križank. Hvala vam dragi pionirčki, posebno hvala zaslužijo ponovno pionirji iz Preddvorja, ki so poslali zopet cel kup dopisov. Obljubil sem jim, da jih bom prišel obiskat, da jih bo naš fotoreporter pritišnil na ploščo — ali vse je padlo v vodo, pa drugič in brez zamere. Pionirčki, pošiljajte mi samo take križanke, uganke in podobno, ki jih sami sestavite, ne pa takih, ki jih odnekod prepričete! Lužov Cveto, tvoja pesmica je slaba in ne bo objavljena, pošlji kaj boljšega. Tvoja povest in pesem, Niko in še mnogo drugih pa bo prišla na vrsto.

Dedek Kosobrin

cah. Precej sta razumela Bojana in precej sta vedela, zakaj joče. Nista mu znaša pomagati, vsaj zdaj ne. Mirko je namignil Milanu in po prstih sta odšla iz razreda.

Na hodniku je Mirko glasno razmišljal: »Zakaj ne bi tudi Bojan imel Novega leta? Kaj misliš, da mu ne bi mogli pomagati? Bodimo vsaj dobri prijatelji, če že ne moremo nadomestiti njegovega očeta in mamice. Več kaj mislim —! Sklonil se je k Milanovemu ušesu in mu nekaj prišepnil. Na Milanovem obrazu se je videlo navdušenje. Prijela sta se za roke in brž stekla v jedilnico.

»Razred semkaj!« je v jedilnici zavpil Milan. Součenci so se zgrnili okoli njega in povedal jim je njun načrt. Niti vprašati jih ni bilo treba, če so vsi zato, ker se je že na njihovih obrazih bralo navdušenje za dobro delo.

In tako se je pričel »Bojanov teden«. Milan in Mirko sta si preskrbela škatlco in napisala nanjo: ZA BOJANA. Vsi so vedeli o tem, samo Bojanu se še sanjalo ni. Vsak dan so prinesli nekaj drobca, kovancev in stotakov. Ta več, oni manj. In ko je bil teden pri kraju in ko sta Milan in Mirko prešela denar, sta našlela nekaj več kakor deset tisočakov. To so bili prihranki, tu so bili drobni denarci, tu je bilo zbrano to, kar so součenci čutili do Bojana.

Popoldne sta povedala mamam o svojem načrtu in mamici sta šli z njima nakupovat.

Tako je prišlo Novo leto. Šola je obdarovala učence z malenkostmi, starši pa so dali pakete Dedku Mrza, da jih bo razdelil v šolski dvorani. Vsem so žarele oči in pričakovanju lepega in zanimivega, le tam v kotu je žalostno sedel Bojan. V njegovem srcu ni bilo zavisti, le tako malega, nesrečnega se je čutil.

In tedaj je začel svoje ime, ki ga je zaklical Dedek Mrz. Zdrnil se je in sam sebi dejal, da je gotovo slišal napočno. Dedek Mrz ga je moral še enkrat poklicati.

Tedaj je Bojan le vstal in oklevajoče odšel. Vse se je vrtele okoli njega. Zdelo se mu je, da tisto rok grabi za njegovo zakrpano suknjco in ga vleče nazaj. In ko je prišel do Dedka Mrza, je s tresočimi rokami sprejel pečet. Ne enega — dva, tri, štiri, pet!

Vrtelo se mu je in komaj slšno je zajeciljal: »Hvala!«

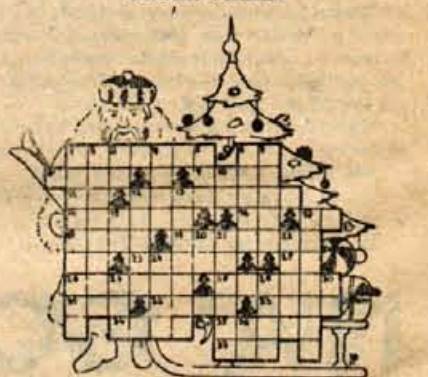
Odšel je s paketi v rokah po dvorani. Sto in sto otroških src je tedaj čutilo z njim isto, kar je čutil sam. Sto in sto naznehov je videl okoli sebe in sto in sto rok mu je mahljalo. Tedaj je spoznal svojega »Dedka Mrza« in skozi solze je zaklical:

»Hvala vam, prijateljji!«

JOŽE VARL

Nagradna križanka

»DEDEK MRZ«

Vodoravno: 1. knjiga doživljajev, 8. moško ime, 9. kmečka soba, 11. kratica za zdravnika, 12. prodajne hišice na sejmu, 14. reka v Mezopotamiji, 16. smučarski klub (kratica), 17. predlog, 18. gora v Karavankah, pest snega, 19. ojačana z oboki, 23. lastnik bajte — revne hiše, 25. Avto-moto (kratica), 26. medicinski izstrelek, 28. neroden, 31. žensko ime, 32. tam, 33. kositi, 34. stara strelna orožja, 35. iglasta drevesa, 37. števniki.

Navpično: 1. Obdari in obične nas vsako leto, 2. prebivalec skandinavske države, 3. glavni števniki, 4. glasbeni znak, 5. bet, 6. poset, 7. umazanec, 10. Zdrženi narod (kratica), 12. ptice tatic, 13. prebivalci otokov, 15. ime in priimek slovenskega pesnika, 16. navrček, dodatek, 20. sosednji črki, 21. priprave za delo, 22. diktat, 26. del suhe zemlje obdan od vseh strani z vodo, 27. pogank-zarodek, 29. brus za koso, 30. kralnica, 36. glavni števniki.

Več načrtnosti pri delu ljudskih knjižnic

filmi, ki jih gledamo

Iz zgodovine ljudskih knjižnic vemo, da ni bila razvojna pot knjižnic nič kaj rožnata. Posuta je bila vedno s težavami, največ s tistimi, ki se skozi vso dobo razvoja vlečejo kakor rdeča nit in se nit ne utrga.

Ljudske knjižnice so se pojavile na Slovenskem pred dobrimi 100 leti. Takratni rodoljubi so že spoznali, da se bo naše ljudstvo najhitreje dvignilo iz kulturne zaostalosti in mlačne narodne zavesti, če bo dobilo v roko knjigo in jo bralo. V tistih časih je bilo še malo ljudi, ki bi znali brati in pisati. Takratne politične in gospodarske okoliščine so pospešile, da se je naš človek, delavec in kmet, vneto učil branja in pisanja ter začel sežati po knjigah. Ker pa so bile knjige za tisti čas razmeroma drage, so narodni buditelji tu in tam začeli ustanovljati ljudske knjižnice, posebno na podeželju.

Začetek je bil težak, toda tam, kjer je bil razumen knjižničar, je knjižnica opravila svoje kulturno poslanstvo. Tu in tam so knjižnice dobro uspevale, toda narodnostni boji in druge okoliščine so zavrle delo knjižnic. Knjižnice so se ustanovljale, uspevale, propadale, se zopet obnavljale nove, dostikrat pa tudi popolnoma usahnile. Šele tik pred prvo svetovno vojno in med svetovnimi vojnami, so ljudske knjižnice nekoliko bolj začele.

V ljudstvu se je dvigala kulturna zavest in kazala se je vedno večja potreba po knjigi. Vsakdo si ni mogel nabavljati novih knjig, zatekel je v knjižnico, kjer je dobil zaželeno čtivo. Knjižnice so opravljale veliko vzgojno delo brez kakršnegakoli načrta, saj je bil njihov namen, knjige samo posredovati bralcu. Bralcu si je knjigo izbral sam v knjižničnem seznamu ali kakem drugem priložniku. Knjižnice so bile prepuste same sebi, vsaka je po svoje uravnavala administrativne in statistične posle, ki so tudi za knjižnico zelo važni. Medli podatki o stanju takratnih ljudskih knjižnic nam povedo, da so bile ljudske knjižnice založene z raznovrstnimi knjigami, ne povedo nam pa, kdo se je posluževal knjižnice, katere knjige so se največ brale in, ali je bilo preskrbljeno čtivo tudi za mladino.

Po osvobodilni vojni se je tudi naše kulturno življenje usmerilo na novo pot. Toda prva je bila obnova razrušene domovine in izmotavanje iz zaostalosti našega razdeljanega gospodarstva. Kulturno življenje se je s težavami prebijalo skozi to dobo. Mimo vseh drugih kulturnih vprašanj, ki so jih reševali, je bilo postavljeno tudi vprašanje ljudskih knjižnic na novo podlago. Izšel je že takoj po osvoboditvi pravilnik o ljudskih knjižnicah, po katerem naj bi se obnavljale in ustanovljale nove ljudske knjižnice. Predvideval je, naj bodo ljudske knjižnice kulturne ustanove, ki bi skrbele za samozadostno učenjskih delovnih ljudi. Mladina naj bi imela zatočišče, v katerem bi dobivala duševno hrano za svojo razgibano domišljijo, hkrati pa naj bi našla pot iz nepoznanega sveta v realno življenje novo nastale človeške družbe. Knjižnica naj bi bila nadaljevalna šola za mladino po končani učni dobi, da bi iskala v knjigah pravilne poti v svojem življenjskem klicu, ki naj bi se vidno kazal v socialistični skupnosti.

Knjižnice so si po osvoboditvi hitro opomogle, vendar so po nekaj letih kljub pomoči ljudske oblasti začele hirati. Knjižničarji so se trudili, da bi jih obdržali in izboljševali, začele pa so se težave, ki so kulturno prosvetnem delavcem pri kulturnih društvih in tudi knjižnicah vzbujale malodušje. Zato je tudi

večja razgibanost ponehala. Pojavilo se je mnenje, da je treba načrtnega dela tudi v kulturno-prosvetnem življenju, torej tudi v knjižnicah.

To mnenje si je treba vzeti k srcu in si prizadevati, da se ta načrtnost tudi izvede. Nič nam ne pomagata samo vroča želja in besede, treba se je pridružiti zahtevam razvoja ter ga podpreti. Naš delavni človek čuti čedalje večjo potrebo po izpolnitvi svojega prostega časa v kakršnekoli kulturnem razvedrilu.

Res je, da še nimamo, pa saj tudi še imeti ne moremo, idealnih prostorov, kjer bi se lahko kulturno izživljali. Trenutno se zadovoljujemo s tem, kar imamo, vendar s trdnim prepričanjem, da bomo v razvoju socialistične graditve dobili s postopno ureditvijo kulturnih domov prostore za kulturno izživljanje, pa tudi primerno prostore za knjižnico in čitalnico.

Vsi dobro vemo, kako je danes z našimi knjižnicami. Vemo pa tudi, da so zahteve po knjigah v knjižnicah čedalje večje. Velike knjižnice po mestih so še dobro oskrbovane. Podeželskim knjižnicam pa je treba dati pomoč in jih oskrbovati s knjigami tako, da bo naš sleherni državljan, tudi tam nekje v gorah, dobil v roko knjigo, da se jo razvešeli, s čemer bo privabil k branju tudi sovaščane.

Za uspešen razvoj knjižniške mreže bi bilo treba urediti razmerje med knjižnicami tako, da bi bila dožnostne dobro založene knjižnice skrbeti za manj razvite knjižnice in kraje brez knjižnic, da bi bile knjige tudi v najbolj oddaljenih krajih dostopne bralcem. Na sedežih občin imamo že knjižnice z manjšo ali večjo zalogo knjig. Nadalje imamo knjižnice v vaseh, ki imajo tradicijo ter uspevajo v zadovoljstvo prebivalcev. Imamo pa še kraje, kjer knjižnic ni ali pa so bile, pa so bile zaradi pomanjkanja knjig opuščene.

Za osrednjo ljudsko knjižnico v občini bi bila najbolj primerna občinska knjižnica. Ta bi bila v sestavi ostalih kulturno-prosvetnih ustanov v občini kot samostojna enota. Dobro oskrbovana občinska knjižnica bi skrbel za vse ostale knjižnice v občini. Knjižnica, ki bi imela pogoje za obstoj, bi dobivala od občinske knjižnice potrebne knjige ter se tako širila in utrjevala. Krajem, ki ne bi imeli pogojev in potreb za ustanovitev samostojne knjižnice, bi dostavljala občinska knjižnica občasno iz svoje zaloge nove knjige v primernem zabojčku ali knjižnem kovčku. Te knjige bi posredoval nekdo v kraju med bralce. Cim bi bile knjige prebrane, bi jih vrnil občinski knjižničar. Knjige bi menjaje krožile po vaseh in naseljih. Občinska knjižnica bi skrbel za redno izmenjavo, da bi imeli bralci vedno kaj novega, lahko bi se jim dostavljale knjige tudi po njihovi želji.

Za vso skrb uravnavanja in izmenjavo knjig med knjižnicami bi morala imeti občinska knjižnica zadostno zalogo knjig, primeren prostor in strokovno usposobljenega ali vsaj izvežebanega knjižničarja. Ta bi vodil nadzor nad ostalimi knjižnicami v občini, poučeval bi knjižničarje in jim dajal potrebne nasvete.

Knjižničarji občinskih knjižnic se ne morejo več smatrati kot samo posredovalci ali izdajalci knjig. Strokovno usposobljeni knjižničarji morajo biti tudi vzgojitelji, ki vzgajajo bralce, jim svetujejo in jih uvajajo v pravilno razumevanje čtiva. Posebno pozornost bodo morali polagati mladini, in po možnosti ustanoviti pionirsko knjižnico.

V tako upravljano knjižnico bo stopil bralec z veseljem in zaupanjem, da bo dobil sebi primerno knjigo, v kateri bo našel razvedrilo in pouk. Zaupanje v knjižnico bo privabilo več in več bralcev, ki se bodo seznanjali v dobrih knjigah s človekovim ustvarjanjem, z delom in življenjem, z ljubeznijo do rodne grude, do sočloveka in družbe.

Do knjige mora imeti vsak človek spoštovanje, saj črpamo iz nje že v rani mladosti nauke za naše življenje. Veliko skrb pa je treba gojiti do knjižnic, jih upoštevati kot vzgojne ustanove in jim dajati tako pomoč, da se bo končno tudi rdeča nit težav, ki se vleče skozi 100-letni razvoj ljudskih knjižnic — prerejala.

L.

Izid okrajnega tekmovanja Svobod in prosvetnih društev

Svet Svobod in prosvetnih društev OLO Kranj je v počastitev proslav 40-letnice Oktobrske revolucije razpisal tekmovanje Svobod in prosvetnih društev. K tekmovanju se je prijavilo le 6 prosvetnih društev, čeprav je bilo tekmovanje v okrajnem merilu. — Ocenjevanje je bilo izvedeno s točkovanjem, pri čemer je bilo mogoče doseči največ 50 točk.

Svobode in prosvetna društva, ki so se prijavila za tekmovanje, je obiskala posebna ocenjevalna komisija, ki je imela nalogo, da pri ocenjevanju upošteva poleg kvalitativne izvedbe programa tudi pogoje v katerih društvo deluje, dalje idejnost, število članov, ki so program izvajali, dekoracije ter še ostale faktorje, ki bi utegnili vplivati na ocenjevanje.

Rezultati ocenjevalne komisije se naslednji:

Prvo mesto je zasedla »Svoboda« Stražišče pri Kranju, ki je dosegla 45 točk in prejela

denarno nagrado 50 tisoč dinarjev, drugo mesto je zasedla »Svoboda« Kranjska gora z 42 točkami, za kar je prejela 30 tisoč dinarjev in tretje mesto »Svoboda« Zabreznica, ki je dosegla 41 točk in prejela 20 tisoč dinarjev.

Mačeha in pastorka na odru na Kokrici

Mladinska sekcija kulturno-prosvetnega društva na Kokrici je pred kratkim pripravila Kristine Brenkove igrice Mačeha in pastorka, s čemer se je oddolžila otrokom za Novoletno jelko. Igrico je uspešno zrežiral učitelj Sichirol, pa tudi mladi igralci so se pokazali kot prav spretni dramski poustvarjalci. Da je uporičitev dobro uspela, je moč sklepati tudi iz navdušenega priznanja, ki so ga prejeli igralci in režiser od gledalcev. Nič manjšega uspeha niso poželili z nekaterimi gostovanji v bližnji okolici.

Prosvetnim društvom bodo pomagali pri vzgajanju glasbenega kadra

Razen konference prosvetnih glasbenih delavcev območja Jeseniške občine, ki je bila pred kratkim na Jesenicah, je bila v ponedeljek v Kranju podobna konferenca, ki jo je sklical Svet Svobod in prosvetnih društev okraja Kranj. Na obeh konferencah so ugotovili nujnost izboljšanja glasbene dejavnosti v Svobodah in drugih ljudsko-prosvetnih društvih. Izdelali so predlog za organiziranje oddelkov za pihalce in trobilce ter oddelkov za vzgajanje pevovodij in dirigentov pri kranjski in jeseniški glasbeni šoli. Ugotovili so, da je že več zborov z delom prenehalo, ker ni pevovodij in da iz istega razloga životarjijo različni instrumentalni sestavi. V kranjskem okraju primanjkuje 20 pevovodij in še več vodij večjih ali manjših godb. Pravijo, da bodo uspeli vzgojiti pihalce in trobilce, kakor tudi pevovodje in dirigente s

pomočjo nekaterih oddelkov, ki bodo odprti z drugim polletjem na glasbenih solah. Tesnejše sodelovanje glasbenih šol s prosvetnimi društvi bo nedvomno rodilo pozitivne uspehe. Pregledali so problematiko vseh pevskih zborov in godb kranjskega okraja ter izdelali predloge, s pomočjo katerih bodo te probleme omilili. Poleg pomoči, ki jo bodo nudili pri vzgoji manjkajočega kadra, predvsem vodilnega kadra, t. j. pevovodij, dirigentov, nameravajo poživiti glasbeno dejavnost na Gorenjskem tudi s pomočjo gostovanj, pevskih revij ter izletov. Dobra volja do izboljšanja glasbene dejavnosti na Gorenjskem, ki sta pokazala jeseniška in kranjska konferenca, bo morala biti upoštevana tudi pri ostalih forumih, ki so dali doslej premalo moralne in materialne pomoči kulturnemu udejstvovanju.

U.

Iz etnografskega oddelka Mestnega muzeja v Kranju

Lani je mestni muzej v Kranju razširil svojo dejavnost s tem, da je ustanovil še etnografski ali narodopisni oddelk. Kot pove že ime, opisuje narodopisno ljudstvo predvsem v preteklosti, s katero pojasnjuje sedanost. Za zgodovino mora etnografski pobskati po starih zapiskih in knjigah, najraje pa povprašuje pri starejših ljudeh. Tako dobi pregledno sliko razvojne poti in načina ljudskega življenja, njegovih navad in običajev. Danes bje temu takorekoč že dvanajsta ura. Velik gospodarski razvoj tega stoletja je zatri stare oblike in sedaj se že izgublja celo sam spomin nanje. Mlajši ljudje dandanes komaj še vedo, kakšne so bile včasih »ohcote«, kako so se oblačile njihova babice, kako so predle, tkale, kaj so včasih pripovedovali v dolgih zimskih večerih itd. Včasih je imela vsaka vas svoj simbol — »svojeje patrona« n. pr. Velesovo — pelin, Češnjek — češnjo, Praprotna polica — obroč (rinko). Večkrat so se otrosi s tem dražili med seboj. Tako so zložili zanje to-le pesmico: Polčan krivo-verc,

k'majo babe na jermenc kjer je rinka, tam je pas, tam je poliška briška vas.

Slični so zapisi stare domače obrti, noše in drugega. Pa ne zadostuje samo opisovanje. Naloga muzeja je nazorno prikazovanje; zato tudi zbira stare predmete — trenutno samo v okolici Kranja, prihodnje leto pa po vsej Gorenjski. Dosednja zbirka šteje preko 550 predmetov. Največ jih je iz področja domače obrti, predvsem lončarstva, ljudske umetnosti, kot so panjske končnice, slike na steklo, izrezljana plastika itd. Tudi notranost hiš je prikazana. Semkaj sodijo različne oblike stolov, mize, poslikane omare, vrsta okrašenih skrinj, zibelk, orodja in priprave za kuhinjo, razsvetljavo in podobno. Najslabše je zastopano poljedelstvo. Trenutno ima muzej le 2 pluga, nekaj izrezljivih jarmov in priprav za obdelovanje polja in travnikov. Se mnogo tega bi lahko našli, kaj ima muzej, in še več tega, kar mu trenutno manjka. Zato je treba še veliko truda in dela, da se zbere in reši, kar se še rešiti da. Največ

starih predmetov je moč najti na podstrešjih, kjer ležijo zametani in pozabljeni. Ker tam niso bili na poti, so se večkrat ohranili. Navadno ljudje ne vedo, kaj imajo in kaj bi prišlo v poštev za muzej. Zato nikar ne »čistite« in pospravljajte za vrha. Gotovo se bo, posebno pri starejših hišah, kdo oglašil in povprašal po teh

Etnografska zbirka Mestnega muzeja v Kranju

predmetih. Zato ga pustite, da prebrska po vseh odročnih kotih in tako boste tudi vi pomagali izpolniti svoj etnografski muzej! E. R.

Izobraževanju prednost

Se dober teden je do okrajne konference Sveta Svobod in prosvetnih društev. Konferenca bo v nedeljo 5. januarja prihodnjega leta.

Ni dvoma, da bo bilanca dela Svobod in kulturno-prosvetnih društev pozitivna. Posamezne sekcije v društvih — predvsem dramske in glasbene — so dobro delovale. Kljub temu pa bodo delegati morali ugotoviti tudi kopicu slabosti. Največja med njimi je vsekakor pomanjkanje sistematičnega izobraževanja.

V tem pogledu je kranjski okraj med zadnjimi v Sloveniji. Nikjer v okraju še nimajo organa, ki bi operativno usmerjal izobraževalno delo, ki ga trenutno mnoge organizacije in društva z večjim ali manjšim uspehom izvajajo. Spriču tega je določena dezorganizacija pri tem delu razumljiva. Programi se po nepotrebnem podvajajo, kvaliteta predavanj ni vedno najboljša, oblika je preveč »školska« itd. Skratka, človek večkrat dobi občutek, da se »seminariji, tečajji, predavanja in drugo tovrstno »delovanje« opravlja bolj zaradi statistike, kot pa iz družbene potrebe.

Nihče ne more reči, da v okraju ni organizacij in društev, ki z vso prizadevanostjo vzgajajo in izobrazujejo svoje člane, pa tudi širok krog drugih ljudi. Posebno dejavne so vzgojno-izobraževalne sekcije pri Svobodah Kranj-Center, Strazišče in Jesenice. Zgledno dela nadalje Klub gospodarstvenikov v Kranju. Mnoga podjetja so za člane svojih kolektivov pripravila zanimiva vzgojne programe, bodisi strokovne bodisi splošno izobraževalne (Iskra, Železarna itd.).

Na zadnji seji soveta za izobraževanje pri okrajnem Svetu Svobod so o tem kako bolj smotno urediti izobraževanje, precej razpravljali. Izhod iz trenutnega položaja je — v tem so si bili vsi prisotni edini — da se v občinah ustanovijo izobraževalni centri. Naloga teh centrov ne bi bila izvajati vzgojno-izobraževalne programe, marveč bi ti centri to dejavnost le vzklajali, usmerjali in vzpodbujali. Za vsebinsko izobraževanje bi še vnaprej skrbele politične in družbene organizacije (Zveza komunistov, SZDL, Svoboda, KUD, RK, LU itd.). Naloga centrov bi bila, da bi vse te izobraževalne programe za določeno obdobje (šolsko leto) objavljali in z njimi seznanjali vse občane. Ljudje bi se tako lažje odločili, katera predavanja bodo poslušali. Vsakdo bi iz kopice tih izbral tiste, ki mu bodo koristile pri delu in za katere se zanima.

Centri bi skrbeli tudi za kvaliteten predavateljski kader. Posebno v bolj odmaknjenih občinah se mnogokrat zgodi, da zaradi pomanjkanja predavateljev izobraževalno delo peša, čeprav je med ljudmi za dobra predavanja zanimanje ogromno. Pri izbiri predavateljev doslej ni bilo resnejšega dela. Največkrat se je poslalo tistega na predavanje, ki je bil slučajno pri roki. Tako iz rokava stresena predavanja so seveda bolj škodljiva kot pa koristila. Prakso predavateljev — aktivistov, ki so bili »splosobni« mučiti ljudi s predavanji najrazličnejših sort, od davčne politike do nauka o kontracepciji, je čas že zdavnaj razveljaviti.

Velikokrat z vzgojnim delom ni bilo nič iz preproste razloga, ker ni bilo ničogar, ki bi dal pobudo zanj. Izobraževalni centri bodo morali skrbeti, da pobuda v tej smeri ne bo nikdar usahnula. Ostane le še vprašanje, če je ob taki organizaciji izobraževanja potreben tudi okrajni center za izobraževanje. Vsi trdijo, da je. Pri tem, kakšen naj bi ta center bil, pa se mnenja delijo. Nekateri trdijo, naj bi bil center nekakšno posvetovalno telo, ki naj bi s priporočili vzklajeval delo občinskih centrov. Drugi pa zagotavljajo, da ne bo šlo brez operativnega organa pri okraju.

Verjetno imajo slednji bolj prav. Dokler so namreč v okraju občine, ki bodo z lastnimi silami težko organizirale izobraževalno dejavnost, mora biti tu nekdo, ki bo pomagal. Morda ne bi bilo napačno v tem pogledu napraviti še korak naprej in pripraviti za ves okraj skupni izobraževalni program, tako kot ga je vrsto let z uspehom pripravila za ljubljanski okraj centralna ljudska univerza. S programom predavanj, s katerimi razpolaga, bi center seznanjal vse občinske centre, tj. pa bi potem v skladu s potrebami in možnostmi naročali ta predavanja. Pri centru bi uredili tudi arhiv diapozitivov, filmov in drugih učnih in vzgojnih pripomočkov, ki bi si jih lahko občinski centri izposojali. V tem okviru bi okrajni izobraževalni center lahko obstajal kot ustanova s samostojnim financiranjem.

So pa še druge možnosti. O teh bo nedvomno konferenca razpravljala, kajti prav bi bilo, da bi se razprava zasukala predvsem okoli vzgojno-izobraževalnih problemov. Temu področju kulturno-prosvetne dejavnosti bo treba dati v prihodnjem letu prednost.

Gorenjske bodice

△ Mejdun, čas gre pa res hitro naprej: komaj se eno leto konča, že se začne drugo! Je že tako, da vse na svetu mine!

Ob koncu leta se po navadi pravi obračun. Kaj menite, če bi ga še jaz napravil? Ne bi bilo napak, čeprav ne bo popolnoma v noveletni štumungi. To moje pisanje bi moralo biti preklemsko miroljubno, če upoštevamo, da je zadnje v tem letu. No, no, nič sentimentalnega cmeranja! Saj iz te moke itak ne bo kruha. Bodica je bodica: vedno špikne, pa če jo postaviš počez ali pa pokonci! Kje naj torej začnem? Najbolje

principa. Tako na primer, kot zlatopoljsko naselje v Kranju. Da pa ne bo zamere, naj povem, da tisto na Hujah ni dosti boljše, za vodovodnim stolpom pa prav nič. Pa tudi drugje na Gorenjskem ne. Kar selške gospodinjje vprašajte, pa mi bodo pritrdile. Tam so jim spzidali blok brez shramb.

Po vsem tem mislim, nam je vsem črke A čez glavo dovolj. Ker bi bil preobširen, če bi se ob vsaki črki tolikanj zamudil, mi dovolite da preskočim na črko O

nokje.

Kako zelo me ima rada, boste lahko posneli že iz ljubeznivih uvodnih vrstic, ki se začno takole: »Predragi bodičar! Čeprav te smrtno sovražim in načelno odklanjam tvoj list, mi vendar včasih žilica ne da miru, da naredim izjemo in pokukam vanj.« — Kajne, kako fleten uvod!

Ja, ampak to je šele uvod. Če bi se vam le sanjalo, kakšne mi je nabrenkala v drugem delu pisma, bi se kar za glavo prišli.

kaj resno jemal njeno pisanje, bi me prav gotovo razneslo od jeze. Pa bo že držalo tisto, kar trdi ona, da imam baje zelo trdo kožo. Pa še to pravi, da mi utegne nekoga dne nekaj prileteti na glavo ali pod nogo. Tudi to misel bom še malo pretuhtal, saj imam končno prav čedno izbiro — menim, če mora že nekaj prileteti vame. Rajtam, da bo mojih šveder manj škoda kot pa glave. Jedetana, tale stavek bi pa skorajda prezrl: »Maščevanje je sladko!« Prav resno sem se začel ubadati z mislijo, kako bi bilo, če bi se dal vendarle zavarovati.

Veš, draga moja prijateljica, o tistih tvojih očitkih, češ da ne znam pravilno pisati, bom pa še malo premislil. Včasih res zaheblim svoje pisanje s kakšno domačo besedo. S tem pa menda še ni prizadeto znanje slovenščine. Kljub temu bom pa skušal ugoditi tvojji želji. Do Novega leta si bom prizadeval sprijazniti se s pravilno slovenščino, da te tiste »pravopisne« cvetke ne bodo več drezale v nos. Da je tvoj nos precej dolg — o tem ne dvomim! Pa brez zamere.

△ »Vse je minljivo, le cene so večne.« mi je zadnjič potožil prijatelj. In res, ko človek dela takšne noveletne bilance, se kar čudi, kako vse rase. Za sosedovo punco, ki sem ji še do letos smrklja pravil, kar nehote oči vržem. Ja, ja, vse rase, cene rasejo in celo — kranjski Zdravstveni dom! △ Naj torej napišem še nekaj o zadnji črki v abecedi. To je črka Z! Na Z začne tudi življenjski standard. Morda je prav zato vedno zadnji. A kaj bi jamrali v roke pljunimo, pa bo kmalu boljše. V prihodnjem letu se nam spet obeta na boljše. Najbolj bodo pri tem prizadeti upokojenci, to pa zato,

ker ne bodo mogli več tarnati, da so vedno zadnji.

△ No, ko smo že pri tem, bi položil tržni inšpekciji na srce, naj v prihodnjem letu bolj pazi na trgovino. Moram reči sicer, da so se med letom razni mesarji, peki, mlečkararnji in solatarji že kar dobro računstva naučili, pa tudi na vago nekoliko boljše poznajo. So pa še izjeme. In še resen navet narodni banki: v letu 1958 naj 50 para s prometa potegne. Mislim, da bi bilo to treba le še zakoniti, v resnici že itak nihče več ne misli

na take malenkosti. Zadnjič ravno toliko, da me ni prizadelo, ko so me v pekarni na Bledu tudi s poldinarjem postregli.

△ Kljub vsemu pa bi vendarle še rad malo živel. Vsaj toliko časa, da bi dočakal, da dogradijo cerkljansko ekonomijo, kranjski zdravstveni dom in pa jeseniško šolo. Nam, da bom na tak način dočakal še dolgo dolgo vrsto let in vas v tem upanju lepo pozdravljam in želim prav zadovoljno novo leto. Predvsem pa brez zamere

Vaš Bodičar

bo tako, kot svoj čas v šoli — lepo po abecedi. Torej črka A! Na A se marsikaj začne. Kaj če bi začel pisati o astronomiji, morda celo o astrologiji? Ne, raje ne, preveč je oboje zapleteno. Kaj pa, če bi pisal o nečem takim, ki ima vezo z astronomijo in astrologijo? V tej vedi se uporabljajo namreč astronomske številke, učenost sama pa je zamotanejša od astrologije. Velja torej? No, pa začnimo z — arhitekturo.

— Odgovori na vprašanja.

△ Da bo volk sit in koza cela (kdo je volk in kdo koza presodite sami), bom — če dovolite seveda — odgovoril v tej rubriki na sila ljubeznivo pisemce, ki sem ga ondan prejel od dobre prijateljice, ki prebiva v kraju »Nivaž-

Vse sorte grehe mi je obesila na vrat. Pravi, da obešam majhne napake na veliki zvon, s čemer dajem poštene ljudi klepetuljam v zobe, prave lumpe pa skrivam in ščitim. Pa to še ni vse! Celo to mi očita, da je zaradi mene tako hudo na svetu! No, če bi količ-

ANEKDOTE

Znani in priljubljeni »oča s Krana« je prišel, kot se mu dostokrat zgodi, neko noč zelo pozno domov. Tiho je stopil v sobo in se pripravil na počitek. Toda smola! Prav ko je hotel leči v posteljo, se je prebudila žena. »Zakaj že vstajaš? Kam tako zgodaj,« je dejala.

»Na lov grem,« je odvrnil tiho in izrabil njeno zmoto ter se počasi spet oblekel, vzel puško in odšel.

»Pri vas pa zelo radi jeste krompir.«

»Mj ne. To smo samo za vas pripravili. To je iz vsega odkupa in organizacije po tekmo vanju krompirja. Sicer ste pa tudi danes rekli med predavanjem, da se krompir lahko porabi in je na sto načinov.«

Predavatelj je tiho jedel naprej in razgovor so obrnili drugam.

»Gledam, kako nežne, blage so tvoje besede, niti iskre ni iz ust. Če bi videla jeklo pod valji, pri katerih delam! Kar bruhajo naokoli! Ti si v primeru s tem naravnost blaga in ljubka!

V avtobusu iz Skofje Loke proti Zeleznikom sta se peljala dva Zagrebčana. Tik pred Zelezniki na levi strani sta opazila veliko okroglo stavbo, ki jo še gradijo in se zanimala, kaj je to. »Kaj bo tam notri?« je vprašal eden od njiju bližnjega sopotnika.

»Niko,« mu je ta odgovoril in čital naprej časopise.

»Ze vem,« je mrmral Zagrebčan svojemu kolegu. »Pravi, da nobeden, toda verjetno noče povedati. Tu so ljudje pobožni in bo to gotovo kak samostan ali cerkev.« Nista namreč vedela, da se velika tovarna v Zeleznikih imenuje »NIKO«.

Ko je Tone nekega dne prišel domov, je bila žena hudo jezna. »Iz Javornika sem kolovratil toliko časa! Dejal si, da boš prišel takoj. Veš, da se meni mudi v trgovino. Vražja gostilna in tvoj štamperl.«

On pa jo je opazoval z desne, potem z leve strani in se začel smejati.

»Kaj sedaj buljiš v mene, bedak,« se je še bolj jezila.

borca. Po nadaljnjih razgovorih pa smo prišli do še boljšega sklepa: da odpremo vse zavitke, pregledamo vsebino in tovarško razdelimo, tako da bo vsakdo dobil to, kar najbolj potrebuje.

Edino Maks ni soglašal. »Druge so dobili vsak svoj zavitek. Tudi jaz hočem svojega! Toliko sem že zaslužil pri partizanih kot so tisti, ki so včeraj dobili vsak svoj zavitek,« je vztrajal. Po kratkem razgovoru smo mu dovolili. Še več! Dovolili smo mu, da si sam izbere zavitek po želji. Zarel je od sreče. Prebral je dolgo, dvakrat premetal ves kup. Ogledoval je zavitke,

vdrlo globoko v sneg. Kaj je v zavitku? To ga je stalno mikało, o tem je bilo dovolj ugibanja, šal ter smeha vso pot. Celo stavili smo na vsebino.

»Odpri vendar!« smo silili v Maksa na vsakem počivališču. Ni se vdal. »Tu sredi snega in mraza, še zgubilo bi se mi kaj,« se je izgovarjal. Samo izvelkel ga je, ga odvil iz šotrovine, ponovno ogledoval in premetaval iz roke v roko ves srečen.

Ko smo prišli v barako, na končni cilj, se je odcilil. Dolgo, z veliko težavo je odvozljal svileni trak. Potem je odvil papir. Vsi smo stali krog njega. Opazovali smo vsako njegovo kretanje in nestrpno pričakovali presenečenja. Toda nič! Za prvim, elegantnim zavojem spet zavoj. Spet zvezano, toda z navadno trgovsko vrstico, in spet. Tako štirikrat, petkrat. Potem pa je nenadoma iz zavitka pokukala slama in med njo — dve navadni, debeli opeki! Nič drugega! Planili smo v smeh. Z rokamoma si je še enkrat obrisal znoj s čela. Potem se je obrnil proti nam zelen, bel, rdeč — vseh barv. Krohot se še ni polegel.

»Ti, svinja, si mi to napravil!« je začel proti prvemu. Potem proti drugemu. Nihče se ni vdal. Toda svar je bila jasna. Opeko mu je nekdo podtaknil. Dolgo smo se smejali tisti večer. Jeza mu je počasi splahnela in prešla v sramežljivost. Nerodno mu je bilo.

Naslednji dan smo odpirali pakete. Tako kot smo se zmenili. V njih je bilo polno jabolk, suhega sadja, pa tudi klobas, cigaret vseh vrst, vžigalniki... Skoraj v vsakem zavitku pa je bilo tudi kaj zimskega: lepo pletene nogavice, rokavice, celo puloverji in »titovke«. V nekaterih zavitkih smo našli celo pasove in municijo in na veliko presenečenje je bila v nekem majhnem zavitku svetla, dobro namazana »bereta«.

Potem smo si vsebino zavitekova tovarško razdelili. Tudi Maksa nismo pozabili. Telega ni pričakoval. Sramežljivo se je branil. Potem pa je vzel. »Rokavice res nimam,« je dejal.

Od tetrat ni več celo med spanjem skrival svoje torbe in zadnji čik je bil res zadnji.

K. M.

Sneg je škripal pod čevlji. Bil je suh kot sladkor in niti ni preveč silil v žrelo zevajočega čevlja. Pot med ograjami in jablani iz Cerknega navzgor je bila uglajena kot miza.

Počitek! Breme smo odložili na sneg. V nahrbtnikih so bili sami zavitki. Veliki, majhni, težki, lahki... Nekateri so bili zaviti v eleganten zavojni papir in zvezani z barvnimi vrvicami. Morda je skrbna roka tam nekje na Vipavskem v predmestju Gorice ali v Brdih pred tednom vtaknila pod vrstico tudi drobno smrekovo vejico, morda celo vizičko. Vse to se je zgubilo. Kmetije in kričeči intendant so zavitke že več dni prevažali in premetavali z vozov na vozove, s sani na sani... Ostali so le še posamezni napisi ali naslovi: »Kateremukoli partizanu za srečno Novo leto zmage — 1944!« »Borcu za svobodo IX. korpusa!« »Najboljšemu mitraljezcu vaše enote.« Večina zavitekova pa je bila brez naslova, brez znaka pošiljatelja — darovalca. Iz nekaterih, ki so se razbili, so silila jabolka, pletenine.

Tisti dan je nosil zavitke tudi Maks. Bil je včasih čudaški, samosvoji in kar je bilo takrat dokaj čudno — sebičen. Kadar je dejal, da kadl zadnji čik, je govorilo v dnu njegovega nahrbtnika še nekaj zavitekova cigaret. Svoje stvari je ljubosumno čuval, zlasti veliko usnjeno torbo, iz katere je včasih zadila svinina in se izsipal zdrobljen tobak. To torbo je imel s seboj celo ponoči in smo jo imenovali »ženko«. Nihče pa mu ni zameril. Samo izposodil si ga je vsakdo, če je le bila priložnost.

Ta pa je bila tisti dan. Prešteli smo zavitke. Ni jih bilo dovolj za vse. Sprijaznili smo se za demokratično rešitev: po en zavitek na dva

mečkal in tiptal, skušal vrtati in videti v notranjost, jih tehtal v rokah ter skušal dognati vsebino po morebitnih glasovih in ropotu znotraj. Nazadnje se je odločil za velik, težak zavitek v lehem, debelen papirju, ki je bil zvezan z elegantnim svilenim rdečim trakom.

Seveda je razen svojega moral nositi še ostale zavitke kot vsi. Tako smo se tudi zmenili. Znojil se je, brisal čelo, klel, kadar se mu je

Najboljši športniki na Gorenjskem

BRINOVEC „PRVAK“

Na našo anketo — Izberite najboljšie športnike Gorenjske za leto 1957 — se je odzvalo skromno število naših bralcev, toda kljub temu je najboljša desetorica gorenjskih športnikov izbrana dokaj realno. V tej desetorici so zastopani skoraj vsi športi — plavanje, smučanje, namizni tenis, kegljanje, hokej na ledu, orodna telovadba — kar potrjuje, da so bili sodelujoči pri anketi objektivni pri gledanju na gorenjske najboljšie športnike.

Prvo mesto je z absolutno večino zasedel Vlado Brinovec iz Kranja. Da je postal »prvak« Gorenjske je bilo pričakovati, saj je vsekakor v letu 1957 najuspešnejši športnik Gorenjske. Njegovi časi v plavanju na dolge proge in novi državni rekordi so vsekakor dovolj zgovoren dokaz. Lestvica najboljših pa je takšna:

1. VLADO BRINOVEC	110 točk
2. JANEZ TERAN	84 točk
3. SLAVICA ZUPANČIĆ	72 točk
4. BARBARA KONČILJA	65 točk
5. LADO MARTELANC	45 točk
6. JOŽE LANGUS	42 točk
7. RAJKO STARC	38 točk
8. MARIJANA PLUT	34 točk
9. VINKO VALENTAR	20 točk
10. MIRJANA VUKIĆ	18 točk

Nadalje je bilo predlaganih za desetorico najboljših še 17 športnikov z Gorenjske, vendar so dobili manj točk. To dokazuje, da imamo na Gorenjskem toliko kvalitetnih športnikov, da se je težko odločiti, komu dati prednost. Prav zaradi tega pa je verjetno prišlo tudi do tega, da nihče od anketirancev ni izbral desetorico najboljših tako, kot je to pokazala končna anketa. Zato tudi nagrade 2000 dinarjev, ki jo je razpisalo uredništvo, ne bo nihče dobil.

Vsakega z lestvice 10 najboljših športnikov na Gorenjskem smo ob tej priliki prosili, da nam odgovori na tri vprašanja: 1. kakšni so vaši osebni podatki, 2. kaj smatrate doslej za svoj največji uspeh in 3. kaj si najbolj želite v letu 1958. Odgovore, ki smo jih dobili, objavljamo v celoti.

KOT PODMORNICA VLADO BRINOVEC, PLOVALNI KLUB »TRIGLAV« KRANJ:

● Rojen 20. februarja 1942.
● Visok 170 cm. Težak 70 kg.
● Največji uspeh je dosegel leta 1957 na državnem mladinskem in članskem prvenstvu v plavanju. Rekord na 1500 m prosto s časom 19:04,4 ga uvršča med najboljše dolgoprogaše v Evropi.
● Največja njegova želja je, da bi se lahko v letu 1958 udeležil evropskega prvenstva v plavanju v Budimpešti kot reprezentant Jugoslavije.

CE BI IMEL JAPONSKO GOBO, BI JIM ŽE POKAZAL... JANEZ TERAN, NAMIZNOTENIŠKI KLUB »TRIGLAV« KRANJ.

● Rojen je 16. januarja 1941,
● 174 cm je visok, ima pa
● 67 kg.

Za svoj največji uspeh meni, da je prvo mesto, ki ga je dosegel 1956. leta na mednarodnem turnirju v Atenah, ko je v polfinalu premagal Harangoza, v finalu pa Markovića II.

»Največja želja, ki jo imam, je, da bi dobil v novem letu japonsko gobo za loparček.«

SOLA JE PRVA MARIJANA PLUT, NAMIZNOTENIŠKI KLUB »TRIGLAV« KRANJ.

● 5. junija 1940. leta je rojena,
● 164 cm visoka in
● ima 52 kg.

Največji uspeh: štirikratna slovenska prvakinja v letu 1956.

»Ce bom z uspehom položila maturitetni izpit, bom najbolj srečna v novem letu.«

KORAJZA VELJA JOŽE LANGUS, SMUČARSKI KLUB JESENICE.

● Rojen je 22. avgusta 1927.
● leta, visok 171 cm in ima
● 65 kg.

Na drugo mesto, ki ga je osvojil 1951. leta v Garmisch Parten Kirchenu, je najbolj ponosen. Najdaljši skok pa je dosegel v Planici — 113 metrov — v zadnji tekmovalni sezoni.

Največja želja, ki jo ima za leto 1958, je, da bi čim bolj zastopal državno reprezentanco na svetovnem prvenstvu.

PRAVI AKROBAT MIRJANA VUKIĆ, TVD »PAR- TIZAN« KRANJ.

● Rojena je 8. maja 1939.
● leta in je visoka 160 cm,
● teška pa 61,5 kg.

Drugo mesto, ki ga je osvojila v letu 1957 na državnem prvenstvu.

BREZ KONKURENCE SLAVICA ZUPANČIĆ, SMUČARSKI KLUB »TRIGLAV« KRANJ.

● 5. julija 1931. leta je rojena.
● Visoka 158 cm in
● teška 58 kg.

»Kaj je moj največji uspeh doslej, mi je težko odgovoriti,« je rekla Slavica. »Vsekakor pa sem

najbolj vesela, da imam kot ženska samostojno mizarsko obrt. V smučanju pa mi je v največje zadovoljstvo drugo mesto, ki sem ga dosegla v zadnji smučarski sezoni v hudi konkurenci na Grossglocknerju. Najbolj si želim, da bi se v novem letu lahko udeležila svetovnega prvenstva.«

BREZ KRANJSKIH SVEČ SI NE MOREMO PREDSTAVLJATI DRŽAVNE REPREZENTANČE LADO MARTELANC IN RAJKO STARC, OBA KEGLJAŠKI KLUB »TRIGLAV« KRANJ.

● Lado je rojen 25. avgusta 1915. leta. Je najvišji in najtežji med desetorico najboljših. Visok je 185 cm in ima 106 kg.

»1953. leta sem dosegel svoj največji uspeh, ko sem osvojil državno prvenstvo v mednarodnem in narodnem slogu. Prav toliko pa mi je vreden tudi uspeh, ki ga je doseglo naše moštvo 1957. leta z osvojitvijo državnega prvenstva.«

»V novem letu si želim, da bi bile razmere v klubu spet take kot so bile nekaj in da bi v našem moštvo lahko zaigrali spet s pravim tovarištvom.«

● Rajko pa je rojen 22. maja 1910. l. Visok je 172 cm
● 61 kg pa je težak.

Največji svoj uspeh je dosegel na državnem prvenstvu 1957. leta, ko je v dveh disciplinah dosegel le po 2 podrtja keglja manj od 900. »V novem letu si najbolj želim, da bi končno vendarle lahko prenehal s kegljanjem. Kljub temu pa, je dodal, da v novem letu še ne bo prenehal s tekmovanjem, ker bi rad vsaj še eno leto pomagal svojim tovarišem.«

ČE PADES, NIČ NE BOLI VINKO VALENTAR, HOKEJ KLUB JESENICE.

● Takšen mora biti vsak, ki igra hokej. Na žalost ni smo mogli dobiti njegove slike, tudi takšne ne, na kateri se ne bi predstavil kot drsalec na ledu.

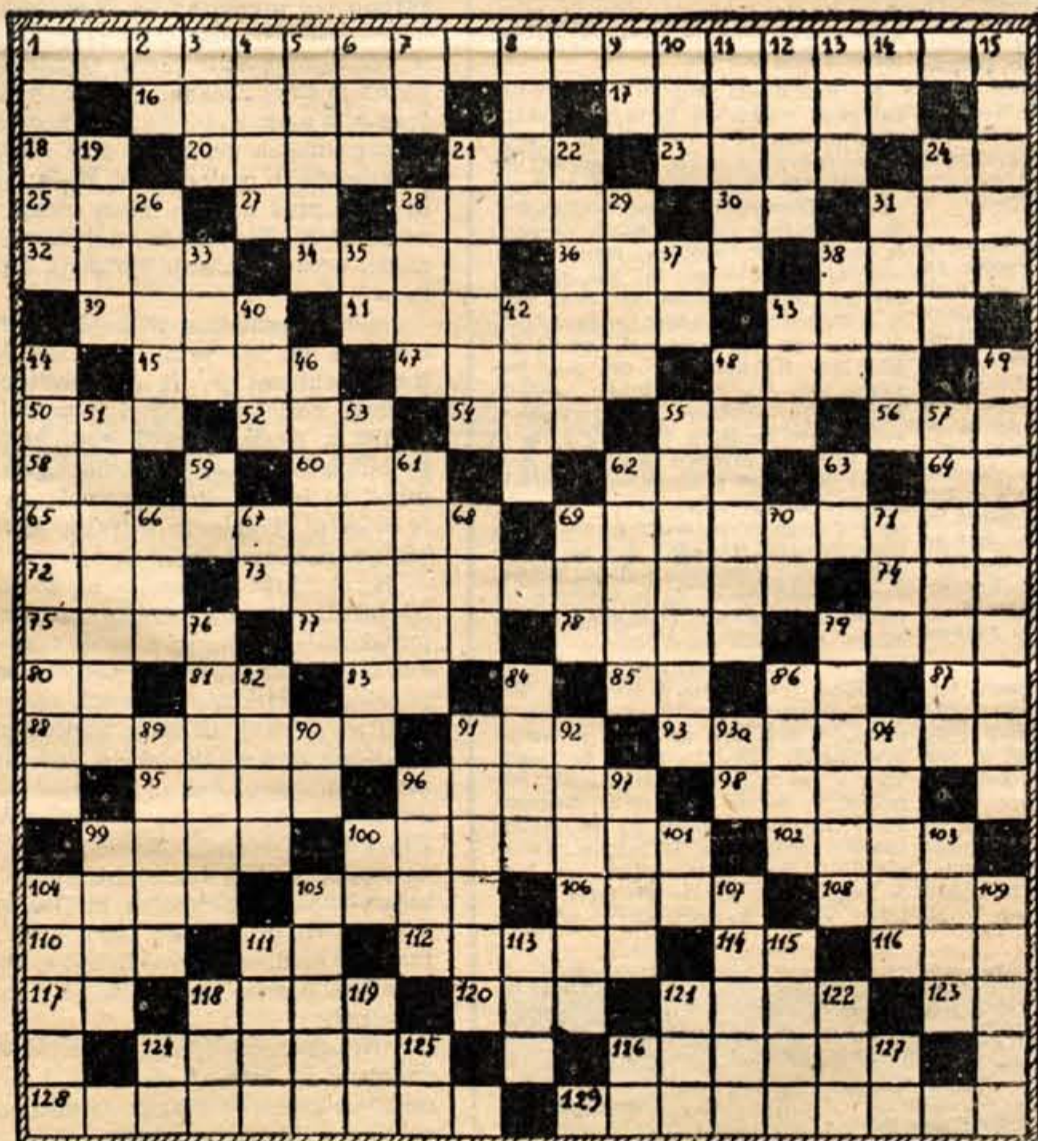
● Rojen je 21. marca 1934. leta, visok je 174 cm, težak pa 62 kg.

Za svoj največji uspeh smatra osvojitve državnega prvenstva v disciplini 100 m metulček med članicami 1956. leta s časom 1:21.

Najbolj srečna bo v letu 1958, če se bo kvalificirala za evropsko prvenstvo v plavanju, ki bo v Budimpešti.

FaBo

Novoletna nagradna križanka

Vodoravno — 1. in 54. voščilo »Glasu Gorenjske« vsem bralcom ob prestopu v leto 1958, 16. jedro atoma vodika, 17. žensko ime, 18. nikalnica, 20. prestol, 21. zametek, 23. začimba in zdravilo, 24. nota iz solmizacije, 25. vek, doba, 27. okrajšan veznik, 28. tih, pohleven, 30. živalski glas, 31. otok na Jadranu, 32. teža ovitka ali posode, 34. država v Prednji Aziji, 36. pas, vmesna pokrajina, 38. glavno mesto Hedžasa (Saudska Arabija), 39. kokoš brez repa, 41. iti na pot, premakniti se, 43. bere, 45. Samojedi, nomadsko ljudstvo na skrajnem severu SZ, 47. sad in drevo, 48. znojnice, 50. časovna enota, 52. veznik, 55. neošiljen, 56. vodna žival, 58. začetnici priljka in imena slovenskega slovničarja (1727—1790), 60. naslov za glavnega poveljnika in častnika janičarjev, 62. jugoslovanski šahovski mojster, 64. začetnici priljka in imena predsednika Ljudske skupščine LR Makedonije, 65. kirurško posegati, 69. zvezda, 72. domača žival, 73. nalezljiva bolezen ljudi in živali, 74. dedna zasnova, 75. tako ali tako, 77. mesto v Dalmaciji, 78. siten, težak, nadležen, 79. čutillo, 80. predlog, 81. osebni zaimek, 83. tebe, 85. medmet, 86. začetnici priljka in imena slovenskega slikarja (1829—1870), 87. kazalni zaimek, 88. premožni, 91. dragoce na tekočina, 93. kosmat, 95. alkoholna pijača, 96. strah, 98. mamilo, 99. posušena trava, 100. nečastnost, 102. mohamedanski bog, 104. reka v Sloveniji, 105. kemična prvina, 106. geometrijski pojem, 108. domača žival, 110. vrsta vrbe, 111. začetnici priljka in imena slovenskega pisatelja in prevajalca, 112. vrsta umetnostnega sloga, 114. rimsko število, 116. naplačilo, 117. egiptansko božanstvo, 118. krvoločni, 120. kraja, 121. modrina nad nami, 123. začetnici priljka in imena slovenskega pisatelja, 124. izbran, 126. mesto v Italiji, 128. v kožo vžgan, 129. stroj, ki daje električni tok.

Navpično — 1. pesniška oblika, 2. junaška pesem, 3. možko ime, 4. Ibsenovo orodsko delo, 5. majhne celine, 6. električno nabit delec, 7. enaka soglasnika, 8. hlapljiva tekočina, 9. nota, 10. reka v Jugoslaviji, 11. grška črka, 12. glasbeni znak, 13. osebni zaimek, 14. začetnici priljka in imena slovenskega pesnika, 15. glavno mesto Tibeta, 19. država v Prednji Aziji, 21. glasbeni instrument, 22. slaščica, 24. pokrajina na Hrvaškem, 26. prizorišče v cirkusu, 28. planet, 29. diplomatski dopis, 31. zračni tok, 33. francoski naslov za duhovnika (fonetično), 35. kratica za humano organizacijo, 37. glej 18. vodoravno, 38. tišina, 40. žensko ime, 42. veznik, 43.

primek prvega slovenskega literarnega zgodovinarja, jezikoslovca in kritika, 44. naša tovarna plastičnih izdelkov, 46. grški baje-slovi letalec, 48. premik, 49. spreminjati obliko besedi, 51. demal ropot, 53. zagustiti, 55. priljazen, 57. poudarki, 59. ploščinska mera, 61. glavno mesto države na Balkanu, 62. spomladanska cvetlica, 63. veznik, 66. žensko ime, 67. krajevna za evropsko državo, 68. vstavi IRJ, 69. nevera, 70. glej 117. vodoravno, 71. možko ime, 76. metal, 79. poziv, 82. raven, stopnja, 84. vremenski pojav, 86. ogljarska naprava, 89. gradbeni material, 90. kazalni zaimek, 91. trgovec z drobnarijo, 92. radijski

žave, naše prijateljice, 111. ni raven, 113. poznana tovarna koles, 115. vrsta cigaret, 118. krajevna za najmanjšo upravno enoto, 119. veznik, 121. beograjski tednik, 122. glej 13. navpično, 124. latinski veznik, 125. glej 80. vodoravno, 126. mene, 127. 16. in 21. črka abecede.

- NAGRADE: 1. 2000 DINARJEV
2.—4. PO 1000 DINARJEV
5.—7. CELOLETNA NAROČNINA NA »GLAS GORENJSKE«

REŠITVE POSLJITE NA UREDNIŠTVO DO DNE 11. JANUARJA 1958. ISTI DAN OB 15. URI BO TUDI V PROSTORIH UREDNIŠTVA JAVNO ZREBANJE.

stvu v Osijeku med članicami I. razreda v orodni telovadbi je njen doslej največji uspeh.

Največja želja za novo leto ji je, da bi lahko nastopila na svetovnem prvenstvu v orodni telovadbi, ki bo v Moskvi.

CLOVEK — RIBA BARBARA KONČILJEVA, PLA- VALNI KLUB »TRIGLAV« KRANJ.

● Rojena je 6. aprila 1939.
● leta. Visoka 165 cm, težka pa 58 kg.

Za svoj največji uspeh smatra osvojitve državnega prvenstva v disciplini 100 m metulček med članicami 1956. leta s časom 1:21.

Najbolj srečna bo v letu 1958, če se bo kvalificirala za evropsko prvenstvo v plavanju, ki bo v Budimpešti.

V ELDORADU

ZGODOVINSKIH ZANIMIVOSTI

Letos poleti je ekipa loškega muzeja 17 dni proučevala in zbirala v vaseh okrog Škofje Loke zanimivosti iz NOB in tudi iz starejše zgodovine. Iz dnevnika te ekipe objavljamo nekatere odlomke

15. julija — Na poti smo že ravno teden dni. Za nami so Ziri, Zirovski vrh, Todraž, s čudovito gotško cerkvico Sv. Urbana, Bačne in Vmharji. Prijazni kraji s prijaznimi ljudmi in obilnim gradivom za muzejske ekipe. In teden dni je bil za te bogate predele vsaka-koor prekratke, da bi jih natančneje obdelali. Toda čas oziroma denar je naš gospod. Tega pa je malo in naš »blagajnik« že ves čas neraga, da ima blagajna gotovo sušico, ker se tako hitro suši. Mi pa smo mnenja, da je to od vročine. Toda zdaj smo na Bukovem vrhu, boljše rečeno, na Skoblovem. Tu bo zdaj nekaj dni naš »dom«, ali bolje rečeno, naš delovni center. Naš namen je zdaj vsaj grobo obdelati Bukov vrh, Kremenik, Pasjo raven, Kovski vrh, Valterski vrh in Črni vrh. Po kratkem posvetovanju smo sklenili, da bo jutri naš prvi cilj okolica Pasje ravni in Bukovega vrha.

Le delno odkrite freske Jerneja iz Loke v cerkvi sv. Filipa in Jakoba (Valterski vrh)

A zdaj smo na Skoblovem. Ob pogledu na to domačijo bi Tavčar vzkliznil: »Kmet je kralj«. Res, to je ena najstarejših in najmočnejših domačij v tem pogorju. Izpod beleže na hiši z zanosom sili v svet letnica 1728. A tistega leta je bil ta patriarhalni dom že prenovljen. In vse do danes so ga prenavljali. Toda ta primer ni osamljen. Koliko starih patriarhalnih kmečkih domov je že docela spremenilo svoje, nekdanje veličastno obličje. Moderni čas zahteva svoje in še nekaj let, pa bo teka kmečka hiša še zgolj spomin, seveda če je ne bomo zaščitili. In z njo vred bodo propadle stare gospodarske naprave, stara orodja. Naš namen pa je ohraniti vsaj v besedi in sliki stare arhitektonske spomenike, orodja, stare šege in navade, ljudske pesmi, pripovedke in vrase. Isto kot z etnografskimi in umetnostnozgodovinskimi spomeniki, se dogaja tudi z gradivom iz NOB. Skoraj redno so nas pri delu spremljale besede: »Zakaj niste prišli vsaj nekaj let prej?!

Večer je. Ko se končajo pri hiši glavna opravila, sedeta za mizo gospodar in vodja oddelka NOB, medtem ko sta se gospodinja in etnograf preselila k peči. Vprašanja padajo, oba zapisujeta važnejše podatke v svojo beležnico. Kot pravi novinarji na sprejemih.

»Dobro se spominjam, bilo jih je 362 borcev in za vse se je kuhalo v kotlu v kuhinji, spali pa so v hlevu.« Pripoveduje gospodar Skobel o dogodkih v Poljanski vstaji decembra 1941. »In 25. decembra jih je večina odšla v napad na Poljane, nekaj pa jih je odšlo na položaje okrog Pasje ravni, kjer se je naslednji dan vnela borba, ki je trajala do noči. Padlo je 10 Nemcev in 4 partizani.« Ob koncu pripovedovanja smo bili vsi mnenja, da ima oče Skobel dober spomin.

16. julija — Tudi danes nam je vreme naklonjeno. Gremo proti Bukovemu vrhu. Tu si najprej ogledamo staro romansko cerkev (na zvoniku je zapisana letnica 1687). Cerkev ima baročno ladjo, prezbiterij pa je gotski; cerkev so torej večkrat prenavljali. Zanimiv

je Subicev križev pot. V cerkvi sta tudi lepa pozna baročni in rokokojški oltar.

Ker pa se naša delovna torišča križajo, se razdelimo v dve skupini — NOB ter mešano etnografsko in umetnostnozgodovinsko. Taka delitev je nujna, a neprijetna. Imamo en sam fotografski aparat, tega pa hočeta imeti obe ekipi. Rezultat je tak, da bo fotograf smetal najprej pri »partizanih«, nato pa bo poiskal etnografe in jim strigel... Tako bo volk sit in koza čela, Saša pa je rekel, da v to ne verjame.

Skupina za zgodovino NOB si je najprej ogledala terene okrog Pasje ravni in fotografirala položaje iz bojev leta 1941, ter le-te vnesla v topografsko karto. Nato pa se je napotila k Narigarju, malemu kmetu na grebenu Pasje ravni, ki so mu Nemci že leta 1941 požgali domačijo. Pa poslušajmo raje, kakko sam opisuje ta dogodek:

»Nekako tri tedne pred božičem sta prišla k nam dva Nemca iz Črnega vrha. Ker smo sumili, da smo izdani zaradi sodelovanja s partizani, smo vsi, razen brata Janeza in očeta, pobegnili v gozd za hišo. Janez pa se je izmuzel na podstrešje, da bi od tod videl, kaj bo z očetom, ki sta ga začela Nemca pred hišo pretepati in kazalo je, da ta bosta ubila. Ko ga je Nemeц poteval pred zid, je oče zaklical — Bog pomagaj, ali ne bo nobene pomoči! — Takrat pa je počilo. Brat Janez, ki je se to gledal, je ustrelil na Nemca, ki e meril na očeta in ga hudo ranil. Drugi Nemeц je skočil v zaklon, oče in Janez pa sta tedaj pobegnila in vsi, če, jaz in brat, obe sestri in šestletni estrin sinček smo odšli naravnost v partizanski tabor na Polhovce. Takoj drugi dan so prišli Nemci in požgali so našo domačijo. Brat Janez in še dva partizana pa so postavili Nemcem »asedo in udanili nanje ter enega rasil, oni pa so se vsi trije zdravi vrnili v tabor.« Zdaj Narigarjev France ponasi obnavlja požgano domačijo.

Tudi naš oddelek se je nepoškodovan vrnil k Skoblu, čeprav je zvečer na povračku naletel na kosce, ki so imeli na prtu na travi postavljeno prav čedno steklenico žganja. Etnografi so bili že doma in so urejali svoje zapiske. Z gradivom so bili kar zadovoljni. Pri svojem delu so naleteli tudi na 80-letnega Premetovčevega očeta iz Zadobja, ki jim je povedal nekaj ljudskih pripovedk, katerih so dosedaj najbolj pogrešali. Mlajši rod je v teh stvarih že slabopodkov in nujno je, da se čimprej zapiše vse tisto, kar se je še ohranilo, kajti takih kot je Premetovčev oče je že zelo malo. Eno izmed pravljic, ki jim jih je povedal — O malenskem šuštarju — smo zapisali tudi v naš dnevnik:

Bilo je pod Malenskim vrhom. Suštar se je vračal iz štere domov; bila je prav temna noč. Prav sredi poti, na kraju, ki mu pravijo Pökel, se kar na lepem znajde pred njim rešeto, od katerega se je razširjala slepeča svetloba. Suštar se skloni, pobrska, pa nič. V rešetu so bili sami štirtofi (koščki blaga). Nekaj je zbiral, pa ni bil nič en košček kaj prida. Pa le vzame eno krpco in si jo vtakne v žep. Pride

Pogled na položaje partizanov na Pasji ravni decembra 1941

domov, potegne krpco iz žepa, v roki pa mu ostane bankovec.

Na to, ali temu podobno rešeto, naša ekipa žal ni naletela. Sicer smo sestavili ekipo, ki naj bi šla v ris, ta pa se je tik pred dejanjem skuajala. Bojda od utrujenosti.

17. julija — Naš današnji cilj je Valterski vrh in Kovski vrh. Zajtrk pri Skoblu je bil odličen, Skoblova mati imajo veliko smisla za muzejske zadeve, kar pa za današnje vreme ne moremo trditi. To zatrjujeja predvsem fotograf, oz. »deklica za vse« in pa risar Saša, ki se boji revmatizma.

Valterski vrh nas je zanimal predvsem zaradi umetnostnozgodovinskih in partizanskih problemov. Zato se je tudi ekipa razdelila. Te delitve so bile res naša šiba božja. V prihodnje bo nujno treba organizirati prav zaradi lažjega in obenem preglednejšega dela ločeno ekipo za NOB in pa etnografsko oz. umetnostnozgodovinsko. Ker pa so imeli danes prednost »mešanci« (zaradi fotografskega aparata), smo šli najprej v cerkev sv. Filipa in Jakoba na Valterskem vrhu. To je majhna poznogotška cerkev iz nekatere 15. stoletja. Zvezdasti gotski prezbiterij z dvema sklepničkama na stropu, je poslikan s freskami Jerneja iz Loke, ki pa so v glavnem prekrite z beležem. Te bi bilo treba čimprej odkriti in restavrirati,

Kožuhovalnik na Kovskem vrhu, za katerim je bila partizanska zaseda decembra 1941

prav tako tudi fresko na zunanji strani, ki predstavlja sv. Krištofa, pod njegovimi nogami pa je motiv kentavra z golo žensko figuro in ribo Faroniko. Glavni oltar je tip zlatega oltarja in ima izredno lep antependij. Na stranskem, prav tako zlatem oltarju (z letnico 1648), pa je zelo dobro ohranjena gotška plastika Matere božje iz poznega srednjega veka. Nujno bi bilo, da se prično v tej cerkvi restavratorska dela. Razen cerkve sv. Urbana je to eden najzanimivejših sakralnih spomenikov v tem predelu.

No, tudi druga skupina je dobila nekaj prav zanimivih podatkov. Jakobcova gospodinja iz Valterskega vrha je pripovedovala o bojih v tej okolici leta 1941. Ob zapisovanju smo se zopet melanholično spomnili na magnetofon, ki tudi sodi v opremo ekipe, posebno še etnografske. Jakobcova mama je povedala, da so se pri tej hiši pojavili prvi partizani že poleti 1941, ki so imeli v Polhovcu že takrat svoje taborišče in so se tam zadrževali vse do božiča 1941. Nekako teden dni pred božičem tega leta pa je prišlo na Valterski vrh približno 300 partizanov, večina neoboroženih novincev. Nastanili so se pri Japobcu in Koširju, kjer je bil tudi štab s Stanetom Žagarjem na delu. 25. decembra so bili napadeni na Polhovcu. V tej borbi je padlo sila dosti Nemcev. Naslednji dan pa so napadli Nemeц partizane tudi na Govcu, vzpetini pod vasjo. Tu je držalo položaje le 15 borcev, oboroženih s puškami in dvema mitraljezoma, od katerih se je eden takoj pokvaril. Čeprav so padli v tej borbi 4 borci, in niso dobili nobene okrepitve, so vzdržali na položajih štiri ure, nakar so se Nemeц premaknili. Drugi dan pa so Nemeц vdrlji v vas in Alič Anton je moral odpeljati v dolino 11 mrtvih Nemcev. Pred Jakobcovo hišo pa so Nemeц ustrelili gospodarja in hlapca. Ko so naslednji dan spet pridrli, so hišo še zadgali, tako da ste oše žrtvi, ki sta ležali v hiši na mrtvaškem odru še

zgoreli. Priznati moramo, da je bilo nam vsem ob tem pripovedovanju tesno pri srcih.

Dež je pomehal, prej je pošteno lilo, in napotili smo se nazaj na Kovski vrh. Naš cilj je bila Kožuhovalna domačija. Etnografi seveda ne bi bili etnografi, če si ne bi ogledali tudi vsakega čebelnjaka, ki smo ga srečali ob poti. Odkar smo na Zirovskem vrhu našli panjsko končnico s čudovitim primerkom primitivnega ljudskega slikarstva (ob tej priliki je osupnil celo Saša — madona fantje, to je Pariz! — je bil njegov edini komentar), se je nas vse oprile prava strast za zbiranje panjskih končnic. Te in pa posebno še slike na steklo so že precejšnja redkost; in zato je naša zbirka bolj skromna, a kljub temu zelo čedna.

H Kožuhu smo prišli ravno sredi dela, a vendar so se odgnili in nam razkazali hišo. Takoj nam je bilo jasno, da je to stavba, ki bi zahtevala, če bi jo hoteli vsestransko obdelati, vsaj dan poštenega dela. Ta je stara stavba; hišni portal nosi letnico 1706, osnova hiše pa je nekako iz 15. stoletja, kar pričča stari gotski portal. V hiši nam je najprej padla v oči velika ura — naredil jo je rajni gospodar leta 1880. Posebnost te ure je, da zaigra vsako uro drugo melodijo, in da je poslikana s cesarji in papeži, ki obračajo oči. Posebno imenitni pa sta gornja veža in kašča, obe poslikani s svetimi podobami, naslikal pa jih je Subic (Stefan?). Splošna ugotovitev: izredno zanimiv primer kmečkoga stavbarstva.

Prav tako pa je zanimiva tudi Kožuhovalna hiša, ki je bila zadnja točka današnjega dne. Včasih je bila vsa poslikana s freskami, a zdaj so vidni zgolj še ostanki. Njega dni so bile vse hiše v tem pogorju »pomalane«, danes pa je to že redkec pojav. Tu smo našli zelo

Panjska končnica, našena v Zirovskem vrhu; primer ljudske primitivne umetnosti

lep romantičen kip sv. Veronike in pa edinstveno kočemajko, nad katero je bila Aienka še posebno navdušena. Seveda smo hoteli obe najdbi odnesti s seboj, pa so se pri hiši nekaj puntali. (Bojda so se zdaj že odločili, da bodo oboje poslali v naš muzej.)

Večer je bil, ko smo se vračali. Res precej utrujeni, vendar pa veseli. Saša je rekel, da je tu res »eldorado« in da ga tokrat res nismo razočarali. Razočarala ga ni tudi večerja, tako, da je pozabili celo na revmatizem.

K. P.

Življenje, ki je tako močno plalo v malem dečku jih je nagnilo, da so za nekaj časa odvrgli vse, kar jih je razdvajalo.

XVI.

Ana si je po porodu kmalu opomogla, postala je polna in jedra v život, tudi v obraz se je pomladila. Gube, ki so jo prej delale starikavo, so se zagladile in koža na licih se ji je napela. Zaradi polnih lic je bil usločeni nos s finimi nosnicami videti manjši in še zmeraj so jo krasile velike oči z dolgimi trepalnicami.

Pravzaprav je bila zdaj povsem zadovoljna in celo srečna. Hodila je po hiši in se z neko novo vnemo vrtela pred ognjiščem, njena hoja je postala ponosna, tudi oblačila se je bolj skrbno kot prejnjše čase. S svojo zunanostjo in vedenjem je hotela vsem pokazati, da je gospodinja dobre, trdne hiše. Ni se več lepo oblačila zaradi Dominika, zanj se ni bala. Pozabila je, da je imel Bičkovo Polono, preden je vzel njo in še malo ji ni bilo mar, kadar je slišala, da se šali s kovaškimi ženami, ki so pomagale svojim možem v vigencih. Otrokovo rojstvo jo je spremenilo prav do dna. Kadar se je spomnila žgoče strasti, ki jo je pred dobrim letom vlekla k Dominiku, se je morala nasmehnuti. To, kar je zdaj čutila do moža, je bilo samo še medel odsev nekdanje ljubezni, čeprav ga je imela še zmeraj rada.

Če je premislila, ni imela vzroka, da bi se nad njim pritoževala. Do nje je bil prav tak, kot drugi kovači do svojih žena. Zahteval je, da ga spoštuje in da se ne vmešava v njegove posle, sicer pa ji je puščal mnogo svobode in gospodinjski je smela po svoji volji, v to se nikoli ni vtikal. Tudi je bil zares dober gospodar. Delal je z vnemo človeka, ki nikoli ni imel svojega premoženja in zna ceniti tisto, kar si je pridobil. Trezno in vztrajno je razmišljal, kako bi izboljšal zemljo in čimveč izsilil iz nje.

Kljub skrbi za zemljo pa so bili Dominiku prvi vigenci. Spomladi je predal družbi naročeno blago in zdaj ni mogel pričakovati, da bo spet dobil tako ugodno in veliko naročilo kot v preteklem letu. Družba ni več potrebovala kladivce za pritrdjevanje tračnic. Dominik pa kljub temu ni odnehal. Vozaril se je okoli in iskal kupcev za svoje blago. Prodajal je želje na drobno in debelo, toda to se mu je zdelo premalo, mnogo premalo. Jeseni, ko je že mislil, da bo moral odpušiti nekaj delavcev, se mu je posrečilo dobiti veliko naročilo od tržaških ladjedelnic. Naročilo je bilo tako veliko, da bi ga ne mogel izvršiti, čeprav bi v obeh vigencih delal noč in dan, toda obetal se je dobiček in Dominik ga ni hotel izpustiti iz rok. Ugibal je, kaj naj stori in se naposled namemil naročilo razdeliti med manjše podjetnike. Tega doslej v Kropi ni storil še nihče, a misel se mu zdela dobra in prepričan je bil, da bo uspel.

Nekega nedeljskega popoldneva je povabil več manjših mojstrov k »Jarmu«, da bi se dogovoril z njimi. Vedel je, da nekateri komaj še dihaajo, da delajo na zalogo in potem čakajo ugodne prilike za prodajo. Rovtar iz spodnjega koenca je bil že skoro na tem, da bo moral razpustiti svojo kovaško »bando« in Dominik si je dejal, da bodo veseli njegove ponudbe, čeprav bo zaslužek majhen.

Možje so sedeli pri litru vina in Dominik jim je razložil svoj načrt.

»Vi nimate dela, jaz pa sem dobil veliko naročilo, ki mu nisem kos,« jim je rekel. »Škoda se mi je zdelo, izpustiti ga iz rok, taka prilika se ne ponudi vsak dan. Spomnil sem se na vas in si dejal, da bi bilo dobro, ko bi pri tem vsi zaslužili.«

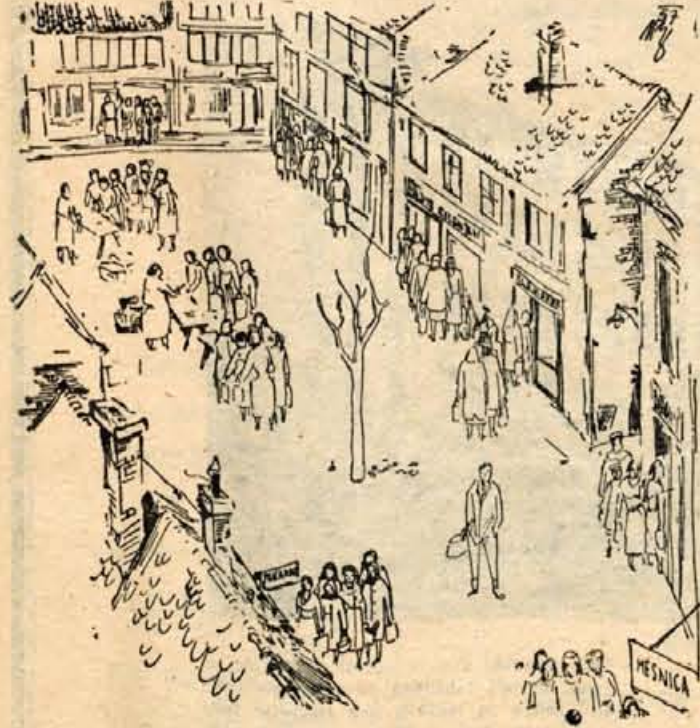
Gledali so ga nezaupno in se obotavljali. Toliko so že slišali o njegovi zvižavnosti, da so se bali spustiti v dogovor z njim.

»Veliko se ne bo zaslužilo, to vam vnaprej povem,« je dejal Dominik, ko mu nihče ni odgovoril. »Kljub temu mislim, da je škoda izpustiti iz rok goldinar, kadar se ti ponuja.«

Jutro kot vsak dan... Urini kazalci kažejo pol šestih. Možu, ki odhaja sleherno jutro ob tem času v tovarno, sem pravkar pripravila malico. »Kaj toplega bi se ti najbolj prileglo.« ugotavljam med zavijanjem kruha in salame. Sosedu teh skrbi niha več. V tovarni, kjer delata z možem, že dva meseca delijo topel obrok. Pozanimaj se, če bi se dalo tudi pri vas kaj podobnega urediti, saj si v delavskem svetu,« opominjam Ivana še na pragu.

Po njegovem odhodu sedem k mizi in vzajem v roke koledar. »Marsikaj bo treba v decembru še kupiti,« na tihem izgovorjam svoje misli, nato pa si na listič napišem seznam vsega, kar potrebujem za gospodinjstvo in posamezne družinske člane. Tako pripravim vsakokrat, ko mi mož prinese plačo.

Seznam je tokrat brž gotov, saj sem v mislih vse že naštetokrat premlela. Na vrsto pride zajtrk

za otroke. Ob sedmih zbudim Metko in Igorja, ker morata v šolo, osemletnega Janezka pa pustim še kako urico spati. Starejša dva mu seveda dolgo spanje vsak dan znova zavadata.

Ob pol devetih sem že na živiliškem trgu, kamor zahajam redno ob tržnih dnevih. Petek je in vrvenja je med stojnicami ob tej uri največ. Seveda ne kupim vsega kar pri prvem prodajalcu, ampak vprašujem najprej za ceno, potem pa se odločim za najugodnejšega ponudnika. Tokrat bi rada prinesla otrokom nekaj ja-

boljk. Toda za ceno ne morem zvedeti mimogrede. Šele, ko pridem na vrsto, dobim odgovor: »Po devetdeset dinarjev kg.« To se mi zdi predrago, zato obidem še nekaj stojnic in naletim na prav tako dobra jabolka po 80 dinarjev. Tako skoraj vedno izgubljam čas s povpraševanjem. Že večkrat sem pomislila, čemu tudi na stojnicah ne bi razstavili cen. Koliko vprašanj in nejevoljnih odgovorov bi bilo s tem prihranjenih. Tudi se mi ne bi več

stih obeskov za okrasitev novoletne jelke. »Samo bele imamo še, ostale smo razprodali.« »Pa mi dajte pet belih, nekaj moram imeti. In tri metre okrogie elastike, prosim!« »Nimamo, zadnje dni je vsa pošla.«

»Tudi gumba za plašč bi rada, tu imam vzorec blaga.« »Nič primernega ne bo, oglasite se drugič,« odgovarja prodajalka in napiše račun za okraske.

Nato se postavim v vrsto še pri pultu na nasprotni strani. Spet vprašujem: »Imate ženske majice brez rokavov?«

Odgovor dobim enak kot pred štirinajstimi dnevi: »Nimamo.« »Pa podložene rokavice v temnorjavi barvi?«

»Samo črne so še.« »Nasvidenje!« In rezultat polurnega čakanja? Pet obeskov za jelko.

V naslednji galanteriji se zgrabim ponovljiva. Gumbov ni, elastike ni in celo z žepnim ogledalom mi ne morejo postreči.

V trgovini s čevlji povprašujem za snežke. Zimske čevlje sicer imam, toda niso primerni za dež in blato, ki ga v našem stanovanjskem naselju ob slabem vremenu nikoli ne manjka. »Zopet nič.« »Čudno, saj ste jih lani imeli?« spominjam prodajalka.

»Že, toda to ni naš artikel in ga odslej ne bomo več prodajali,« mi pojasni. Postala sem že slabe volje od povpraševanja. Z nakupovanjem pa sem kljub temu nadaljevala, ker se nisem hotela vrniti prazna domov.

V naslednji manufakturi sem ponovno vprašala za majice. »Nimamo, pač pa lahko dobite garnituro.« »Prosim!«

»Izvolite pogledat!« Perilo v prozornem zavoju je bilo res lepo, toda 2200 dinarjev za dva kosa je pomenilo za me prevelik izdatek. Nisem si želela perila in z ličnim domačim izdelkom za 500 dinarjev bi bila bolj zadovoljna.

»Bom raje počakala,« sem dejala in se poslovila. V prodajalni s polivinilnimi izdelki sem zahtevala meter in pol

prozornega polivinila, da bi z njim zaščitila namizni prt. Toda, že tretjič sem prišla zastoj.

Dopoldne je šlo h kraju. Ustavila sem se samo še v trgovini z gospodinjstvo in drugo opremo. »Zelite?«

»Merilne posodice, ki jih bom lahko uporabila namesto tehtnice,« sem pojasnjevala mlademu dekletu za pultom. Prodajalka ni nič vedela o njih.

Utrujena in naveličana sem odšla proti domu. »Torej bom le morala kupiti tehtnico, četudi v sodobnem gospodinjstvu toliko pišejo o praktičnosti merilnih posodic,« sem spotoma razmišljala.

Doma me je Janezek očitačo pričakal: »Tako dolgo te spet ni bilo, jaz pa nisem znal napraviti naloge!«

»Tako jo bova napisala,« sem ga brž potolažila. Z mojo pomočjo je Janezek hitro vse zračunal, jaz pa sem med tem že pripravljala kosilo.

Ni bilo prvič, da se je tako neuspešno končalo moje nakupovanje. Posebno zdaj v decembru, ko v trgovinah vsega zmanjkuje. Tudi po trikrat je treba vprašati za eno in isto stvar.

»Mislim, da bom morala te dni v Ljubljano, tam imajo večjo izbiro, razen tega pa lahko pri NA-MI kupim vse, kar potrebujem,« sem omenila možu med kosilom.

»Pojd, če ne gre drugače! Tista tvoja misel o NA-MI se mi ne zdi napačna, če bi NA-MO prestavili v Kranj,« je dejal.

»Saj res, čemu tudi Kranjčani ne bi imeli NA-ME. Tak predlog bi prav gotovo podprli vsi potrošniki, zlasti pa gospodinjje. Seveda pa bi morala biti NA-MA bolj založena kot sedanje kranjske trgovine, tako da bi človek tudi v decembru lahko kupil vse, kar potrebuje,« sem dopolnila možovo razmišljanje.

Pa tudi to si želim, da bi kaj kmalu modernizirali prodajo v živiliški stroki: mislim tako, da bi trgovina razbremenila gospodinjje. Najmanj dva dopoldneva v tednu zgubim samo s potjo od trgovine do trgovine. Zjutraj grem najprej v mlekarjo, nato se postavim v vrsto pri peku, ptem moram k mesarju, od tam pa še v špicerijsko in zelenjavno trgovino. Ko mine dopoldne, se vrnem domov s štruco kruha, kilogramom mesa, merico solate in še s kako malenkostjo. Vsega skupaj je komaj za pol cekarja, toda za to moram obhoditi malone vse mesto in zamuditi ves dopoldan.

Naša trgovina bo morala bolj upoštevati želje gospodinj. Znanaka iz Velenja mi je povedala, da so v njihovem kraju to vprašanje zelo dobro rešili. Uredili so trgovski lokal, v katerem gospodinjje lahko nakupijo vsa živila in si tako prihranijo tekanje od prodajalne do prodajalne. Tako trgovino bi pozdravili tudi v našem mestu, saj bi lahko precej pripomogla k razbremenitvi delovne žene. Pri nas se marsikatera mati, posebno tista, ki je v službi, zaradi prezaposlenosti sploh ne more posvetiti vzgoji otrok. Razen tega pa tudi ne utegne sodelovati v društvu žena, šolskem odboru, delavskem svetu in drugih organizacij. Skratka, ne more se uveljaviti.

Kljub vsemu upam, da ni daleč tisto Novo leto, ko se bodo moje želje in želje mnogih drugih potrošnikov v Kranju le uresničile. -ey

Naša humoreska: Tisočak v Mlaku

Ze od pobalinskih let imam občutek, da vozim pri somoveznici ni lep, da mi klobuk ne pristaja ne na levi ne na desni strani, če mi piha skozi žepe. Pri žepni susi se počutim vedno bolj slabo. Če me ob takih prilikah sreča znanec na ulici, se mi vedno »zelo mudis«. Ker se mi dostikrat »mudis«, pravijo, da sem samosvoj, zaprt in nedružaben človek.

Toda če bi me videli odand, bi gotovo rekli, da ti vzdevki niso primerni. V Trsteniku se res nisem dobro počutil. »Gripas,« so rekli nekateri. Iskal sem praške, pa... Šele potem sem se spomnil, da sem zajtrkoval še ponoči, že davno in da tole zdaj ni nič drugega kot navadna, domača lakota. Do odhoda avtobusa je bilo še dovolj časa, pa sem jo mahnil do Tenetiš.

»Ni tu gostilne,« mi je prijazno rekla stara ženska. »Sele v Mlako je gostilna.« Spet so odmevali moji koraki po trdi cesti v črno noč. V dobre tri četrt ure — luči, hiše, vasi! Kje je gostilna? Pojasnil je domačin, kajti napis nad vrati niso bili čitljivi. Samozavestno sem stopil v majhno gostilniško sobo. Od veselja, da je pešačenje za mano, da bom ozdravil želodčno gripo in da mi ne piha skozi žepe, se mi je kar srce smejal.

»Imate kaj za pod zob?« »Kaj bi pa želeli?« je prijazno pobarala žena. Oblastno sem se zleknil na stol. Misel, da se mi nudi celo na izbiro raznih jedil, dasiravno je to podoželska gostilna, me je sila udobrovoljila. Pomislil sem na golaž, vampe, zrezke, rekel pa sem: »Kaj toplega, če je.«

»Tega pa nimamo. Prinesem vam pa lahko kaj salame ali sira iz trgovine tu zraven.« »Če je pa tako, grem kar sam v trgovino.« Kaj bi nadlegoval ženicol? Dva deci belega naj mi pa le postavi na mizo, da bom večerjo lahko nekoliko poplaknil.

V trgovini ni bilo salame, toda imeli so topljen sir v zavitkih. »Kruha?« »Nimamo nič!« »Nič zato, dobim ga v gostilni.« Izvlekel sem tisočak. Prodajalki sta postali nervozni. Dvajset gibkih prstov je brskalo po predalih in žepih, toda nazadnje: »Oprostite, nimamo drobiža!«

Zakaj zadrega? Zraven je gostilna. Tam me že tako in tako čaka dva deci. Prodajalka s tisočakom in jaz s sirom sva jo mahnila v gostilno.

Ista pesem. »Nimam drobiža,« je prijazno rekla gospa, potem ko je pogledala v predal in v denarnico. Pogledi so se ustavili na treh gostih: edina rešitev. Trikratni »nimam« je tudi to upanje pokopal. Mlada vajenka iz trgovine je neprestano vrtela tisočak v rokah in gledala zavitek sira, ki je kljub mojim lačnim, bodečim pogledom ostal še nedotaknjen. Gostilničarka je pogledala v kozarec vina in potem mene. Kje naj menjam?

Vse prejšnje nade na toplo jed, ki so se potem zmanjšale na sir brez kruha, so splahnele. Skušal sem zadržati slino nekje nižje v grlu. »Nimam torej drugega izhoda kot da vrnem. Nisem še poskusil vina, verjemite! Evo vam sir nazaj!«

Neuspela kupčija je bila takoj popravljena in ko je prodajalka izgnila s sirom nazaj v trgovino, sem se počutil olajšanega. Nisem bil več niti lačen niti žejen. Tisočak v tej mali, mlaški gostilni in trgovini me je popolnoma nasitil. Nervozno sem pogledoval na uro. Še tričetrt ure do odhoda avtobusa. Peš naprej do Kranja? Kaj hočem, lačen in žejen ob mizi zraven neznanim domačinom, ki so radovedno sledili zgodbi s tisočakom in opazovali moje kretnje? Bojim se, da ne bi kdo dejal: »Jaz vam plačam tista dva deci, zapišite sir na moje ime.« Tega ne bi prenesel, nikdar ne bi pozabil. Morda pa me imajo celo za špekulanta, za avanturista ali prekupčevalca, morda tudi za človeka, ki je prišel peš tod okrog, da prevohlja, kje bi se dalo uiti čez mejo.

Trenutki so mučni, dolgi, ubijajoči. Ze stokrat sem pogledal na uro. Brskam po žepih. Čudo! Dva kovača. Naprej! Drugje spet mali »zlatnik« in spet drobiž! Dvajsetdeset dinarjev!

Planem h gostilničarki: »Imam denar za dva deci. Evo vam štirideset dinarjev!« Ostali gostje so spet opazovali spremenjeni prizor. In kot pravo čudo je kaj kmalu za tem prišla nazaj iz trgovine prodajalka s sirom. V rokah je imela celo pripravljeno ostanek od tisočaka — osemstoštirideset dinarjev. Hlastno sem pograbil zavojček, ga razparal in začel jesti, a namesto s kruhom sem si pomagala s požirki vina.

Po vsem tem, kar je bilo, je sir z vinom izvrstno teknil. Ko je pripeljal avtobus, sem planil iz sobe z željo, da nikdar več ne pridem v Mlako s celim tisočakom in brez kruha. K. Makuc

Za naše naročnike zbiramo darila

Ki jih bo žreb razdelil na tradicionalnem nagradnem žrebanju v mesecu februarju.

Med glavnimi dobitki sta kolo in radioapar

Nekatere dobitke pa so prispevala posamezna podjetja:

- vrečo bele moke — Trg. in proizvodno podjetje »Klasje«, Kranj,
- 2 kg volne — Predilnica Begunje,
- moški klobuk — »Sešir«, Skofja Loka,
- damski klobuk — »Sešir«, Skofja Loka,
- ženski plesni čevlji — »Gorenjka«, Kranj,
- ležalna blazina — »Sava«, Kranj,
- torta — Mestna slaščičarna in kavarna, Kranj,
- steklenica likerja in steklenica vina — Restavracija »Iskra«, Kranj.

Med vsemi temi dobitki bo žreb izbral srečnejše izmed vseh naših naročnikov, ki bodo do dneva žrebanja vplačali vnaprej vsaj polletno naročnino v znesku 300 din. Vsakdo, ki bo dotlej pridobil vsaj 5 novih naročnikov, pa se bo (razen tega, da prejme provizijo) žrebanja lahko udeležil še z enim dodatnim glasom.

Dobitke bomo zbirali še v januarju in februarju.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Trgovina »JEZERSKA CESTA« Kranj, obvešča vse svoje cenjene odjemalce in dobavitelje, da se je preimenovala v

Trgovsko podjetje »OSKRBA« Kranj,

Jezerška cesta 16,

s poslovalnicama: »JEZERSKA CESTA« Kranj in »MLAKA« na Mlaku 32.

Istočasno vam želi srečno in uspeha polno novo leto 1958!

Ko'ektiv trgovskega podjetja »OSKRBA« Kranj

⚡ Vsem delovnim ljudem

⚡ želi srečno in

⚡ uspehov polno novo leto 1958

ELEKTRO-KRANJ

KRANJ

Samostojna trgovina »Stražišče« - Kranj

(PRI »OMANU«)

želi vsem cenjenim odjemalcem v letu 1958 mnogo sreče in uspehov ter se še vnaprej toplo priporoča

Srečno in uspehov polno novo leto

1958

želi vsem delovnim ljudem čevljarna

»STORŽIČ«

Visoko

»ŠPIK« KRAJN

tovarna perila, pletenin in rokavic

TOVARNA »SPIK« PROIZVAJA DALEČ OKOLI POZNANE IN KVALITETNE IZDELKE V TREH ODDELKIH: KONFEKCIJI MOŠKEGA PERILA, PLETENINE IN ROKAVIČARSKI. KLJUB TEMU, DA IMA PODJETJE VEČ KOT 600 ODJEMALCEV DOMA IN V INOZEMSTVU, SI VEDNO PRIZADEVA, DA BODO NJEGOVI PROIZVODI ČIM BOLJ ZADOVOLJILI POTROŠNIKA. V ENEM LETU VAM PODJETJE »SPIK« NUDI NA TRGU NAJMANJ 300 VRST PROIZVODOV.

Zlasti velik uspeh je podjetje »Spik« doseglo v letu 1957, saj je svoj letni plan presegló za 20%. Da je bilo plan možno toliko preseči, je predvsem zasluga celotnega kolektiva, ki je vedno zastavil vse svoje sile, da bi bila proizvodnja podjetja čim popolnejša in da bi bil tudi vsak član delovnega kolektiva čim bolj sposoben in spreten pri svojem delu.

DESET LET DELA — DESET LET USPEHOV

Tovarna perila, pletenin in rokavic »Spik« iz Kranja ni novo ustanovljeno podjetje. Prav v teh dneh je proslavljalo že desetletnico obstoja. Vendar je bilo vse doslej poznano pod drugim imenom — »Pletenina« Kranj. Z novim letom pa se je podjetje preimenovalo v »Spik«, kar mnogo bolj odgovarja komercialnim zahtevam podjetja.

Tovarna ima svoje delovne prostore danes prav tam kot jih je imela pred desetimi leti. S preureditvijo so zdaj ti prostori takšni, s kakršnimi se lahko le še malokdo pohvali. V samem začetku obstoja se je podjetje ukvarjalo s proizvodnjo trikotaznega perila, razen tega je imelo tkalniški oddelek, konfekcijo rokavic in perila. Že v prvem letu obstoja pa se je z nacionalizacijo podjetij dejavnost današnjega »Spika« povsem spremenila. V tem letu in tudi kasneje je podjetje kompletiralo svoj strojni park, ki ga pravzaprav ima še danes iz šestih različnih pletilskih podjetij in iz treh konfekcijskih podjetij.

Vse do danes se je podjetje nenehno razvijalo. Z obstoječimi stroji je število različnih izdelkov vsako leto naraščalo, delovni kolektiv se je od prvotnega števila 102 delavca povečal na preko 400 delavcev, sem in tja pa je svojo proiz-

Fogled na tovarno »Spik«. Notranjost zgradbe je v desetih letih svojega obstoja podjetje že v marsičem preuredilo in prilagodilo sodobnejši proizvodnji.

je povsem razumljivo, če vemo, da je večina strojev bila izrabljenih že pred vojno in da je kljub temu vsa današnja proizvodnja odvisna od teh istih strojev; na trgu pa so iz dneva v dan večje zahteve potrošnikov. Ker je potrebno to vprašanje čimprej rešiti, so že začeli z elaboratom, ki bo v najkrajšem času končan. Z rekonstrukcijo podjetja bi bilo možno, kot predvideva delovni kolektiv, povečati produkcijo za najmanj dvakrat. Prav zaradi tega kolektiv upa, da bo za uresničitev svojih načrtov dobil vso podporo pri odgovornih organih.

BREZ REKONSTRUKCIJE SAMO DVA ODDELKA

V kolikor »Spiku« ne bo v najkrajšem času uspelo rekonstruirati podjetja, bo moral prenehati s proizvodnjo rokavičarski oddelek. Do tega pa vsekakor ne bi smelo priti. Za prihodnje leto je predvideno, da bodo morali uvoziti rokavic v vrednosti 56.000 dolarjev. Za rekonstrukcijo podjetja pa bi bilo potrebnih polovico teh sredstev in v enem letu bi potem podjetje lahko izdelalo toliko rokavic, da bi lahko uvoz zmanjšali za 50%.

95% ŽENSKO DELOVNE SILE

Tovarno »Spik« bi prav lahko imenovali tudi tovarno žena. Namreč v podjetju je zaposlena v večini ženska delovna sila (95%). Razumljivo je, da je

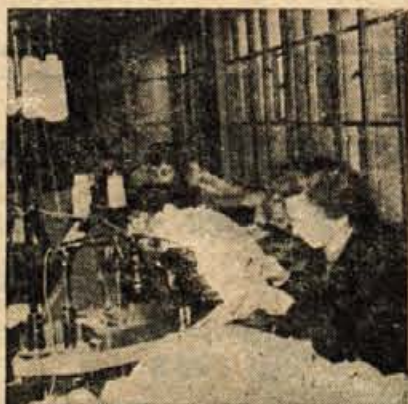
tudi delavski svet v večini sestavljen iz žena. Zaradi takšnega razmerja delovne sile žensk in moških ima podjetje tudi svojevrstno težavo, ki je pri ostalih podjetjih ni toliko opaziti. Bolezenskih izostankov je v »Spiku« precej več kot jih je običajno drugje, kar je v zimskem času zlasti občutiti, saj se 25% žena vozi na delo iz oddaljenejših krajev. Zato je delavski svet že večkrat razpravljaval in iskral poti, kako bi podjetje lahko plačevalo socialnemu zavarovanju manjši prispevek. Mnenje kolektiva je, da upravičeno razpravlja in hoče rešiti to vprašanje. Prav gotovo pa bi se dalo vsaj delno rešiti to vprašanje, če bi podjetje dobilo svojo lastno ambulanto z zdravnikom. Zato si delovni kolektiv prizadeva, da bi tudi to podjetje čimprej dobilo, saj se zaveda, da bo s tem ženam marsikaj pomagano.

Vseskozi podjetje skrbi za vzgojo delovne sile. Razen rednih poučnih kino predstav, ki so v podjetju, ima že tudi šest let svoj trenajni center, v katerem se redno usposablja okoli 40 vajenc.

Rokavičarski oddelek je najbolj potreben rekonstrukcije

Ce bi imelo podjetje več takšnih strojev, kot ga vidite na sliki, bi bila proizvodnja podjetja dvakrat večja. Na tem stroju delavka lahko obrobi v enodnevnem delovnem času 420 moških srajc, medtem ko na ostalih strojih, starih in izrabljenih le do 180 srajc.

vodnjo izpopolnjevalo tudi z novimi stroji.

Eden največjih problemov, ki jih je podjetje vedno imelo, je bilo vprašanje strokovnega kadra. To pomanjkanje, ki je predvsem posledica dejstva, da za dejavnost podjetja, kot jo ima tovarna »Spik« ni bilo ustreznih šol, je delovni kolektiv vedno skušal s svojo prizadevnostjo sam nadoknaditi. Zato so zasluge delovnega kolektiva pri tako uspešnem razvoju podjetja toliko bolj pomembne. Šele v zadnjem času pa je podjetje dobilo nekaj strokovnjakov, kar bo brez dvoma lahko mnogo pripomoglo k še uspešnejšemu razvoju podjetja.

IZRABLJENI STROJI — NAJVEČJA OVIRA

Da podjetje »Spik« ne more še bolj povečati produktivnosti, ima vrsto objektivnih razlogov. Še večja ovira kot je bil doslej kader, je strojni park. Le-ta je že tako izrabljen, da morajo zaradi nenehnih popravil čisto z delom prekiniti. To

V pletilskem oddelku

Vsem delovnim ljudem želi srečno in uspehov polno novo leto 1958 delovni kolektiv tovarne perila, pletenin in rokavic

„ŠPIK“ KRAJN

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ

želi vsem
prebivalcem in delovnim kolektivom
**srečno in uspeha polno
novo leto 1958**

z željo, da bi bilo še uspešnejše v izgradnji
naše socialistične domovine

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ in vse množične organizacije

želijo vsemu prebivalstvu kranjskega okraja
ter vsem delovnim ljudem naše socialistične domovine
srečno in uspeha polno novo leto 1958

Srečno,
veselo in
uspehov
polno
novo leto
1958
želi vsem
delovnim
ljudem

OPEKARNE BOBOVK - KOKRICA

želi vsem delovnim ljudem srečno, zadovoljno in uspehov polno
NOVO LETO!

ISKRA - KRANJ

tovarna za elektrotehniko in fino mehaniko

delovni
kolektiv

Sava tovarna gumijevih izdelkov - Kranj

vam nudi kakovostne transportne trakove izdelane na najsodobnejši rotacijski stiskalnici s kontinuirno vulkanizacijo - V prihodnjem letu bomo lahko v vsakem oziru ustregli tudi najzahtevnejšim interesentom za ta artikel, ki ga je bilo doslej treba pretežno uvažati - Pridružujemo se ostalim delovnim kolektivom in čestitomo cenjenim odjemalcem ter vsemu delovnemu ljudstvu srečno in uspehov polno novo leto

1958

DELOVNI
KOLEKTIV

JESENIŠKE ŽELEZARNE

želi srečno in uspehov polno
novo leto 1958

vsem delovnim kolektivom Jugoslavije
in vsem delovnim ljudem
naše socialistične domovine

Naše geslo
v letu 1958 ostane

Z delom v boj za srečno bodočnost!

Srečno
in uspehov polno
novo leto 1958
vam želi

„KURIVO“
KRANJ

Vsem cenjenim
odjemalcem
se priporočamo
za odjem drv,
premoga,
koksa in oglja

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR ŽELEZNIKI

in vse
množične organizacije

želijo vsem občanom in delovnim kolektivom
srečno in uspeha polno novo leto
z željo, da bi imeli v prihodnjem letu
še več delovnih uspehov!

DELOVNI KOLEKTIV

AVTOPROMET

KRANJ

ŽELI VSEMU

DELOVNEMU LJUDSTVU

MNOGO USPEHOV

V LETU

1958

Srečno in uspehov polno
novo leto 1958

želi vsem delovnim kolektivom

PROJEKTIVNO PODJETJE

KRANJ

Cenjenim investitorjem
se priporočamo za izdelavo
projektov visokih
industrijskih in nizkih gradenj.

Srečno
in uspehov polno
novo leto 1958

Splošno gradbeno
podjetje

»GORENJC«
RADOVLJICA

POSLOVNA ZVEZA
ZA GOZDNO
IN LESNO
GOSPODARSTVO
KRANJ

želi vsem svojim
poslovnim prijateljem
obito uspeha v letu

1958!

☄☄☄ Srečno novo leto 1958
želi vsem delovnim ljudem
delovni kolektiv

☄☄☄ Elektrotehničnega
podjetja Kranj

Sporočamo, da bomo
30. in 31. decembra t. l. nudili
v poslovalnicah v Kranju
in Trzinu vse izdelke s 5%
popustom!

KOMUNALNO PODJETJE CESTE IN KANALIZACIJA KRANJ

želi srečno in zadovoljstva polno
novo leto 1958
vsem delovnim ljudem

Delovnim kolektivom in vsem
svojim odjemalcem želi veliko uspeha
v letu 1958

OBRTNO PODJETJE
»U-FORMA« KRANJ

Srečno in veselo
novo leto
1958

tovarna športnega orodja
ZGOŠA-BEGUNJE